

חתוקים

סונים ותוכן של הורים אוהבים

ראה תשפ"ה

מצוקה לגיליון כספר 606



מצוקה למגזין
'טועמיה'

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

S025004569@Gmail.com

דפוס
מהיר
ומתקדם

שפיד

אֶלְדָּנוֹת

פֶּרֶשֶׁת רֵאָה

לְעֵלְמֵנוּ עֵבֶת

הַסֵּדָר, עֲלִיּוֹן ע"ט

את השטר ואחר כך הגיש את הדבר אל בית המשפט להעניש את האיש המזויף.

כן הדבר הזה. הנה חותמו של הקב"ה 'אמת' (יומא טז.). והרשעים הללו בבואם לעשות קלקולים בדת הם עושים באמת ובתמים לבצע את תאוות לבם, ואם כן מזיפים החותם של השי"ת, לכן אומר הקב"ה אם לא אשלם להם ולא יבצעו את מזמות לבבם אז יוציאו קול שחותמו של הקב"ה אינו אמת ח"ו, שהרי הם עושים את הדבר באמת בלי שום ערמה ולא איסתייעא מילתא, לכן מניחים אותם מן השמים לעשות מזמתם כדי לקים את חותמו, ואחר כך נפרע מהם ויבוא עמם במשפט על כל דבר פשע. אבל היראים בעו"ה נרפים הם נרפים, ובבוא לידם איזה דבר מצוה יעשו בעצלתים וברפיון ידים לא באמת ולא באמונה ולכן אינם מצליחים (ליקוטי הרי"ם) ליקוטים, מערכת מלחמת הדת).

מוסרים על ענין שקר שלהם ב'אמת'

על הפסוק (דברים יג טו): 'וידרשת וחקרת ושאלת היטב והנה אמת כן הדבר נעשתה התועבה הזאת בקרבך', תמה הרה"ק רבי יואל מסאטמאר זיע"א: ופלא שהכתוב יכנה ענין מר ומתעב בתבת 'אמת'. ותרץ: אפשר שמה שהמסיתים ומדיחים מצליחים הוא מפני שהמה מוסרים על ענין שקר שלהם ב'אמת', ועוסקים להדיח אותנו מאבינו שבשמים באמת גמור, לכן כשיהיה לפלא מדוע נעשתה התועבה הזאת בישראל, מדוע נגמר הדבר במעשה, הסימן שמפני שנגשים אל מעשה הרע הזה באמת, וזה חסר אצלנו בעו"ה כי כאשר אפלו מה שאנחנו עושים אין נעשה בגדר אמת שלהם, כי חסר ההתלהבות ומסירות נפש הנדרשת.

(ספר ספיר ויהלום - להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

כציונה וכתארה כמו שהיתה לעיני בעלי הש"ס, ואיר אַתאפּק אַפּא ואַשאַר קפוי על שמרי בביתי ולא אכתת את רגלי אפלו מאות פרסאות כדי לקבל פני רבובי שהם ש"ס וזהר חיים (צבי לצדיק עמוד כ).

ידבק בלומדי תורה שהם מרובה לשכינה
על הפסוק (דברים יג ה): 'אחרי ה' אלקיכם תלכו ואתו תיראו ואת מצותיו תשמרו ונקלו תשמעו ואתו תעבדו ובו תדבקו', פרש רבנו האור החיים הקדוש זיע"א, שיש בו ציוויו על התדבקות לצדיקים: ואמרו 'ובו תדבקו' יתבאר על דרך אמרם ז"ל (כתובות קיא): וכי אפשר לדבק בשכינה אלא שידבק בלומדי תורה שהם מרובה לשכינה וכאלו נדבק בו יתברך, וכאן צוה ה' שלא ידבק אלא בקרובי ה' וקדושי.

האמת והשקר

אמר הרה"ק רבי יעקב יצחק, היהודי מפשיסחא זיע"א: רבים אוהבים את השקר ומעטים את האמת! מדוע? כי את השקר אפשר לאהב באמת, ואת האמת אי אפשר לאהב בשקר (חסידים מספרים) ח"ג אות תשב).

מדוע דרך רשעים צלחה

הגיד הרה"ק ה'חדושי הרי"ם' זיע"א: יש לתת טעם מדוע דרך רשעים צלחה ולא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות נגד הדת והיהדות, והאנשים היראים אם יתעוררו איזה פעם לגדר גדר ולעמד בפרץ בפני עושי עולה לא יצליחו במעשיהם מאומה.

ויש לפרש על דרך משל, שאיש אחד זיף חתימת יד של השר רוטשילד על שטר של אלף כסף, ושלח אליו את השטר שלו לגבות החוב, והשר הכיר כרגע כי השטר מזויף, אמנם חשב בלבו אם לא אחפץ לפדות את השטר מיד יצא הקול בכל הארץ כי רוטשילד פשט את הרגל לנושיו וכדי בזיון וחופה, לכן פדה מקדם

התדבקות לצדיקים

פעם אחת אמר הגאון רבי יעקב אורנשטיין מלובוב זצ"ל, בעל ישועות יעקב, אל הרה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב זיע"א, מתוך שיחה ידידותית: רבי מזידיטשוב לשם מה נוסע כבוד תורתו אל רבו ללובלין, ואני יודע ועד כי לא לתורה שלו הוא צריך, ואם ללמד ממנו מוסר ויראת שמים, המבלי אין תורה בישראל במקומו ובביתו, הלא לפניו תורה שלמה, ש"ס ומדרשים וספרי הורה, מלבד ספרי מוסר ויראים לאין מספר שיש בהם תלי תלים של יראת שמים, הרבה יותר ממה שהוא לומד אצל רבו. ובכן, טרחתו דמר ובטול תורה שלו על שום מה?

פתח הרה"ק מזידיטשוב את פיו בחכמה, ואמר לו: רב מלובוב, יודע אנכי במר שנהירין לו שבילי מסכת ערובין וציווי כל המבואות שבה כשבילי דמתא, ואעפ"כ אין כל ספק אצלי שאם יבוא אליו מי שהוא ויאמר לו שבעיר פלונית ישנה 'מבוי העשויה כנדל' שנשארה בצורתה הישנה כמו שהיתה בימי חכמי הש"ס, אף על פי שצורת מבוי כזו ידועה לו לכל פרטיה כאלו ראה אותה בעיניו, בכל זאת היה מטריח את עצמו לנסע לעיר ההיא כדי לראות בעיניו מבוי זו כמו שהיא בעינה, כי סוף סוף אינה דומה שמיעה לראיה.

והוא הדבר, סים הרה"ק באש קדש, גם בנסיעותי אל רבובי, אמת ויצבי שיש לנו תורה שלמה של מוסר ויראת שמים בש"ס ומדרשים וזהר הקדוש וספרי יראים, אבל סוף סוף אין בהם לפנינו רק אותיות שאין בהם רוח חיים, בעוד שברבובי אני מוצא תורת חיים, ש"ס ומדרשים חיים ומקמים לפנינו שאפשר לראותם בעיני בשר ולשמע דבריהם דברי אלקים חיים מפיהם ולא מפי כתבם, 'מבוי העשויה כנדל' שאינה מצירת רק על גבי הניר כי אם אותה בעצמה

איזו מצות 'לא תעשה' המזכרת בפרשה זו ופעמים נוספות בספר שמות, משתמשת באותן חמש מלים בדיוק?

חידון אֶלְדָּנוֹת - נושא פרסים

פתרון החידה - פרשת בהר-בחקותי:

ש. באיזה פסוק בפרשה זו (בהר) יש 6 מילים רצופות שמתחילות כולן באותה אות? ת. בויקרא כה, ח מופיעות 6 מילים רצופות שמתחילות באות ש: "שבע שבתות שנים, שבע שנים שבע..."

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":

פרשת בהר-בחקותי:
יפורסם אי"ה בגליונות הבאים.

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר".

את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני

למספר פקס: 077-470-26-81

או למייל: magdenot@gmail.com

נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון.
בראש הדף לציון "עבור חידון לנוער".



פרשת השבוע א 20 יהושע

ראה

ערכו של המשפיע

**הצבור בחסר קפה מנחם
והאם המשפט נאמר לחנם?**



ומנחם? כמספיק תרומה חצויה כי מסית ומדיח, לא רק חביב מיתה. כנגוד לכל חביב מיתות אחרים, שאצלם הסנהדרין מחפשים בכל כוחם זכיות כדי לזכותם מהענש - במסית ומדיח הפלל הוא הפוך: על הסנהדרין לחפש בכל כוח היאור לחיב את הנאשם בסקילה!

"מענין מאד מה הדין כאשר מסית ומדיח לא דבר ישירות עם אדם, רק השאיר לו הודעה בתא הקולי..." הוסיף הדרשן. "איזו הסתה לעבודה זרה היתה בהודעה שלי?" תהה מאירצ'יק האמלל לעצמו, ואפלו סבא, שלא ידע שהמדבר בנכדו, התפלא - מדוע הדרשן לוקח כה קשה ילד קטן שהשאיר הודעה? אבל הדרשן המשיך: "בספור עם הילד רציתי להדגים לכם רעיון של הרש"ז מקלם!"

אומר הרש"ז מקלם:
אם העוון של מסית ומדיח כה נורא, וענשו כה גדול - בודאי מדה טובה מרבה! עלינו להסיק מכך שאם משהו 'מסית ומדיח' את השני לעבד את ה' - הרי שכרו גדול ורב לאין מדה, ובית דין של מעלה בודאי יחפשו עליו זכיות עוד ועוד בכל כוחם.

אהה... מאירצ'יק נאנח לרוחה, והסמיק שוב לעצמו בהתרששות כשהדרשן סים את דבריו: "הילד ההוא מן הסתם בטוח שהמשפט שאמר היה לא כלום. הוא אינו מעלה בדעתו, שלמשפט הזה משמעות רוחנית אין סופית! הוא נסה לשכנע אדם אחר לשמור מצוות וללכת בדרך התורה! ומשפט קטן כזה, אין קץ לשכרו".

שללם על כל פרטיה. לאחר מכן, בלי להתכונן מראש, עוד הוסיף משפט קטן משל עצמו...

"ממילא אין שום משמעות למה שאמרתי. דברים בטלים בעלמא!" הוא נחם את עצמו. מאירצ'יק כמעט שכח מהענין, אלא שזה שב אליו במפתיע מכיוון לא צפוי. היה זה בדרשה בליל שבת. דרש יהודי אורח בעל זקו ארוך שנואה כתלמיד חכם רציני.

"כידוע לכם", פתח ואמר, "לאחרונה היה מבצע בחברת הקפה; מי שיביא את העצה השווקית הטובה ביותר זוכה בפרס. אני רוצה לספר לכם על עצה שילד השאיר בתא הקולי..."

מאירצ'יק נדרך באחת. "ילד מסים, שבודאי אינו נמצא בבית הפנסת כאן, שלח עצה גדלהלן: אם רצונכם שחברת הקפה תצליח, נסו לשפר ולפרסם היטב את רמת ההכשרים. כשיהיה ברור לכלם שהקפה כשר ומהדר במיוחד - יהודים רבים יוסיפו לקנותו".

ולאחר העצה, הילד הוסיף משפט דרמטי שבו רצוני להתמקד. ואני מצטט מלה במלה: 'באותה הזדמנות אני מיעץ לכם לחזר בתשובה. מנסיון, החיים שמחים הרבה יותר כששומרים מצוות'."

מאירצ'יק הסמיק. דבריו נשמעו מגוחכים ממש, בפרט כשהאיש שלאזניו הגיעו היה יהודי שומר תורה ומצוות.

הוא נבהל עוד יותר כשהבין שהדרשן ממשיך ומתקיף את מעשהו. וכו' אמר הדרשן:

"כי יסיתך אחיך... לאמר נלכה ונעבדה אלהים אחרים... ולא תחוס עינך עליו ולא תחמל... הרג תהרגנו" (דברים יג ז-י)

בפרשתנו כתובה פרשת 'מסית ומדיח'. אדם שמסית ומדיח ומשדל את חברו לעבד עבודה זרה - עשה את המעשה החמור ביותר בתורה!

אתם באמת חושבים שהעצה שלכם תזכה בפרס? צחקק יאיר. "אני לא מאמין שמישהו ישמע בכלל את ההקלטה. הרי כמות האנשים ששולחים לשם עצות היא אינסופית..."

הילדים פלם ידעו בסתר לבם שיאיר צודק, וכמעט התאשו. מאירצ'יק התעקש לנסות, ואף הציע את עצמו: "אני מוכן להתקשר ולהקליט את הרעיונות!"

הנושא היה הפרסום החדש של חברת 'מעירון בבקר', חברת קפה חדשה שלא הצליחה מספיק לפרץ לשוק, ופנתה, לא פחות ולא יותר, לעזרת הצבור. במבצע יוצא הדופן, החברה הציעה פרס למי שיתן עצה טובה שתעזור להם בשווק.

"רק שהצבור לא נמנע מול מודעות המבצע שלנו", חשש מנהל החברה, "אם לא קונים קפה, גם לא שותים קפה... לא פלא שכלם מנמנמים!"

אלו המנהל היה יודע שבכתתו של איציק מבחר המוחות המבריקים דנים בדרךם לעזר לחברה, אולי היה רגוע יותר.

יומים אחרי פרסום המבצע ישבו הילדים בהפסקה, והרעיונות זרמו בקצב. האחד הציע לשם יותר קפה בכל קפסה, השני הציע לעשות מכירות מיוחדות במניני 'ותיקין' הרגילים לקום מקדם...

אולם כשהגיעו הילדים לשלב הבצוע, הם קבלו רגלים קרות. פתאום חששו שהרעיונות שללם ישמעו מצחיקים, ולא העזו להתקשר לחברה.

עד שמאירצ'יק התנדב למשימה.

"אבל לא אגיד את כל הרעיונות בבת אחת", הוא החליט. "אתחיל ברעיון אחד. אבל אני מתקשר רק בתנאי שאף מבקר לא ישמע את השיחה..."

"אין בעיה", אמר מנחם, "בוא לביתי עם סיום הלמודים, בחצי השעה הראשונה יהיה הבית ריק".

ומאירצ'יק אכן הגיע, התקשר והותיר בתא הקולי של החברה את העצה הראשונה





ואלה תולדות

הגאון המקבל רבי אברהם
חיים עדס זצ"ל

חבר בית הדין לעדת אר"ם צובא בירושלים
ראש ישיבת המקבלים 'רחובות הנדר'

נולד בשנת תר"ר, נפטר בכ"ח באב תרפ"ה

כמה חיב הרב

תמיד מרב שהתבייש להביט סביב. וביהודים לא נגע עוד
לרעה.

פתח ואמר יהודי נוסף שישב בין המנחמים, מר מאיר
רפאל שמו: "אמנם רבות מספרים על הרב מופתים, כיצד
זכה לדבר עם הרשב"י וידע לומר כיצד נראים פניהם של
רבותינו הראשונים כמו הרמב"ם, הר"ף, הרשב"א ועוד -
אולם אני חשתי על בשרי את טהר מדותיו של האב הגדול
ואת הבנתו לנפש האדם.

אני עליתי מהעיר יזד שבפרס, והתגוררתי כאן בירושלים
באותו הבגן שבו התגורר אביכם. הרב היה גר למעלה ואני
הייתי גר למטה. פעמים היה הרב קורא
לי לעשות איזו עבודה בביתו, לתקן
ידית של כסא שנסבבה, להתקין דלת
לארון; ובכל פעם פאטר הייתי מסים
את העבודה הוא היה משלם לי שכר פי
שנים מהסכום שמקבל לתת לעבודה
כזו. וכשהייתי מוחה ואומר: 'כבוד הרב,
העבודה שעשיתי שוה חצי מהסכום
שנתתם לי', הוא היה אומר: 'התורה
מצוה לאהב אותך, ובפרט שהתגוררת
הרחק מכאן ושמת נפשך בכסף להגיע
לארץ ישראל ולירושלים - לא כל
שכן?'



קרדיט מרכז מידע הר הזיתים CC BY SA 3.0

פעם אחת, היה זה ערב חג ואני עמדת
בשוק, הבטתי על המוכרים והקונים
הרבים ולא היה בידי כסף אפילו כדי לקנות ירק פלשהו לחג.
והנה עבר שם הרב. במבט אחד ראה אותי והבין בלי מלים
את מצבי. הוא קרא לי: 'מאיר, מאיר, בוא!'

נגשתי אליו ואני שומע אותו אומר: 'בוא לביתי ונעשה
חשבון על מה שאני חיב לך'.

אמרתי לרב: 'והרי כבודו לא חיב לי מאומה, יען כי על
העבודות שעבדתי לך שלמת לי תמיד פי שנים'.

אמר לי: 'לא, יש לנו חשבון, בוא אלי לביתי'.
הלכתי אתו ונתן לי עשרים וחמשה גרוש ואמר לי: 'לך
תעשה הוצאות יום טוב הקדוש'. כך אמר, כביכול הוא
חיב לי כסף. ושנינו ידענו שהוא אינו חיב לי מאומה, רק
רצה לתת לי לצרכי היום טוב בדרך שארגיש מכבד ובלי
שירגישו הבריות במתנתו.

וכך יכלתי לחג את החג בשמחה גדולה.

טרנדיה נוראה התרחשה בירושלים של לפני מאה שנה;
אוטובוס עלה על מדרכה ודרס את אחד מגדולי המקבלים
של ירושלים, הלא הוא הרב אברהם חיים עדס זצ"ל. בימי
השבעה ישבו בניו ושמעו ספורים על אביהם מן המנחמים,
וגלו כי כמה שיצעו היה אפס קצה. רק כעת התודעו יותר
ויותר לגדלותו של אביהם.

הנה נכנס אל הבית יהודי יקר בעל חנות בשוק ברבע
היהודי. מר אהרן חורה. "הרב ספורים יש לי על אביכם",
הוא אמר, "אבל מה לעשות והוא צוה עלי שלא לספר...
האם מתר לי לספר אותם כעת?"

"בדאי", אמרו הבנים, שהיו גדולים
בתורה גם הם, "זה בדיק הזמן לספר,
אחרי מותו של אדם מצוה לספר
בשבחי".

"ובכן, מול החנות שלי בשוק היתה
חנות של גוי נבל. בכל פעם שהיו באים
קונים ערביים לקנות אצלי, הוא היה
מונע אותם מלקנות כדי שהלקוחות
יבואו אלי. בנוסף לכך, היה נוהג לבזות
את היהודים ולזלזל בהם. אבל יום אחד
הגדיל אותו הגוי לעשות. הוא התנפל
על יהודי אחד והכה אותו.

אנחנו ראינו אך עמדנו מנגד, לא יכלנו
לומר לו מאומה כי חששנו מנקמתו
וידענו שהוא אלים. ידענו גם שאין
טעם להתלונן עליו אצל הבריטים אשר בשלטון, כי הם
תמיד יהיו לצד הלא-יהודי.

אולם גם להשאיר את המצב כמות שהוא, בלי תגובה על
המעשים הנפשעים - גם זאת לא הייתי מסוגל.

במר לי פניתי אל אביכם הגדול וספרתי לו כל מה שמעולל
הגוי הזה ליהודים. שמע הרב את דברי ושאל אותי: 'איזה
ענש ברצונך לתת לו, עני או מות?'

מיד אמרתי: 'מעדיף אני לתת לו עני, למען יראו הכל
בדלותו ובשפלותו, כך תשבר גאותו ויפסיק להשתרר
ולהציק לאחינו בני ישראל'.

אמר לי הרב: 'כן, יהיה כדברך'.

ואכן, רק חלפו ימים מספר ובעל החנות אשר מולי נתפס
על ידי השלטונות באשמת הברחה ממכס. כל רכושו החרם
והוא נעשה דל ושפל כל כך עד שהיו פניו נפולות לארץ

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

ביירחיב ה' אלוקי את-גבלך (יב, כ) - חז"ל בתוספתא אמרו, שמי שיש לו מאה מנה, אוכל לטרא בשור בכל-יום, וזהו חשבון הרחבת גבולו דוקא במאה מנה. שהרי אמרו בפאה שמי שיש לו מאתים וזו לא יטל מן הצדקה, וכתב המרדכי שהסבה היא שזה שעור ההוצאה של מזונות ומלבושים לו ולאשתו, ואם-כן נמצא ששעור פרנסת אדם לשנה הוא מאה זה, ובשבעים שנה שהם ימי חי האדם הם שבעים מנה, שהרי כל מנה הוא מאה זוזים. וכיון שבספר דרשו חז"ל על-פסוק זה ביירחיב ה' אלוקי את-גבלך באשר דבר-לך, מה דבר-לך? את ארץ קיני וקנזי וקדמני, שאבותינו קבלו נחלת שבעה עמים ובשירחיב ה' את-גבולנו נקבל נחלת עוד שלשה עמים, ומכאן אתה למד ששעור הרחבה הוא משבעה לעשרה, ואם-כן מאה מנה ביום שבעים מנה הרי זו הרחבה. ולכן מי שיש לו מאה מנה, הריהו בכלל ביירחיב ה' אלוקי את-גבלך, ולכן אוכל לטרא בשור בכל-יום... (רבי מאיר יחיאל הלוי מאוסטראווצא)

וזבחת וגו' באשר צויתך (יב, כא) - בגימטריה הלכות השחיטה נאמרו למשה. (כפתור ופרח)

כל-צפור טהרה תאכלו (יד, יא) - חז"ל בחלין נתנו ארבעה סמנים בעוף טהור: אצבע ימנית, זפק, אינו דורס, וקרקבנו נקלף, והם רמזים בתבת צפור בכל אות שניה שבהן, אצבע, זפק, דורס, קרקבן - צפור. (טעמי המצוות)

פתח תפתח את-ידיך לאחיד (טו, יא) - חז"ל אמרו, שמי שיש לו מאתים וזו לא יטל מן הצדקה, ורמז לזה בתבת צדקה שהיא בגימטריה מאתים חסר אחת, דהינו שאם יש לו מאתים חסר אחת הרי זה יטל מן-צדקה, אבל אם יש לו יותר - לא יטל. (רבי חיים ויטאל)

מהחל חרמש בקמה (טו, ט) - את הקמה היא האוה, יש לשבר על-ידי חרמש, בחרב ובתקיפות. אולם הדבר אמור רק בלפי האדם עצמו, אבל לאחרים נאמר וחרמש לא תניף על קמת רעה, כי בלפי הזולת אין להשתמש אלא בדרך רחמים וסלחנות. (מהר"ש מליובאוויטש)

ספורים בפרשה

ראה אנכי נתן לפניכם היום (יא, כו)

בדורם של רבי אברהם משה מפשיסחא ורבי יצחק מוורקא, היה צדיק נסתר בשם רבי הירש שהתגורר בכפר קטן והסתיר עצמו מעין הגריות. יצאו השנים לתהות על-קנקנו, באו אליו בפגישת ראה ובקשו ממנו לומר להם דברי-תורה. השיב הצדיק: "כיון שיהודי בפרי אני, אמר לכם 'תורה פפרי'. פרשת השבוע פותחת בתבות 'ראה אנכי', והפרוש הוא שכל אחד צריך להביט ולראות ב'אנכי' שלו, בו בעצמו, ולא ינסה לבחן את-הזולת..." ומאז, מדי שנה, היה רבי יצחק מוורקא חוזר על הפרוש הזה בשם אומרו.

עשר תעשר את כל-תבואת זרעך (יד, כב)

רבי איסר זלמן מלצר, היה זהיר בלימיו להפריש חמש מרווחיו לצדקה, ונהל לשם כך פנקס מיוחד. מעולם לא חשב שום הוצאה למצוה כחלק מפסגי החמש, אלא רק לצדקה בלבד, ולעיתים אף היה מוכר חפצים מביתו כדי שיוכל להפריש לצדקה חמש מפספו. במנהגו זה נהג גם בתקופה שהיה שרוי במצוקה חמרת בתקופת רבנותו בסלוצק, כשלא היה לו רכוש משלו. משפחה היתה בסלוצק שעסקו בדברי מאפה, אולם לא ראו הצלחה בעמלם ופרנסתם היתה בדחק ובצמצום. הם השקיעו את כל כחם בהכנת דברי המאפה, ולמרות שהיו ערבים לחד, היתה הפרנסה מהם והלאה. עלתה אם המשפחה אל רבי איסר זלמן ובקשה את עצתו, והוא הציע לה לנהל רשות מדיק של כל רוחיהם, ולהפריש מעשרות לצדקה בקביעות. האשה נדהמה לשמע ההצעה, שהרי לא נותר בידה מדי שבוע אפלו לכלכלת ילדיה, אולם היא קימה באמונה תמימה את עצת הרב, ובסוף השבוע הראשון הביאה לרבי איסר זלמן את סכום המעשרות מרוחי אותו שבוע, כדי שיהלכו לצדקה. היה זה סכום פעוט וזעיר, אולם בשבוע שלאחר מכן הביאה כבר סכום גדול יותר. וכך עלו הירושים מדי שבוע, עד שרבי איסר זלמן הציע לה להדל מלהביא אליו את סכומי המעשרות, ולחלקם לצדקה בראות עיניה. עברו שנים, ואותה משפחה נעשתה אחת המשפחות העשירות ביותר בסלוצק, בדברי חז"ל עשר בשביל שתתעשר.

וצרת הכסף בידך והלכת אל-המקום אשר יבחר ה' (יד, כה)

רבי יחזקאל מקוזמיר הסב פעם לסעדת ראשי-הדש יחד עם חסידיו ואנשי שלומו, והשליח היה ערוך במיטב המאכלים לכבוד ראשי-הדש. כנכם לשם תלמיד-חכם אחד, ותמה באזני הרבי על פשר המנהג: "כלום לא היה ראוי יותר לחלק את דמי הוצאות סעדת ראשי-הדש לצדקה, ולתתם לעניים ומעוטי-יכלת?" שמע הרבי את-דבריו, ונענה על-אחר: "ראה מפרשת יש לי מן-התורה, שאכילה ושתיה של יהודים בצותא, חשונה היא יותר לפני הקב"ה מן-הצדקה". הלה פער עיניו בפליאה, והרבי המשיך: "דבר פשוט הוא, שמעשר שני מפרשים ארבע שנים במחזור השמיטה, ואלו מעשר עני מפרשים רק שנתים, בשנה השלישית והששית. והרי את דמי מעשר שני היו מעלים לירושלים והיו אוכלים בתמורתו בצותא עם יהודים נוספים בקדשה ובטהרה ובדבוק חברים, ואלו את דמי מעשר עני היו מחלקים לעניים בעירם במשך שנתים בלבד. נמצאת למד, שהפך הקב"ה יותר באכילתם של יהודים באהרה ורעות, יותר מאשר צדקה לעניים..."

היה היה

והיית אף שמה

להלן מעשה נפלא שארע עם אחד מחסידיו של "הישמח וישראל" מאלכסנדר, והוא מספר בספר תולדותיו בעדות בעל המעשה עצמו: יום אחד הגיע אלי אחד מחברי, ואמר לי שאם היו בידי אלה וחמש מאות רבלים, היה יכול לקנות יער גדול ולהרויח סכום נכבד בעסקה. פניתי לאשה אלמנה אחת, שידעתי כי היא בעלת אמצעים, והצעתי לה לקנות את היער בשתפות עם חברי שהציע את העסקה. האלמנה שמעה את ההצעה, ואולם הציבה תנאי שרק אם אכנס גם אני בשתף בדבר, תסכים היא להשליש את הסכום המבקש, שכן הפירה אותי פאיש ישר ונאמן, אף את חברי לא הפירה כלל. הסכום היה גדול ונכבד, וביחוד שרבו היה מכספי אלמנה ויתומים, ולכן חשנו באחריות הכבדה הרוכצת עלינו. שלחתי אפוא את חברי אל הרבי, כדי לבקש ממנו הספקה וברכה להצליחת העסקה, והרבי הביע את ההספקתו. וכשנו תחלה חלקת יער גדולה, והרוחנו סכום נכבד.

באותה תקופה, זכו מספר קבולנים יהודים במכרז ממשלתי לסלילת דרכים והקמת גשרים מורשה ועד קובנא, והממנה על העבודה התגורר בלומז'א שבליטא. הלה היה איש ירא וחרד המקפיד על קלה בבחמורה, והיה תלמיד-חכם מפלג ובראורין, מתלמידיו של הציית הלוי מבריסק. נסעתי אליו כדי לבקש ממנו שירכש אצלי עצים וקרשים, ומיד כשבאתי אליו החל לשוחח עמי בדברי תורה. בחסדי שמים מצאתי חן בעיניו, והוא אמנם רכש אצלנו עצים רבים והיה נראה לי כי הרוחנו סכום נכבד. אולם לאחר שעברה שנה, ישבתי לעשות את השבון השתפות במדזיק, וגיליתי כי אני עצמי הפסדתי כסף רב, ובאמת עלו ההוצאות על הרווחים. במרענפשי נסעתי אל הרבי ובכיתי לפניו על מצבי, ואולם הרבי תמה: 'מדוע לא שאלת אותי לפני שנבקשת אל העסקה?' השבתי לרבי, 'הלא השתף שלי היה אצל הרבי לפני בצווע העסקה והוא הסכים לכך?' והרבי השיב: 'הוא אמנם שאל בדעתי, אבל שאלתו היתה לגבי, ובאמת בעבורו היה זה עסק טוב, אך אתה לא שאלת... התנצלתו שלא היה בכחי לנסע, וספרתי לרבי כך: 'פעם הייתי זקוק להתייעץ עם הרבי הזקן רבי יחיאל מאלכסנדר, אך לא היתה אפשרות להכנס אליו מפני שהיה חלוש מאד. ספרתי את צערי לפני החסיד רבי אפרים דוד והוא אמר לי, בוא ואספר לך מעשה ששמעתי בנעורי מהחסיד הישיש רבי יונתן זאריקער. כאשר היה ר' יונתן זה אברך צעיר, התעוררה אצלו שאילה ורצה לנסע אל הרבי ר' בונים מפשיסחא כדי לשאל בעצתו. אולם בכרח הנסבות לא יכול היה לנסע לפשיסחא, והיה לו צער גדול מזה. בהיותו גר בזאריק, מקום מגוריו של האדמו"ר הזקן מוורקא אשר היה מקרב אליו, הלך אליו וספר לו את שאלתו. אמר לו הרבי מוורקא 'ראה נא! בין המעלות שמנתה המשינה באבות במי שלומד תורה, נמצא גם 'נהנין ממנו עצה ותושיה'. ולכאורה צריך להבין מהו הלשון 'נהנין'? והרי היה צריך לכתב 'שואלין?' אלא פאיש אדם דבוק בתלמיד-חכם הלומד לשמה, אזי אפילו אם אינו שואל אותו, גם אז נהנין ממנו עצה ותושיה'. כששמע הרבי את דברי, עבר שחוק קל על פניו, ואמר לי אם כן, תהא אתה בעצמך רבי, ותעשה מה שלבך חפץ, ואל תבקש שום עצה ממני...' וסיים: 'טע' לבידת, סגר את העסק שלך ביער, והקב"ה יעור לך הלאה'.

יצאתי מחדר הרבי בפחינפש, והבנתי לאחר שהתבוננתי בדבריו, כי העסק לא יסתיים בטוב. ואמנם, לאחר כשבועה חדשים הסתיימה עסקת רכישת עצי היער, וכאשר בדקתי את החשבונות גיליתי, כי יצאתי נקי מכל-דבר, ולא רק שהפסדתי את כל-כספי, אף נעשיתי בעלי-חוב גדול. מצבי היה בכיר-ער, עד כדי כך שלא נותר בביתי כדי סעדה אחת. רעיתי, שהיתה בת עשירים ונגידים, היתה בעלת מזג רך ועדין, ומגדל הבושה שמה יודע מצבנו לבני משפחתה, השביעה אותי שלא אספר את-הדבר, אף לא לאביה ואמה. עברה עלינו תקופה קשה מאד, בדחק ובמצוק, תקופה שאיראפער לתארה על-הכתב. את-מצבנו שמרנו בסוד, ואף-אחד לא ידע מגדל הלחץ שלנו והמחסור ששכן דרך קבע בביתנו. תקנתי היחידה היתה לנסע אל הרבי ולבקש ממנו להשפיע עלינו ישועה, אך לא היה לי אפילו פרוטה אחת להוצאות הדרך. ספרתי את הדבר לרעיתי, וברב צדקתה השיבה לי כך: 'ברשותי נותרה טבעת יהלום אחת בלבד. אלה ואמשכן אותה אצל בעל מומן בתמורת סכום של עשרה רבלי-כסף, ומסכום זה תוכל להשתמש להוצאות הדרך עד לחצר הקדש באלכסנדר, והמותר ישאר לנו להוצאות הימים הנוראים וחסג הסבות הבאים עלינו לטובה'.

היה זה אחרי 'שבת נחמו' בחדש מנחם-אב, כאשר נסעתי לאלכסנדר והגעתי אל הרבי בפרשת עקב. כשנכנסתי בערב שבת-קדש אל הרבי, הושיט לי הרבי את-ידיו לשלום, ואמר לי בפנים שוחקות: 'נו, האסט מיר שוין היינט געברענגט א גוט'ן פערקל... הבאת לי היום 'חבילה' הגונה... ולשמע הדברים התחלתי לכפות בכי תמורדים מאין הפוגות. הרבי הרגיע את-רוחי הסוערת, ואמר ברוך: 'הרי השבת מתקרבת ובאה, שבתא טבא' וכל אותה שבת קרב אותי הרבי מאד וחזקני בדברי נחומים כאב רחום. ביום ראשון בשבת, נכנסתי אל הרבי כדי לקבל ברכת פרידה, והרבי אמר לי: 'אני יודע הכל, ומכיר את-מצבך היטב. היום יום ראשון של פרישת ראה, ובסוף פרישה זו נאמר 'והיית אף שמה'. על פסוק זה מובא בפסרים הקדושים, כי סופי התבות הללו הם חת"ך, שהוא שם קדש המסגל לפרנסה טובה, ומכאן אתה למד, שמדת השמחה משפיעה פרנסה טובה והרחבה'.

מאורות

המקובל רבי יהודה פתיא מבגדד וצ"ל ליום ההולא שבת קדש, כ"ז במנחם-אב תש"ב

מגדולי המקובלים בדור הקודם, גאון בתורה בגולה ונסתר, ומפרסם בפתרון חלומות ותקוני נשמות. נולד בבגדד בשנת תרי"ט, ולמד מפי רבי עובדיה סומך שהסמיכו להוצאה בגיל י"ז, לאחר שהתכבד לעבר לפני התכה והיה מי ששען שאין מורה-ראוי למנות שליח-בבור צעיר לזמים, אף רבו הגיב שאין הוא חסר אלא סימכה ועל-אתר הניח דיוו עליו והסמיכו להורות הוצאה בישראל. בהיותו כבן שבע שנים את דרשתו של ה"בן-אישח"י, ומרר בכבי על שלא הבין את חלק הסוד בדרשתו, ולזמים אמר לתלמידו "כי דמעות אלו עמדו לי שאזפה לעסק בחכמה וקרה זו". אביו למד עמו בעצירותו בספר הזוהר ובכתבי האר"ז, ל. והיה בקי בהם כמו בפרקי "שיר המעלות". בשנת תרמ"ב החל לעסק בקבלה, ואף בקבלה מעשית בכתיבת קמעות ורפוי חולים, והמונים שחזרו לפתחו, בשנת תרצ"ד עלה לירושלים, והרבה בתפלות בתקופת השואה להצלת שארית הפליטה בארץ ישראל, ביחוד בקרב רחל, שם שפד קמעות פמים ופעל ישועות לכלל ולפרט. אמרו עליו ש"היה אהוב לשמים, והיה נענה בתפלות כאדם שיש לו קשר תמידי עם קונו". חבר ט"ו ספרים בתורת הקבלה, גדולי פמות ואיכות, כאשר את הראשון שבהם "יון הרקח" על האורות, כתב בהיותו בן כ"ה בלבד, והפיסו רק פעבר שנים, אחר שרבי אברהם עדס ראה בתלמו זקן אחד, שצוה עליו להדפיס את החבור ובזכות זה תאיר עינו הימנית שנחלשה. המונים לוהו בפטירתו, ונקבר בהר-הציונים.

יוסיף דעת

בפרשת ראה פורטו בעלי החיים המותרים באכילה ואלו האסורים. ודבר פלא יש בשרצי העוף למשל, שאם נפל זבוב או שרץ האסורים באכילה לדבש דבורים, הוא הופך להיות דבר המותר, וכדברי רבנו יונה: "כיוון שדרך הדבש להחזיר הדבר הנופל לתוכו דבש", דהיינו שכוחו של הדבש להפוך את מה שנופל בו כחלק ממנו ולהתירו לאכילה. ראה לכן מרגלי הדבורים השקועות בדבש, ומוותרים באכילה כנפסק בחלוקה: "משום דהווי נותן טעם לפנים". ואף הדבש עצמו הוא חידוש שמותר באכילה, שהרי הדבורים עצמן אסורות כדון שרצי העוף, אלא שהדבש לא בא מנוף הדבורה ממש. מסופר, כי פעם נפל שרץ לדבש ורבי אברהם אבן-עזרא שנשאל על-כך, השיב בחמש התיבות הללו: "פרשנו רעבון שפדבש נהפך ונשרף". ולתמוהו השואל, הראה לו כי התיבות נקראות בארבעה אותיות כאשר כותבים אותן תיבה מעל תיבה, מימין לשמאל, משמאל לימין, מלמעלה למטה והלמטה למעלה. ובאיור התיבות, פירשנו שהרעבתן הוא השרץ שנופל לדבש, נתבער ונשרף, ולכן הוא מותר באכילה. חידה דומה לכך כתב אבן-עזרא: "חום קרב שפא באב, שבר המוח", דהיינו שהחום הכבד השורר בחודש מנחם-אב, גורם למעוקה ולכאב-ראש, ואף תיבות אלו נקראות מימין לשמאל, ומליצה נודעת ומופלאה של אבן-עזרא, נקראת גם היא מימין לשמאל ולהפך. עם ישראל שואל את הקב"ה: "אבי אל חי' שמה, למה מלך משיח לא בא?" והקב"ה עונה להם: "ידעו מאביכם כי לא בוש אבוש, שוב אשוב אליכם כי בא מועד". וכל קטע נקרא מצד לצד. שעשועי-לשון כזה של קריאה כפולה נקרא 'פליג'רום' מיוונית, ודוגמה לכך שלושה דורות שנקראים ישר והופך: ישי, דוד, נתן - סב, אב ונכד. במשלי נאמר: "לאיתיאל לאיתיאל" שנקראים ישר והופך, ועל-שם חיבר רבי יהודה אלהרזי ספר בשם "מחברות איתיאל" ובו אותיות מתחבטות רבות, וכן דרשו את תיבת 'ונתנו' שנקראת ישר והופך, שהנותן צדקה מקבל בחזרה.

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

ראה אנכי נתן (יא, כו) - ובדרך רמז ירמז עלי פי דבריהם ז"ל, שאמרו שכל בגי' תורה יש להם ניצוץ ממש, ואין צריך לומר הדור ההוא ששמעו מפיו שהם חלק ממנו, והוא מה שרמז במאמר זה **ראה אנכי**, פרוש כאלו מדבר עם עצמו ואומר לו אנכי, כי כל ישראל יתחמו אליו וכשהוא מדבר עמו כאלו מדבר עם עצמו, וכן גסיפן אמר ראה לשון יחיד כשעור אנכי שהוא לשון יחיד ואמר עליו ראה. עוד ירמז על ה' שקרא ואמר אנכי, וזה הוא שעור הכתוב: ראה, כי אותו שקרא ואמר לכס אנכי הוא נתן לפניהם וגו', ואמרו ראה לשון יחיד כי בערך דבר זה כלו יהיו שוים באחד לדעת כי ה' הוא הנתן לפניהם ברכה וגו'.

אחרי ה' (יג, ה) - עוד נתפס הכתוב לומר לשון זה, כנגד סדר ורעים, לפי שבו מתייחס האדם ומזונו, וכתב רמב"ם בהלכות דעות שצריך שיהיו אדם במאכלו ובמשותהו להביות גופו לעבודת ה' וכו', דכתיב בכל ירכיב דעהו וגו', והוא מאמר אחרי ה' אלוקים תלכו ביריבכם, ואילו תיראו זה סדר מועד, וירמז כתבת אתו כי שבת נקרא אות דכתיב אות הוא, גם ימים טובים נקראים אותם, ויחס להם המורה על צורך אומרים ז"ל בספר תקוני הזהר ראה שבת, שצריך לראות מענינם, ואת מצותיו תשמרו זה סדר נשים, שצריך לשמור הרבה מצות שבהלכות נשים ואסורי ביאה וזקות. ובקלו תשמעו זה סדר נזיקין, ורמז במאמר ובקלו תשמעו שצריך להטות און לאשר ישפטו השופטים לחייב החייב ולזכות הזכאי ולא יסור מכל אשר יורוהו וכו'. ואילו תעבדו זה סדר קדשים שכלו משפטי עבודת בית אלוקינו. ובו תדבקו זה סדר טהרות שכלו משפטי הטהרות, ורמזו במאמר ובו תדבקו כי באמצעות הטהרה יהיו ראויים לדבק בשכיבה:

דברי הימים

רבי יהודה פתיה, שיום פטירתו חל בשבת יקודש כ"ז במנחם-אב, מצא רמז נפלא בפרשתנו פרשת ראה, לארבעת הצדיקים שמתו בעטיו של נחש לגרסת הזהר בשינוי מהגמרא, והם עמרם אבי משה, ישי אבי דוד, בנימין בן יעקב, ולוי בן יעקב, ורמזוים הם בתיבת עיב"ל שנאמר בפרשה "ונתתה את הברכה שבעה גרים ואת השקלה עליה עיב"ל, עיב"ל נותרו עמרם ישי בנימין לוי, לרמז שמתו בקללתו של אדם הראשון, ושאר האדם אין מיתה בלא חטא.

בשבת יקודש כ"ז במנחם אב תרט"ו, נפטר רבי אברהם מרדכי בנו האחרון של החידושי הר"מ. לאשתו שמירה בכ"י אמר: "אסוננו ישמש נחמה לאבות שכולים, כי עתה יוכלו לומר, צאו וראו מה עלתה לו ליצחק מאיר, שהיו לו שלושה עשר בנים קדושים, וכולם מתו על-פני אביהם". הבן הותיר אחריו את בנו רבי יהודה לייב שהיה אז בן שמונה שנים, ולימים מילא את מקום זקנו בהנהגת חסידי גור וידוע על-שם ספרו "שפת אמת". בשנת תש"ו שוב חל כ"ז במנחם-אב בשבת יקודש, ובו נפטרו שני אנשים חשובים בחדר אחד בבית הרפואה "שערי צדק" בירושלים, הם הצדיק הירושלמי רבי דוד בהר"ו, והמשגיח הראשון של ישיבת פוניב"ד רבי אבא גרוסברד, ושניהם נטמנו בהר הזיתים בסמיכות זה לזה. בחדרם שהה גם ה'דמשק אליעזר' מו"ר נ"ק, והוא נפטר מספר ימים לאחריהם בא' באלול. בהספדו של רבי זעליג ראובן בענגיס את רבי דוד בהר"ו, אמר: "זוכרני מילדותי, שבשבת שהיו מברכים את חודש אלול, כשהיה החזן קורא 'אלול' רבתה הבכייה בבית הכנסת, עד שנוקקו להביא מים לעורר נפשם של אנשים שהתעלפו. וכעשוי שאין אנו מרגישים את חדרת הדין, לקח ה' מאתנו את רבי דוד בהר"ו, כדי שנודעו לשוב בתשובה שלמה".

המשך

ואני מוסיף על-כך, המשיך הרבי ואמר, שלשון 'אף' הוא לשון מעוט, כפי שדרשו חז"ל בירושלמי 'אכין ורקין מעוטין הן'. ולכן אני מיעץ לך להיות בשמחה על-אף מעוט הפרנסה שלך, ואם תהיה שרוי בשמחה, אזי תצא מהמעוט להרחבה ותהיה לך פרנסה ברוח, שהרי מפי עליון לא תצא הרעות. והסבה למעוט פרנסתך היא, שעל-ידי זה תתן אל-לכך לתקן מעשיך, ואין מעוט אחר מעוט אלא לרבות. כלומר, מה שנתמעט פרנסתך ואחר-כך נתמעטה עוד יותר, היא לרבות, כדי שתוכל לקבל את ההשפעה ביתר שאת". ובשנים הרבי את דבריו, לחץ את-ידי ואמר 'טע לשלום, זה' ותברך יושיעך בכל הענינים כאשר אני חפץ באמת, ואנא תבשר לי בשורות טובות במהרה'.

יצאתי מאת הרבי בשמחה עצומה, כי הייתי סמוך ובטוח שהיושיעה קרובה לבוא. והנה עברו הימים הנוצרים וגם חג הסוכות ושמייני עצרת, וכלם היו אצלי בדחק ובצמצום רב. החרף החל, ובאותה שנה החל מיד קר גדול וזמן אור סגרירי. בימי היה ריק לחלוטין, ולא היתה בידי האפשרות לרפוש עצים להסקת הבית. מדי בקר היו ילדי הקטנים מקיצים אותי משנתי, וזועקים: 'אבא! הקר חוזר לעצמות והפפור נוטף בגלדיים על קירות הבית'. קמתי וכסיתי אותם במלבושים נוספים, ואני יצאתי החוצה כשלבי מר עלי לראות בצערם של הילדים הרבים הקופאים מקור. 'מה יהיה התכלית ומתי יבוא סוף לצרות?' חשבתי בלבי, וכך הסתובבתי אנה ואנה אובד עצות. בכל אותה תקופה, נזרתתי שלא להפגש עם אותו מנהל עבודה בראוירן מלומדא. על-אף שהוא הגיע פעמים רבות לעירנו, כי התבישתי מפניו לאחר שהייתי חייב לו סכום עצום מאותה עסקה. והנה בעודי הולך ברחוב של עיר שקוע במחשבותי הנוגות, רואה אני לפתע מולי את המנהל הלז. נכלמתי ממנו מאד, ובקשי הצלחתי להושיט לו את ידי לשלום, אך האיש לחץ את ידי באהבה וקחה, ואמר לי: 'למה אתה בוש ממני, ולמה תחבאת עדיפה? ידעתי גם ידעתי כי לא בקרד ובמעל עשית זאת, והברתי בך כי איש ישר ונאמן אתה, וכל משאך ומתנה באמונה. כמה פעמים כבר אמרתי לידיך, כי כאשר יהיה לי פנאי מעט, אראה לסייע לך ולהעמידך על-מכוונה, כי הצטערתי מאד ממזכך הקשה. ועתה מודה אני לקב"ה על שזמן אותך לפני. דע לך, כי קבלתי פעת עבודה בקבלנות בסמוך לעירך, ושני העסקה הוא תשע מאות רבליים. להערכתך אפשר להרויח מעסק זה כשלש מאות רבליים, והריני מוסר לך ברגע זה את העסקה בלה, כדי שתוכל להצליח בעזר השם'.

הקשבותי לדברי האיש הנפלא והיקר, אולם לא עניתי דבר. הלה הבין משתיקתי, כי אין באמתחתי כסף אפילו לקנות קרש אחד, ומיד שלף את ארנקו ושקל בידי ארבע מאות רבליים. איני חושש שלא תחזיר לי את-הקעות, אמר להפתעתי, ואפילו אם תפסיד את העסקה, אין לי עליך כלום, כי כך צריך אוהב נאמן לעשות. לך והצלח, ואני אבוא אליך בעוד שבועים ואשלם לך שכר עבודתך. כששבתי לביתי וספרתי על הנס שארע לי, רבתה השמחה בבית באפן שלא נתן לתארו. מיד התחלתי בהכנות לצאת אל העיר הסמוכה, כדי לרפוש את העצים הדרושים לעבודה הקבלנית שהצעה לי. אך בעודני יוצא מביתי, בא לקראתי אחד ממכרי. הלה דרש בשלומי והתענין במצבי, ובאשר שמע שאני מתכוון לנסע אל העיר הסמוכה כדי לרפוש עצי יער, קפץ מיד ואמר בשמחה: 'מדוע לך לנסע למרחקים? אני אקנה בשבילך שלש מאות קורות משבחות, ואם מחיר כל קרש הוא ארבעים מטבעות גדולים', אני אשיג לך אותם במחיר של שלשים וחמשה בלבד, ואשלח את העצים אל אתר הבניה. ועם התקדמות הבניה, כאשר תזדקק לעצים נוספים, אשיג לך גם אותם בנקל. עברו שבועים ימים, ומנהל העבודה מלומדא בא לבקרני באתר הבניה. לשמחתו שמע כי הקב"ה זמן לי את העצים בקלות, ושמוח שבעתים לראות את העצים הקשוחים, ומיד עמד ושלם לי את כל סכום העסקה. ישבתי לחשב את ההוצאות מול ההכנסות, ולשמחתי גליתי, כי הרווחתי ארבע מאות ושבועים רבליים, ובאשר בקשתי להשיב לאיש מאה רבליים כהחזר על חובי הישן, סרב האיש לקבלו ואמר לי: 'הרי בתכניתך להמשיך לסחור עמך עוד ועוד, ובאשר אראה כי הרווחת די כסף כדי לפרע את החוב הישן, אזי אקח ממך את התשלום. אך בינתיים השאר את הכסף בךשיתך'.

הפרשתי מהרוח מאתים רבליים, והחזרתי אותם לכמה אנשים שהייתי חייב להם, ונותרו בידי אפוא למעלה ממאתים רבליים נוספים. התחלתי לחשב מה לעשות בהם ובמה להשקיע אותם, ובאשר ראיתי כי אחד מחברי נוסע אל הרבי, שלחתי עמו אגרת ארכה ובו תארתי את כל הקורות עמי מאז ברח אותי בהכנסי אליו בפרשת ראה. בקשתי את עצת הרבי מה לעשות הלאה, והוא השיב לחברי כך: 'מדוע הוא בה ממנה? והרי הוא אינו מאלו שהם זריזים ונשכרים, וכבר פעם אחת היה נמהר ופזיז מדי. עליו להמתין מעט ואז נראה'. תשובת הרבי הפליאה אותי, שכן מאתים רבליים לא מהוים סכום גדול, ואם לא אחפש מסחר אחר לעסק בו, הרי חיש מהר יאול בפסי ויפחת בתוצאה מהמושג בו למחיתי, אך בחסיד נאמן שמרתי את פקדתי הרבי ולא עשיתי מאומה. עברו ימים ספורים, והקב"ה זמן לידי מסחר גדול ברכישת פמות עצומה של עצים, ועד חג הפסח הצלחתי לשלם את כל חובותי, ונותרתי אדם אמיד עם סכום נקי של למעלה מאלף רבליים כסף. דכליזאת בעצת הרבי 'היית אף שמח', כשבמדת השמחה זכיתי לשפע פרנסה טובה ממרומים. ♦

משבח

מטעים

עשור תעשור (יד, כב)

בטעמי מנה זקף קטן, לרמז שהמעשר את כספו ונותן לעניים בצדקה, זוכה שהוא מתחיל במנה ובסכום קטן, אך בבה הצדקה זקף קומתו ועשרו גדל וחולק, כי הקב"ה מרים אביון מאשפות, בדברי חז"ל 'עשור בשביל שתתעשר' (אשר על-החורשה)

קרבא שנת-השבע שנת השמטה (טו, ט)

בטעמי מנה זקף מנה סגל, לרמז לדברי הקדמונים שמי שהוא צריעין, חוזרת נשמתו ומתגלגלת שוב בעולם, ואם נוהג בצרות עין ואינו רוצה להלוות לאחרים מפני השמטה הקרבה, אזי הוא מניח את עצמו להיות זרוק ומגלגל, במקום שנינו בסגלת ימי השמטה כפי הראוי לו. (צמח הצבי)

כ" בגלל | הדרבן הזה (טו, ט)

טעמי המקרא מרמזים על הדרגה הגבוהה ביותר בצדקה, שהיא מתן בסתר. שהרי תבת פי בטעם שני גרשין שצורתו בשתי ידים הנפתחות לצדקה ומקבלות שפע מהשמים, ולכן הן פונות כלפי מעלה, ואחר תבת בגלל יש פסק | שצורתו ענין מהצד, לרמז שהנותן צריך להסתיר את עצמו מהמקבל ולתת צדקה בסתר, ואף שרש תבת בגלל הוא לשון גלל במשמעות של כסוי, כמו אבן גלל שמונים עליהבדור כדי לכסותו, ומי שעושה כן, זוכה לברכה ד' בכל מעשיו ומשלח ידיו. (פניני התורה)

מדגש

בהפטרות ראה 'ענינה סערה', השלישית משבע דוחמאות וסמך נ"ע אוק"ש, נאמר: 'ושמתי כרכב' שמשלח יד. נקוד תבת כרכב משנה, שכן הכ"ף הראשונה צריכה להיות רפויה לאחר יהו"א שבתבת ושמתי המטענות במהפך המהבר, והכ"ף השניה מדגש אחר שוא נח, אולם בספרי תימן נכתב שהשוא נע על משקל ערבות ולכן הכ"ף השניה אינה דגושה, ויש שקבעו, 'שכל תבה בת ארבע אותיות שהציה האחרון דומה להציה הראשון, תהיה השניה רפויה והראשונה דגושה, גם לאחר אה"ו', ויש שתיים כאלו במקרא, והשניה בפסוק 'ונלאתי כלכל ולא אוכל' ביומתי. והרב נאמן פ"ט מצא כאן רמז להחלפת המסכת בבא בתרא, אם אבני כרכב הם שנים או ישפה, ואמר הקב"ה 'לחיו בדיו ובדיו' ולכן הכ"ף הראשונה דגושה בדיו, והשניה רפויה יבדיו'...

ממלך

בפרנקפורט היה עני מרוד, שפרנסו העיר השפיעו עליו לשא אשה ולהקים בית. אולם 'בטר עניא אולא ענייתא', ואותה אשה מרשעת הייתה, ונוספה לו מכה עלימכתו. אמר עליכך רבי צבי חידש הלוי הורביץ רבה של פרנקפורט: 'מעודי תמחתי על דברי רש"י בפסוק בפרשת ראה די מחסרו אשר יחסר לו' - זו אשה, ולא הבנתי היכן מרמזה האשה בפסוק. אלא שלא יתכן להשלים לאדם די מחסרו, שהרי האדם אינו שבע לעולם, ואם יש לו מנה רוצה מאתים, אך כשמשאיים לו אשה די לו באחת ואינו רוצה להוסיף ארצה עליצרתו, ולכן הוא מקבל די מחסרו באשה'...

אל רבי חיים מוולוז'ין הגיע פעם יהודי, ושאלתו בפיו: עשיר גדול היה לפניו ובעל מזון רב, אך איתכספו לא שמר רק לעצמו ופזר ממזונו לצדקה ביד-נדיבה. לאחרונה התמוטטו עסקיו, ורב רכושו שקע במצולות-ים. 'חפץ אני להמשיך ולתת צדקה בהרגלי', אמר הנדבן בגלוי-לכל, 'אלא שאין יכלת בידי עתה לתרם מכספי לצדקה, אלא אם-כן אטל הלוואות גדולות לשם כך, ואיני יודע אם הדבר מתר לי, או שמא אסור לי להפנס לסבך החובות ולסבך את-עתידי'. השאלה הייתה קשה וסבוכה, ורבי חיים נמלך בדעתו שעה ארבה. לבסוף הורה לו להמשיך במנהגו הטוב, והבטיח לו כי עתיד הוא להתעשר מחדש בהבטחת חז"ל 'הבא לטהר מסיעין אותו', ויתקדם בו 'עשור בשביל שתתעשר'. חלפה תקופה קצרה של שבועות מספר, ומברך מהיר הגיע לביתו של רבי חיים. במברך בשר האיש, כי בחסדי שמים זכה בגורל בסכום עתק של חמש מאות אלף רב-לכסף, והוא שוב לעשירותו כמקדם. רבי חיים נרעש לשמע הדבר, ובעת שנעמד למסר את-שעורו הקבוע לתלמידיו, פתח בספור הבשורה כדי לעורר את-תלמידיו לראות את גדל השגחת הקב"ה גם בעולם הזה, וקיום הבטחת חז"ל למי שמעשר מכספו ומחלקם לעניים.

מעשה באדם שהגיע לרבי פינקס מקוריץ, וטענה בפיו: 'ביצע אפשר להבין את דברי חז"ל 'עשור בשביל שתתעשר?' והרי לא התקינו בי. רגיל אני להפריש מעשר ממזוני לעניים, ומקפיד אני על-הדבר מאד. אולם למרות זאת לא זכיתו לעשירות מעולם, והדבר אומר דרשני'. הביט בו רבי פינקס ועמד על-נקלה כי אין מעשיו מתקנים, ואמר: 'בשכנותי מתגורר עגלון, אשר בבגלותו מרבה ושיני סוסים משפחים. הוא מטפל בסוסיו כראוי, מאכילם ומשקם ודואג למנוחתם, והם עושים את מלאכתם בנשיאת המרכבה כראוי. פעם אחת, רתם העגלון את סוסיו הנאמנים אל מרכבתו, וקרא להם להתחיל בנסיעה, אולם הללו נותרו על-עמדם. היה זה לאחר שאכלו ושבנו די-צרכם, ואף נחו ואגרו כח רב, והעגלון פעם אפוא עליהם מדוע אינם יוצאים לדרךם. מרב פעם החל להכות בהם בשוטו, עד שאדם אחד שעבר במקום, הוכיחו על-פניו ואמר: 'מדוע אתה מכה את-הסוסים ללא רחם? והלא אין הם אשמים בכך שאינם מושכים את-המרכבה, שכן אתה בעצמך קשרת את גלגלי העגלה והעמדת לפניהם מעצורים ומחסומים. ואם-כן, מה לך להכות את הסוסים וכיצד אתה מצפה מהם שיעלה בידם לסחב את המרכבה הקבדה?! ואף אתה דומה לאותו עגלון, אמנם אמרו חז"ל 'עשור בשביל שתתעשר', אולם סגלה זו טובה כמו סוסים טובים הנושאים את המרכבה אל אוצר העשירות הגדולה. אבל אם אתה מעכב את המרכבה במעשים רעים וקושר את הגלגלים, מה לך בא בטריגיה על שאין אתה זוכה לסגלת העשירות?'!

ה'אמרי חיים' מוילניץ, היה נוהג מדי ערב להפריש מעשר מדמי הפדיונות שקבל, ונהל לוח שנתי מסדר, בו רשם את סכומי הצדקה שלו. שבועות מספר לפני פורים, היה מודיע 'כי הוא גבאי צדקה', ואפשר להביא לפניו סכומי כסף כדי שיחלקם לעניים הגונים, והתבטא פעם 'זו חיותי להיות גבאי צדקה'. פעם שאל את אחד מחסידיו הצעירים, אם הוא מפריש מעשר ממזונו, ומשנענה בחיוב, שאלו אם הפריש גם מדמי המתנות שקבל ב'דורון דרשה' לנשואיו, וגם על תשובה זו השיב האברך בחיוב. נהנה הרבי ואמר: 'הכה וננסה לחשב, שלפנינו שטר גדול הקתום בידי עשיר מפלג כמו רוטשילד בשעתו וכדומה לו, כלום אין אנו בטוחים שהוא נאמן לפרע את-השטר? ועל אחת כמה וכמה נכון הדבר, באשר לפנינו שטר חתום בידי חכמינו וזרונם לברכה שהבטיחו לנו 'עשור בשביל שתתעשר', ובדואי הקב"ה יפרע את-השטר שלהם'.

רבי יחזקאל שרגא ליפשיץ-הלברשטם מסטרופקוב, היה מחלק סכומים נכבדים לצדקה, וכל מי שהגיע לביתו היה מתקבל בסכר פנים יפות וזוכה למתנה נדיבה, גם באשר לא הייתה הפרוטה מצויה בכיסו. מכל כסום שקבל היה מפריש מיד מעשר כספים, והיה רושם בפנקסו את חשבון מעשר הכספים שלו. פעם נכנס אליו בחור משיבת מיר ממשפחה נזקקת שעמד לפני נשואיו, ובקש מהרבי שיתבב בעבורו מכתב המלצה לנדיב-רעים. הרבי נענה מיד לבקשתו, אולם טרם פלה את מכתבו, בקש מהבחור להמתין מעט ויצא מהבית. לאחר זמן-מה שב לביתו, סים את המכתב וחתם את שמו. התפלא הבחור על יציאת הרבי, אך לא שאל מאומה, והרבי הסביר את הדבר: 'הרי חז"ל דרשו את הפסוק 'התקוששו וקושו' - 'קשט עצמך ואחר-כך קשט אחרים'. חשבתי אפוא גנפשי, הרי אני כותב מכתב ומבקש מאחרים לתת לך צדקה, בעוד אני בעצמי לא נותן, שכן ביתי ריקם ואין בידי פרוטה לפורטה. יצאתי אפוא מהבית, ונטלתי הלוואה של כמה מאות לירות מאחד ממכרי, והריני מוסר לך את הסכום הזה בהשתתפות בהוצאות החתנה'.

מנהג העולם, שבאשר אדם מרויח סכום מסים, הוא רושם בפנקסו את הסכום, לשם משל אלקי דולרים, וכותב שנחסר ממנו מאה דולרים לצדקה, ואם-כן נותרו בידו רק תשע מאות דולרים. ואמר על-כך אדם נכבד, כי באמת צריך לכתב להפך. כלומר, שיש לכתב בפנקסו שהרויח מאה דולרים, ונחסרו ממנו תשע מאות, שכן מאותם כספים שהוציא לפרנסתו לא נותר בידו מאומה, ואלו מהכסף שנתן לצדקה, הרי הקרן נמדת לו לעולם הבא ואוכל את פרותיהם בעולם הזה'...

חז"ל דרשו את-הפסוק 'עשור תעשר את כלי-תבואת זרעך' - 'עשור בשביל שתתעשר', 'עשור בשביל שלא תתחסר'. והיה רבי נחום מטשורנוביל מפרש, שעלי-ידי מצות הצדקה יבוא האדם לידי מדת ההסתפקות, ויזכה לעשירות האמתית של 'איזהו עשיר השמח בחלקו' (מאור עיניים)

מָשֶׁל וְתַבּוּנָה



"וְרָעָה עֵינֶךָ בְּאַחִידָה הָאֲבִיוֹן"
(דְּבָרִים טו, ט)

גַּם בְּמַצָּבִים קָשִׁים אֵין לְקַמֵּץ בְּמַתָּן צֶדֶקָה



מָשֶׁל

עֲשִׂיר הַפְּלִיג בִּסְפִינָתוֹ לְצָרָה מִסְּחָרוֹ.
בִּסְפִינָתוֹ הִיָּתָה סְחֹרָה רַבָּה וְגַם סִפְרֵי
קֹדֶשׁ, טְלִית וְתַפְלִין וְשָׁאָר דְּבָרִים הַנֶּצְרָכִים
לֹו לְלַמּוּד הַתּוֹרָה וְקִיּוּם מִצְוֹתֶיהָ.

יוֹם אֶחָד פָּרְצָה רוּחַ סַעָרָה וְהַסְפִּינָה הַחֲלָה
לְשָׁקַע. קָרָא רַב הַחוּבֵל לְעֲשִׂיר וְאָמַר לוֹ:
חֲיִבִּים לְהַקֵּל מַעַט אֶת מִשְׁאֵה הַסְפִּינָה פֶּן
תִּטְבַּע. לָכֵן, אִם בְּרָצוֹנָךְ לְהִנָּתֵר בַּחַיִּים, אַל
תַּחֲסוּס עַל סְחֹרוֹתֶיךָ, מַהֵר וְהַטֵּל סְחֹרוֹת
לַיָּם כָּכָל שְׂתוּכָל.

נִבְהַל הַסּוֹחֵר מְאֹד, נָטַל אֶת סִפְרֵי הַקֹּדֶשׁ
יַחַד עִם הַטְּלִית וְהַתַּפְלִין וּבִקֵּשׁ לְהַשְׁלִיכָם
לַיָּם. אָמַר לוֹ מִשְׁתָּרֹ: "מִדּוּעַ אַתָּה עוֹמֵד
לְהַשְׁלִיךְ דְּבָרֵי קוֹדֶשׁ אֵלּוּ, הֲרִי הֵם חַיִּינוּ
וְאַרְךָ יָמֵינוּ. מוֹטֵב שְׂתִשְׁלִיךְ לַיָּם חֲבִילוֹת
מִסְּחֹרוֹתֶיךָ הַכְּבֹדוֹת, וּבִכְךָ תִּקַּל יוֹתֵר
וְתַצִּיל אֶת הַסְפִּינָה."



תַּבּוּנָה

עַל פִּי מִשְׁלָה זֶה מִסְבִּיר הַמַּגִּיד מִדְּבָנָא אֶת מַהֲלָךְ
הָאָדָם בִּימֵי חַיָּיו: אָדָם, הֵשֵׁט בִּסְפִינַת חַיָּיו,
מוֹצִיא מִדֵּי שָׁנָה הוּן רַב עֲבוּר צָרָכֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ
לְמֵאֱכָל וּמִשְׁקָה, לְמַלְבוּשִׁים וְתַכְשִׁיטִים, וּמַעַט
הוּא נוֹתֵן גַּם לְעֲנִיִּים וְנִצְרָכִים.

כְּאִשֶּׁר עֲסָקִיו שֶׁל הָאָדָם אֵינָם מִצְּלִיחִים, עָלָיו
לְקַמֵּץ וּלְחַסֵּךְ בְּהוֹצָאוֹת.

וְהִנֵּה, דָּרָךְ הָאָדָם, שֶׁהַדָּבָר הָרִאשׁוֹן שֶׁהוּא
עוֹשֶׂה הוּא: "וְרָעָה עֵינֶךָ בְּאַחִידָה הָאֲבִיוֹן",
הוּא מְקַמֵּץ וְחוֹסֵךְ בְּמַתָּן צֶדֶקָה לְעֲנִיִּים. חַז"ל
אָמְרוּ בְּמִסְכַּת אָבוֹת (א, ה): "יְהִי בֵיתְךָ פְּתוּחַ
לְרוּחָהּ", אִם אֵין לָךְ דֵּי לְפָרֶנְסֶתְךָ אַזִּי "וְיִהְיוּ
עֲנִיִּים בְּנֵי בֵיתְךָ", אַל לָךְ לְקַמֵּץ בְּהוֹצָאוֹת
הַצֶּדֶקָה, אֲלֵא בְּהוֹצָאוֹת הַבֵּית. וְכֵן אָמְרוּ חַז"ל:
"אִם רוּאָה אָדָם שְׂמֻזּוֹנוֹתָיו מִצְמָצְמִים, יַעֲשֶׂה
מִהֵן צֶדֶקָה" (מִסְכַּת גִּטִּין דָּף ז ע"א). הַצְמָצוּם
הַמִּידִי בְּנִתְיַנֵּת צֶדֶקָה בְּמַצָּבִים קָשִׁים, כְּמוֹהוּ
פִּזְרִיקַת הַטְּלִית וְהַתַּפְלִין לַיָּם.

מתוך הספר 'אוצר המשלים על התורה'

מַצָּאוּ אֶת 10 הַהֲבִידִלִים



סיפורים נפלאים לילדים



פְּרִישֶׁת רֵאָה

סיים העגלון בשמחה - שמעתי לעצתו, וכיום יש לי סכום הגון אשר נאסף אצלי והנני מלווה בע"ה לעשרות אנשים.

"נתון תתן לו" (טו, י)

האדמו"ר רבי יואלי"ש מסטמר, הנה גאון בנתינת צדקה, עד שהיה מקים את מצוות "העבט תעביטנו די מחסרו" בכל הדוריו.

מעשה והגיע אליו יהודי מארץ ישראל, שיצא לאסוף כסף להכנסת פלה לנשואי בתו. שאל אותו הרבי, לאיזה סכום אתה זקוק? עשה לו חשבון ואמר, כך וכך כסף.

יצא הרבי לחדר השני, וחזר עם כל הסכום, פחות כמה מאות דולרים, במזמן.

היהודי לא ידע את נפשו מרב שמחה, יצא החוצה כלו אשר, הוא לא צפה שמשאלתו תתגשם ברגע אחד.

מקרביו של הרבי שראו את הנתינה, שאלו את הרבי, אם כבר נתן כל כך הרבה כסף, למה לא את כל הסכום?

ענה להם הרבי בפקחותו, מכיר אני את נפש האדם, לו הייתי ממלא את כל משאלתו, לא היה האיש שמח בכסף הזה, תוך דקות

"ולא תקפץ את ידך מאחיק האביון"

(טו, ז)

ספר עגלון שהוביל את החפץ חיים זצ"ל בדרך, שפרגיל, היה מדבר עמו על תכלית האדם בעולם הזה.

העגלון שאל אותו במה יוכל לזכות איש כמוהו.

החפץ חיים השיב לו, שיעסק בגמילות חסדים.

צחק העגלון במר נפשו האם זה לא לעג לרש, הלא אני ואביון הוא, וזקוק בעצמו לקבלת גמ"ח!

הסביר לו החפץ חיים במתק לשונו, שאל יחשב שגמ"ח צריכים להקים במאות, אפשר להקימו בקטנות, ינסה לחסך מהוצאות פרנסתו כמה פרוטות לשבוע, וכשיצטרפו הפרוטות לזהובים, יהיה לו כבר במה לעזר לשכן עני בהלוואה קטנה לצרכי שבת, וזהו יסוד גמ"ח הנחשב בעיני הקב"ה כאחת הקפות הגדולות.

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רזנבוים זצוק"ל
כ"ו בניסן תשע"ז

מעטות הִיָּה מִתְחַרֵּט וּמִצְטָעַר עַל שְׁלֹא בִקֵּשׁ יוֹתֵר... וְאֲנִי הָרִי רָצִיתִי בְּשִׁמְחָתוֹ הַשְּׁלֵמָה.

א"ה: בְּכָךְ קִיַּם הָרַבִּי גַם אֶת הַמִּשְׁנָה בְּאֲבוֹת (ה, יג) "אַרְבַּע מִדּוֹת בְּנוֹתָנִי צִדְקָה... יִתֵּן וְיִתְּנוּ אַחֲרֵיהֶם, חֲסִיד". הָרַבִּי לֹא רָצָה לִמְנַע מֵאַחֲרֵיהֶם לִזְכוֹת בְּמִצְוָה, הוּא נָהֵג בְּחֻמָּה שֶׁהַמִּקְבֵּל יְחוּשׁ שִׁמְחָה גְמוּרָה וְלֹא חֲרָטָה.

"נִתּוֹן תִּתֵּן לוֹ וְלֹא יֵרַע לְבָבְךָ בְּתִתְּךָ לוֹ כִּי בְּגִלְלֵי הַדְּבָר הַזֶּה יִבְרַכְךָ ד' אֱלֹקֶיךָ" (טו, י)
הַגִּמְרָא אוֹמֶרֶת בְּמִסְכַּת גִּטִּין (ז, א) שֶׁבָּאֵם רוּאָה אָדָם שֶׁמְזוֹנְנוֹתָיו מִצְמָצְמִים שְׂיַעֲשֶׂה יוֹתֵר צִדְקָה וְעִי"ז יִתְרַבּוּ נִכְסָיו, וְכָל שָׁפָן כְּשֶׁנִּכְסָיו מֵרַבִּין שֶׁמִּחְיָב לַעֲסֹק הָרַבָּה בְּצִדְקָה.

אָבֵל הָאָדָם אוֹמֵר: עֲכָשׁוּ הַמִּצְבָּ קֶשֶׁה אֲנִי לֹא נוֹתֵן כֶּעֶת, וְכִשְׂיִהְיֶה לִּי אֶתֵּן הָרַבָּה בְּעו"ה.
מִסְפָּר שְׁפַעַם הִיָּה כִּפְרֵי שְׁאֲרֵס אֶת בִּתּוֹ לְבַחֲרוֹ בֶּן תוֹרָה.

שָׁמַע הַכִּפְרִי עַל הַמִּנְהֵג שְׁנוֹתָנִים ש"ס לַחֲתָן.
בֶּרֶר הֵיכָן נִתֵּן לַקְּנוֹת, וְיִרְדַּ הָעִירָה, לַקְּנוֹת ש"ס מִהֲדָר וּלְשִׁלְחוֹ אֶל הַחֲתָן.

כְּאֲשֶׁר רָצָה לְשַׁלַּח אֶת הַש"ס, נִכְנָס לְבֵית הַדָּאָר בְּעִיר, נִגַּשׁ אֶל הַפֶּקִיד וְקִנָּה 'בּוֹל' בְּשֶׁקֶל אֶחָד! הַדְּבִיק עַל הַקֶּפֶסָא, רָשָׁם 'לְכָבוֹד הַחֲתָן הַיָּקָר' וְצִיֵּן אֶת כְּתֻבָּתוֹ.

הַסְּבִיר הַפֶּקִיד שֶׁהַמִּשְׁלּוֹחַ כָּבֵד וְהַתְּשֻׁלוֹם עַל הַמִּשְׁלּוֹחַ הוּא הָרַבָּה יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר בּוֹל בְּשׁוּי שֶׁקֶל אֶחָד.

אָמַר לוֹ הַכִּפְרִי, יִשְׁמְעוּ אֲזַנֶּיךָ מָה שְׁפִיף מְדַבֵּר! הָאֵם הַחֲבִילָה כְּבֹדָה, הָרִי אִם נוֹסִיף בּוֹלִים הִיא תִּהְיֶה יוֹתֵר כְּבֹדָה!...

אוֹמֵר הַקֵּב"ה, אַתָּה רוֹצֶה שֶׁהַכֶּסֶף יִגִּיעַ? תִּדְבִּיק בּוֹלִים! תֵּן לַעֲנִיִּים! "בְּגִלְלֵי הַדְּבָר הַזֶּה יִבְרַכְךָ ד' אֱלֹקֶיךָ" וְמָה אוֹמֵר הָאָדָם? עֲכָשׁוּ קֶשֶׁה, עֲכָשׁוּ הַחֲבִילָה כְּבֹדָה וְאִם אֲנִי יִתֵּן כֶּסֶף לַצִּדְקָה הָרִי הַחֲבִילָה תִּהְיֶה יוֹתֵר כְּבֹדָה!

הָבָה לֹא נִהְיֶה כְּאוֹתוֹ כִּפְרֵי נִבְעֵר... (אֲגַעֲדָאנִק)

"נִתּוֹן תִּתֵּן לוֹ וְלֹא יֵרַע לְבָבְךָ בְּתִתְּךָ לוֹ כִּי בְּגִלְלֵי הַדְּבָר הַזֶּה יִבְרַכְךָ ה'" (טו, י)
הַצִּדְקָה נִמְשָׁלָה לְזוֹרִיעָה, כְּדֹכְתִּיב (הוֹשַׁע י, יב): "זִרְעוּ לָכֶם לַצִּדְקָה" וְגו'.

וְיֵשׁ לְהַבִּין מִדּוּעַ נִמְשָׁלָה דּוֹקָא לְזוֹרִיעָה, וְלֹא לְאִפְּן אַחֵר שֶׁל הַרוֹחַת מִמּוֹן?
וְיֻבֵּן בְּדֶרֶךְ מִשָּׁל, לְאָדָם שֶׁאֵבֵד עֲשָׂרָה שְׁקָלִים, וְאַחֵר כֶּךָ הַרוּיִם שְׁלוֹשִׁים שְׁקָלִים - לֹא תִשָּׁלַם אֲבֹדָתוֹ בְּכָךְ, כִּי אִם לֹא הִיָּה מֵאֵבֵד עֲשָׂרַת הַשְּׁקָלִים, הָרִי הָיוּ בְּיָדוֹ כֶּעֶת אַרְבָּעִים, לֹא כֵּן אִם יִזְרַע אִישׁ קִילוֹ חֲטִים, וְיֻצִּיאַ אַחֵר כֶּךָ עֲשָׂרָה קִילוֹ, לֹא יִצָּר לוֹ עַל הַקִּילוֹ שֶׁזָּרַע וְהָלַךְ לְאֵבוֹד, כִּי אִם לֹא הִיָּה זוֹרֵעַ לֹא הִיָּה קוֹצֵר. כֵּן הַדְּבָר בְּעֵינֵי הַצִּדְקָה.

וְעַל כֵּן אָמַר "וְאֵל יֵרַע לְבָבְךָ בְּתִתְּךָ לוֹ, כִּי בְּגִלְלֵי הַדְּבָר הַזֶּה" - בְּגִלְלֵי הַצִּדְקָה, הִיא הַגּוֹרָמַת כִּי "יִבְרַכְךָ ה'". (סְדוּרוֹ שֶׁל שַׁבָּת)

כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

הוֹלֵךְ בַּתָּם

הַמְקֻדָּשׁ הָעֵתִידִי

כל זה הוא לפני ביאת המשיח.
הארי"י הקדוש מגלה לנו שלעתיד לבוא
הלויים יהפכו להיות כהנים.

כלומר, כשיבוא המשיח העקר בבית
המקדש יהיה השירה של הלויים, והיא
תכלול בתוכה גם את הקרבת הקרבנות.
דמינו את עצמכם נכנסים לבית המקדש
העתיד, ל'היכל הנגינה', שומעים את
הנגונים הנפלאים ומשתחווים לה'
בדבקות!

על פי עלון נפלאות לפרשת
ואתחנן תשפ"ה

שַׁבַּת עֶלּוֹן וְיִתְנֵנוּ אַחֲרֵיהֶם!

בַּפְּרָשֶׁת הַשָּׁבוּעַ אֲנַחְנוּ קוֹרְאִים עַל מִצְוָה
מְאֹד חֲשׁוּבָה – לִבְנוֹת אֶת בֵּית הַמְקֻדָּשׁ.
מָה עוֹשִׂים בְּבֵית הַמְקֻדָּשׁ?

חוץ מהכהנים שמקריבים את הקרבנות,
יש גם לויים. התפקיד של הלויים הוא בעקר
לנגן. תוך כדי שהכהנים עובדים, הלויים
שרים ומנגנים.

העבודה של הלויים נקראת 'עבודת
עבודה', כלומר, עבודת השירה היא עבודה
הטפלה לעבודת הקרבנות. היא באה רק
כדי להלהיב את עבודת הכהנים.

יִתֵּן וְיִתְנֵנוּ אַחֲרֵיהֶם

חסיד הוא אחד שרוצה להיטיב עם אחרים.

לכן כאשר יש עניי חסיד רוצה לתת לו צדקה, ולא רק זאת
החסיד גם רוצה שכלם יתרמו, שהרי מצות צדקה גורמת
עשירות למי שמקימה, וכך כלם ירויחו.

על פי פרקי אבות פרק ה' משנה י"ג, ופירוש הברטנורא

קָצֵר
עֲלֵמֵהֶם





ספור חסידי

רבי חנוך העניק מאלעסק | א' אלול ה'תרמ"ד

ו

מהפסים

מכאנים

לחם

יסורים כדי

ש'הוא

אלי...

והנה, מיד כאשר דרך על
מפתן הבית וראה את הרבי,
היהודי הרגיש שהראש שלו
כבר לא כואב. היהודי החליט
להשאר בשבת אצל הרבי.
בשבת, הרבי אמר: "ישנם
יהודים שהם מקשרים אלי
אבל הם לא יודעים את זה, אז
מהשמים מזמנים להם יסורים
כדי שיבואו אלי..."

על פי נפלאות הצדיקים לתאריך
א' אלול

קהיר שבמצרים
היה יהודי אחד,
שחלה במחלה נוראה שגרמה
לכאבים עזים בראשו. אותו
יהודי הסתובב בעולם במטרה
למצא רפואה למחלתו, אך
ללא הועיל.
פעם אחת, הציעו לו לנסע
לרבי חנוך העניק מאלעסק,
ואולי הוא יוכל לרפא אותו.
אותו יהודי אכן נסע לאלעסק
והלך אל בית הרבי.

שאלות השבוע

1. מה יהיה העקר בבית המקדש השלישי?
2. מה אנחנו אומרים בכל יום במקום פרק שירה?

את התשובות, בנוסף לכתבת בה אתם גרים, יש לשלוח בהודעה למספר **053-735-6069**, או לדוא"ל של העלון. בעזרת ה', פעם בחדש תתקיים הגרלה (בכל שבוע צוברים כרטיס נוסף) על **משחק קפסא**, בין הפותרים נכונה.

המוכר וההודע: מנוחה מימון



יחיאל הלך למסעדה והזמין 30 שפודים 15
המבורגרים ו-3 בקבוקי קולה
המלצר: אתה הולך לאכל את זה לבד?
יחיאל: לא, עם צ'יפס...

בדיחת
קרט

האניון הקדש לכבוד המאיד ממכריטס, לראש יום חזרתו!



תקציר: היהודי ר' יענקל הורידו את כל השקים של הטיט מן העגלה. בהמשך הדרך התברר לר' יענקל שהיהודי הוא הצדיק ר' משה ליב מססוב והחליט שלא לקחת ממנו תשלום על הטיט.

לא יצא מזה אבל זו זכות גדולה להסיע צדיק כה גדול.

אבל אשתו התעקשה ושאלה: "אם הוא אכן צדיק כזה גדול מדוע לא בקשת ממנו ברכה?"

היהודי לא ידע מה לענות הרי באמת היה יכול לבקש ברכה. לכן צוטה עליו אשתו ללכת אל ר' משה ליב על מנת להתברך.

ור' יענקל אכן נסע על מנת להתברך מפיו של הצדיק...

ר' יענקל הגיע אל ביתו ללא כסף אך בשמחה גדולה, הרי זכה להסיע היום את הצדיק הגדול ר' משה ליב מססוב.

כאשר הגיע אל ביתו חכתה לו אשתו ושאלה אותו: "כמה כסף הרוחת היום?" ר' יענקל ענה לה שהיום הוא לא הרוויח כסף בגלל שזכה להסיע את הצדיק הגדול ר' משה ליב מססוב.

אשתו לא הבינה, הרי אנו זקוקים לכסף ומה הועלת בכך שהסעת אותו הלא לא יצא לך מכר שום כסף

ר' יענקל הסביר לאשתו שאמנם כסף

המשך
יבוא
אי"ה

מספרים מאירים

31

"פה" בגימטריא י"ח אלול – יום הולדתם של הבעל שם טוב ואדמו"ר הזקן. "אל" (31) בגימטריא כ"ח אב, כך אפשר לנחש שזהו יום ההולדת של המגיד...

על פי שיעור כ"ח מנחם-אב תשס"ז

ה' אמר על הקשר שלו עם משה "פה אל פה אדבר בו".

בחסידות דרשו את הפסוק על ימי ההולדת של אבות החסידות: הבעל שם טוב, המגיד ממעזריטש ואדמו"ר הזקן.

פרק שירה יום

יום אומר:
יום ליום יביע
אמר ולילה
ללילה יתה דעת:

תהילים יט ג

היום הוא החלק המואר של היממה, שבו השמש

זורחת ומאירה את פני האדמה. אור היום מאפשר לבני אדם ולבעלי חיים לעסוק בפעילותם המרכזית – חפוש מזון, עבודה, למידה ויצירה.

הצמחים, בעזרת אור השמש, מבצעים 'פוטוסינתזה' – תהליך חיוני ליצור חמצן ולשמירה על החיים בכדור הארץ. היום נמשך מהזריחה ועד השקיעה, וארכו משתנה בהתאם לעונות השנה ולמקום בעולם.

בחי היומיום, היום משמש כיחידת זמן מרכזית לתכנון סדר פעילויות ולמידת מחזורי החיים. האור ביום משפיע על מה שאנשים עושים – מהעבודה בשדות ועד משחקים, למידים וטיולים.

חכמנו זכרונם לברכה אומרים שמי שאומר בכל יום את כל פרק שירה – זוכה לכל הברכות.

אז למה אנחנו לא עושים את זה? הסבה היא, שחז"ל אמרו את זה לפני שתקנו לומר פסוקי דזמרה. כשאנחנו אומרים פסוקי דזמרה אנו משבחים את ה' על הבריאה, וזה נחשב במקום פרק שירה.

אבל עדין, גם פרק שירה זה דבר חשוב.

על פי שיעור כ"ה שבט תשס"ח

הידעתם?

בקיץ, ככל שמתקרבים לקטבים, היום יכול להמשיך מעל 20 שעות רצופות של אור.





זכר מאמינים

גליון שבועי מבית 'בני אמונים'

פרשת ראה תשפ"ה שנה י | גליון מס' 594

ת.ד 102 בני ברק | פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

ההבטחה שיתקיים אצל הגוים

"כי לא יחדל אביון מקרב הארץ על
כן אנכי מצוה לאמור פתח תפתח את
ידך לאחיה לעניך ולאביוןך בארצך"
(טו יא)

אם הבטחנו "כי לא יחדל אביון
מקרב הארץ", כיצד אנו מבקשים
בתפלת "יהי רצון" שאחר אמירת
תהלים: "ולא יצטרכו עמך בית
ישאל זה לזה ולא לעם אחר",
האין זו תפלת שווא?

רבי ישראל מרז'ץ באר, כי התשובה
לשאלה זו מרמזת בנסח הבקשה
עצמה, שכן מתפרשת בקשה זו:
"ולא יצטרכו עמך בית ישאל זה
לזה" לעולם; ואף שפבר הבטחנו
"כי לא יחדל אביון", מוסיפים אנו
ומבקשים: "ולא" - הבטחת ה"לא"
יחדל אביון" - תתקיים על ידי
שתנתן "לעם אחר" - בגווי הארץ
ולא בישאל (פרדס יוסף שמות א א).

הארץ נתנה לאחר הברכה

"איש כמתנת ידו כברכת ה' אלקיך
אשר נתן לך" (טו יז)

דרש ה'חתם סופר:

במסכת ברכות (לה א) מ'שבת
הגמרא את הסתייה בין הפתוב:
"לה" הארץ ומלאה" (תהלים כד א),
לבין הפתוב: "והארץ נתן לבני אדם"
(שם קטו טז), שקדם הברכה - הארץ
שיקת לה, ולאחר הברכה נותן הוא
רשות לבריותיו להנות ממנה.

לאור זאת יש לפרש כך את הפתוב
שלפנינו:

"איש כמתנת ידו" - אימתי נחשב
לנותן כאלו נתן משלו? "כברכת
ה' אלקיך אשר נתן לך" - רק
לאחר שיברך את הקב"ה על
הטובות שהיטיב עמו (חתם
סופר על התורה).

קול אמונים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

ברכה בקול - זה הפל!

רמז נפלא מקפל בין המלים הפותחות את
פרשתנו; רמז הטומן בחבו הוראה יסודית
לכל המבקש לקיים את חובת הברכות כהלכה:
"את הברכה - אשר תשמעו!" ברכה - צריכה
להשמע!

כאשר אדם מברך בקול ואינו לוחש את הברכה
בחצי פה, אין הוא רק מקיים את חובתו לברך
כהלכה - אלא אף מזכה את שומעיו במצות
ענית אמן. בספר חסידים (סימן תתכ) מובא, כי
המברך בלחש יש ביזו חטא של ממש, שכן
הוא גוזל מזולתו את הזכות לענות אמן.

שני יהודים הנועדים יחדו, האחד מברך בקול
והשני עונה אחריו אמן, הרי הם בונים יחד
עולמות של ממש! המברך מכריז בגאון על
מלכות ה' בעולמו, והשומע המצטרף אליו
בענית אמן חותם את הברכה בחותם של
אמונה.

לעמת זאת, המברך בלחש מפסיד בידיים
עולמות שלמים של אמת ואמונה, של רב שפע
וברכה - אוצרות של רוח וגשם שאין להם
שעור.

אין זו הנהגה ליחיד סגולה בלבד, אלא חובתו
הבסיסית של כל יהודי לברך כל ברכה בקול
רם, ברור ומהדהד - "אשר תשמעו!"

נקפיד לברך את כל ברכותינו בקול, באזני מי
שיענה אחריהן אמן. כך נזכה לברך כהלכה,
לזכות את זולתנו במצות ענית אמן, וכלנו כאחד
יחד נזכה לרב שפע טובה וברכה.

בקריאת "את הברכה אשר תשמעו!"

שבת שלום,

298 213 מחולקת

ברכות השחר בהלכה

בקול בכונה בתברותא

פניני אמונים

פניני תפלה בפרשה

השימח בחלקו שאין לו

"ושמחתם לפני ה' אלקיכם אתם
ובניכם ובנותיכם ועבדיכם ואמהתיכם
והלוי אשר בשעריכם כי אין לו חלק
ונחלה אתכם" (יב יב)

את הלשון בסוף הפסוק - "כי אין
לו חלק ונחלה אתכם" - נתן להבין
גם כהסבר לשמחת הלוי: הוא
שמח על שאין לו חלק ונחלה. אלא
שהדבר נראה לכאורה תמוה: איזו
שמחה יש בהיעדר נחלה? הרי בכך
הוא נתון כל ימיו לחסדי אחרים?

פרש ה'כתב סופר:

אכן, להמון העם העמל לפרנסתו,
קורא הפתוב לשמח ולהודות לה'
על החלק והנחלה שהנחיל לו.
ואולם הלוי שתכליתו חיי רוח
ועבודת ה', שמחתו שונה בתכלית.
הוא מודה ושמח דוקא על ש"אין
לו חלק ונחלה", שכן בכך הוא
נפטר מעל העסוק בענייני העולם
הזה, והוא יכול להקדיש את כל
כלו ליעודו הנשגב.

הודאה כזו מצאנו גם בתפלת
ההודאה של רבי נחמיה בן הקנה
ביציאתו מבית המדרש (ברכות
כח ב): "מודה אני לפניך ה' אלקי
ששמת חלקי מיושבי בית המדרש
ולא שמת חלקי מיושבי קרנות...",
ומפרש רש"י (שם) ש"יושבי קרנות"
הם החנונים העוסקים בפרנסתם
ואינם עמלים בתורה.

זוהי אם כן כונת הפתוב: בעוד
שבטי ישראל ישמחו ויודו על
חלקם ונחלתם, הלוי יודה דוקא על
"כי אין לו חלק ונחלה אתכם",
דבר המאפשר לו להקדיש את
חיי לעבודת בוראו (כתב סופר
על התורה).

נענועים לברכת התורה

ולתעלות בתורה ובחכמה - ומעל הכל רחפה דמותו רבת הודו של גאון ישראל, רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי זצ"ל, שכל עניני העיר התנהלו על פיו.

"כמה חדשים לפני שהגעתי למצוות", שח הזקן, "שמעתי את אבי ואמי ממתיקים ביניהם סוד על המשך דרכי בחיים. אמי, עליה השלום, בקשה שאמשיך ללמד בישיבה, בעוד אבי נטה יותר לשלח אותי למוסד חיצוני.

אבי טען כי למודי בגימנסיה יחזקו את תודעתי היהודית. לדעתו, בכך שאשמור מצוות כיהודי בודד בין גויים, אהפך ליהודי בוגר בעל אישיות מוצקה ודעה ברורה.

אבי התעקש לרשם אותי לגימנסיה, וכך מצאתי את עצמי לאחר כמה שבועות לומד בגימנסיה לשביעות רצוני. ארבעה חדשים לאחר מכן, לקראת השבת שבה מלאו לי שלוש עשרה שנה, כבר שננתי בשקידה את עלית המפסיר, ובשבת קדש עליתי לתורה, מלוא בחיכוך הגאה של אבי ובדמעותיה המתחננות של אמי.

כאשר ירדתי עם אבי מבית הקריאה לקול שירת המתפללים, קם ממקומו גאון ישראל, רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי זצ"ל, ובעודו לוחץ את ידו של אבי למזל טוב, לחש באזניו בתקיפות: "אבא יקר, לטובתך ולטובת בנך מבקש אני להזהירך, כי אם לא תחזר בך ותוציא באפן מידי את בנך מהגימנסיה, הרי שייכול אתה להיות מבטח כי יחלפו שנות דור עד שהוא יעלה לתורה בשנית".

אבי הקשיב בהקנעה לדבריו של רבי חיים עוזר, אך בפעל הוא לא שנה את דעתו.

כיום, שבעים שנה לאחר אותו מקרה, יכול אני להעיד נאמנה כי רבי חיים עוזר צדק. זמן מה לאחר מכן, בהשפעת החברה הקולקלת בגימנסיה, נטשתי את יהדותי, ומאותה שבת ועד ליום זה לא עליתי לתורה - ולו פעם אחת בודדת.

מאז שעלינו לארץ ועד עתה עברתי כאן פעמים רבות, אולם רק היום, מבלי להבין מדוע, נמשכתי להכנס לבית הכנסת פנימה.

כאשר החל בעל הקורא לקרוא - הבנתי מדוע נמשכתי להכנס: זו היתה הפרשה של שבת בר המצוה שלי. כעת תאמרו לי אתם, האם אוכל שלא להתרגש?"

"הגאון רבי חיים עוזר צדק", אמר הישיש בעצב, תוך כדי שמבטו נופל על בנו שישיב לא הרחק משם והקשיב לדבריו של אביו - מבלי להבין מלה.

המתפללים התפזרו לבתיהם, ורק הישיש נותר בבית הכנסת, מסביר לבנו בשפה הרוסית את כל אשר ארע עמו.

(מאורות הדף היומי "כח בחשון תש"ע)

במהלך הליכת בקר משתפת, אך זכרון עמום שהתעורר בלבם גרם להם להכנס, ולבסוף אף להתישב על אחד המקומות הפנויים ולהתבונן סביבם בסקרנות.

בהגיע שעת אמירת "שוכן עד" הגיש הגבאי את אחד המתפללים לפני התבה. האיש התברך בקול ערב, ונראה שנהנה להנעים באמצעותו את סדר התפלה.

תוך כדי שהלה סלסל בקולו בנעימת תפלת "שוכן עד", נראו דמעות בעיניו של הישיש, ועל פניו אותות התרגשות.

בעוד הבן שישיב לצדו הביט סביבו במבט קפוא, על האב נראה כי הוא נצמד למקומו יותר ויותר. הוא עקב אחר שליח הצבור לאורך כל התפלה, התרגש אתו בתפלת א"ל אדון, דמע בנגון ה'קדשה', ונעמד עם כלם במעמד הוצאת ספר התורה מהארון.

בעל הקורא החל לקרוא בפרישת השבוע, ובעצומה של קריאת "שני" נדחמו כלם לראות את האורח הישיש קם ממקומו וצויד נמרצות לעבר הבימה. הוא נגש לגבאי ובקש בידיש במבטא ליטאי כבד שיעלוהו לתורה.

הגבאי המפתע נענה והעלהו לשלישי.

מאן דהוא התנדב להשאיל לו את טליתו, והישיש החל לברך את הברכות בעלפה, בקול עמוק ואטי וברטט של התרגשות: "אשר בחר בנו מכל העמים..."

דממה מחלטת שררה בבית הכנסת כאשר סים בעל הקורא את קריאתו וכלם הקשיבו בדריכות לישיש הבוכה את המלים: "והי" עולם נטע בתוכנו".

עם סיום הברכה לא עזב הישיש את מקומו. הוא הרפין ראשו על הבימה ובמשך דקות ארוכות התייפח בבכי תמרורים. הוא לא נרגע עד שבנו קם ממקומו והרגיעו באמצעות בליל משפטים מהירים שנאמרו בשפה זרה.

הישיש חזר למקומו, ההמלה שזכה והקריאה נמשכה כסדרה.

כשהסתיימה התפלה, נגשו כמה מהמתפללים אל הישיש שעדיין ישב במקומו, ובקשו לשמע מפיו מי הוא, מהיכן הגיע ומה גרם לו לבכות כך בסיום הברכה.

בתגובה סחף הישיש באחת את השומעים אל ימיה הגדולים של וילנא, עיר הולדתו. הוא החיה באזני שומעיו את אותה עיר גדולה לאלקים אשר רבים מבניה האירו את שמי היהדות.

הנה קם ונצב לנגד עיני רוחם של השומעים ביתו של הגר"א - פאר יהדות וילנא - ולא רחוק משם המנזר שבו נכלא גר הצדק הנודע.

הנה בתי המדרש המלאים בתלמידי חכמים ובכעלי בתיים יראים ושלמים, והנה שעורי התורה הרבים שנמסרו על ידי גאונים וצדיקים למול אזניהם הכרויות של יהודים כשרים ותמימים, שכל מגמתם היתה לעלות

הספור שלפנינו התרחש בעיר פתח תקוה, בתקופה שבה נבקעה חומת הפרזל ורבים מיהודי גולת רוסיה עלו לארץ הקדש.

היה זה באחת השבתות, כאשר עם תחלת תפלת "נשמת" נכנס לבית הכנסת ישיש בלתי מוכר, מלוא ונשען על ידי של איש צעיר הימנו שנראה היה כבנו, ומראיהם כמראה העולים החדשים מרוסיה.

למשך זמן מה עמדו האב ובנו נבוכים בפתח בית הכנסת, בוחנים את המתפללים מכף רגל ועד ראש, ורק לאחר מכן פסעו פנימה

כיום, שבעים שנה לאחר אותו מקרה, יכול אני להעיד נאמנה כי רבי חיים עוזר צדק. זמן מה לאחר מכן, בהשפעת החברה הקולקלת בגימנסיה, נטשתי את יהדותי, ומאותה שבת ועד ליום זה לא עליתי לתורה - ולו פעם אחת בודדת.



סוד שיח - הגאון רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי זצ"ל עם הגאון רבי שמעון שקופ זצ"ל

בהסכנות.

השנים לא ידעו להתפלל, ונראה שהם אף לא ידעו שהם אמורים להתפיש בכך...

נראה היה כי לאחר שבעים שנות נתון תחת שלטון הקומוניסטים, הבקור בבית הכנסת היה בעבורם כאטרקציה חביבה ומענינת.

אולי מלכתחלה נקלעו למקום בטעות,

בגנות אמן על ברכות השחר

כתב הטור (או"ח ככד): "תניא (ברכות מז א), אין עונים לא אמן חטופה ולא אמן קטופה ולא אמן יתומה, ולא יזרקנה מפיו - הינו שלא ימהר לאמרה שלא בכונה" (ולפינו בגמרא הגרסה: "שלא יזרק ברכה מפיו").

ופסק ה'שלחן ערוך' (שם 1) שהעונה אמן אחר ברכה יכון "אמת היא הברכה שברך המברך ואני מאמין בזה". אכן הסכמת הפוסקים היא (ראה 'משנה ברורה' שם כה) שדברי השלחן ערוך אמורים בברכות שענינו רק שבת והודאה, אולם ברכה שיש בה גם בקשה, העונה עליה אמן יוסיף ויכון גם "ויהי רצון שתקיים בקשה זו".

לבקשת רבים נציג כאן את פירוט הפגנות לעניית אמן על ברכות השחר:

ברכת "על נטילת ידים"

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על כך שקדשנו במצותיו וצונו על נטילת ידים בשחרית.

ברכת "שלא עשיתי עבד"

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על כך שלא עשאנו עבד כנעני, שמעמדו ודגת חיובו במצוות פחותה משל ישראל.

ברכת "המכין מצעדי גבר"

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על כך שהוא מלווה אותנו בכל דרכנו ושומר את צעדנו.

ברכת "אשר יצר"

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על כך שיצר בגופנו מערכת מכלאה לעכול המזון, ובכך משמר את חיותנו.

ברכת "שלא עשיתי אשה"

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על כך "שלא עשיתי אשה", הפטורה ממצוות עשה שהזמן גרמן.

ברכת "שעשה לי כל צרכי"

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על המגעלים שלרגליו המאפשרים לנו למלא את כל צרכנו.

ברכת "אלקי נשמה"

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על כך שמחזיר מדי יום את הנשמה הטהורה לנשמים, הנחשבים כפגרים מתים.

ברכת "פוקח עורים"

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על כך שהוא פוקח את עינינו מדי בקר ומחזיר לנו את פח הראיה.

ברכת "המלמד תורה לעמו ישראל"

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על כך שקדשנו במצותיו וצונו ללמד תורה, ומסייע בידינו ללמודה, ויהי רצון שנהיה אנחנו וצאצאינו לומדי תורה לשמה.

ברכת "מלביש ערומים"

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על מלבושינו.

ברכת "עוטר ישראל בתפארה"

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על הכסוי המעטר את ראשו שהוא לנו לכבוד ולתפארת.

ברכת "מתיר אסורים"

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על כך שמתירנו ממאסר שנתנו ומחידש בנו את פח תנועת האיברים.

ברכת "הנותן ליער פח"

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על שהוא משיב בבקר את נשמתנו העיפה מיזם האתמול כשהיא רעננה ושלמה.

ברכת "נותן התורה"

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על כך שבחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו.

ברכת "הנותן לשכוי בינה"

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על כך שנתן לנו אפשרות להבחין בין היום ובין הלילה.

ברכת "הגומל חסדים טובים"

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על שהעביר שנה מעיינו ועל החסדים הרבים והטובים שגומל עמנו בכל יום, ויהי רצון שיגמול עמנו חסדים טובים היום ובכל יום.

ברכת "רקע הארץ על המים"

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על כך שהוא מקים את הארץ על פני המים, כדי שתוכל הבראה להתקיים.

ברכת "שלא עשיתי גוי"

אמן - אמת שעלינו להודות לה' על כך שלא עשאנו גוי הפטור מתורה ומצוות.

"כל העונה אמן בכל כחו [בכל פונתו] - פותחים לו שער גן עדן"

(שבת קיט ב ורש"י שם ד"ה בכל).

שבועה לענות אמן

"והיה המקום אשר יבחר ה' אלקיכם בו לשכון שמו שם שמה תביאו את כל אשר אנכי מצוה אתכם עולתיכם וזבחיכם מעשרתיכם ותרמת ידכם וכל מבחר נדריכם אשר תדרו לה" (יב יא)

במסכת נדרים (ה א) אמרו חכמים שאף על פי שכל ישראל משבעים מהר סיני לקיים את המצוות, מפל מקום ראוי לו לאדם להשבע לקיים מצוה ובכך לזרז את עצמו לקיימה, שנאמר (תהלים קיט ו): "נשבעתני ואמיתה לשמור משפטי צדקה".

דבר זה נכון במיוחד לגבי מצוות עניית אמן, אשר על אף גדל מעלתה וחשיבותה, יש שאינם מקפידים עליה כראוי, והשבועה

לקיימה תזרז את האדם לקיימה כהלכתה.

ענין זה נרמז בכתוב שלפנינו: "מבחר נדריכם אשר" - ראשי תבות 'אמן', כלומר, המבחר שבנדריכם - לקיים מצוות אמן כהלכתה (נחלת יוסף ח"א קנטרס אמן והלל אות קמו).

דורשי רשומות הוסיפו והביאו רמז נפלא לענין זה, מכך שמסכת נדרים מסתיימת בדף צ"א כגימטריה של אמן.

אמן משיבה חרון אף

"ולא ידבק בידך מאומה מן החרם למען ישוב ה' מחרון אפו ונתן לך רחמים ורחמך והרבך כאשר נשבע לאבתך" (יג יח)

בתקוני זהר (מ א) נדרש הכתוב (ישעיה נח ט): "אז תקרא וה' יענה תשוב ויאמר הנני", על העונה אמן בכל כחו: המלה "אז" היא

בגימטריה שמונה, והיא רמז לאמן, לפי שאמן היא בגימטריה שמונת הוי"ה ואדנות, המונים יחד שמונה אותיות. בא הכתוב אפוא ללמד שאם "אז תקרא", הינו שתקפיד לענות אמן כהלכה, מבטח לך שיקים בך "ויאמר הנני" - שישמע הקב"ה לתפלתך, ישוב מחרון אפו ויקרע גזר דינו.

רבי מנצור בן שמעון, מראשי ישיבת פורת יוסף, אומר כי ענין זה נרמז בכתוב (תהלים פה ד): "אספת כל עברתך השיבות מחרון אפך" שראשי התבות 'אספת כל עברתך' הם בגימטריה אמן, כלומר, שהעונה אמן מבטל מעליו חרון אף (שמן המאור תהלים שם).

דורשי רשומות אמרו כי הכתוב שלפנינו, "למען ישוב יי מחרון אפו" - שראשי תבותיו בגימטריה אמן, מרמז גם הוא שבזכות עניית אמן מבטל האדם חרון אף מעליו.

"את הברכה אשר תשמעו"

כתב המוכיח רבי משה כהנא מגיביטש (ד"ר משה ליום יא):

"עניית אמן היא עדות על אמתות תכן הברכה, וכאשר אדם מברך בלחש נראה הדבר כאלו הוא מבקש להעלים עדות זו. על כן כל איש מישראל מחיב לומר הברכות בקול רם, כדי שישמעו בני הבית או שאר העומדים אצלו ויכולים לענות אמן".

נקפיד לברך את כל ברכותינו בקול ובאזני מי שיענה אמן אחריו. כך נזכה לברך כדיו וכהלכה, ואף לזכות את חברינו במצוות עניית אמן ונתברך בשפע ברכה וטובה!



שערי גן עדן

עניית אמן במישנת בעל ההלולא

רבי שמואל אבנהב זי"ע א' באלול תנ"ד

רבי שמואל אבנהב נולד בשנת ש"ע בעיר המבורג שבגרמניה לאביו רבי אברהם. בגיל שלוש עשרה נשלח על ידי אביו לונציה שבאיטליה, כדי ללמוד תורה אצל רבי דוד פרנקו. בהגיעו לפרנקו נשא לאשה את בת רבו וקבע מושבו בונציה.

בשנת ת"י התמנה לרבה של ונציה ולראש הישיבה שפעלה בעיר. הוא העמיד תלמידים הרבה, ביניהם רבי ישראל יעקב חגיז צ"ל מחבר שו"ת 'הלכות קטנות'.

שמו יצא לתהלה בקרב ישראל, ושאלות רבות הפנו אליו. תשובותיו נדפסו בספרו שו"ת 'דבר שמואל' המצוטט רבות בספרי האחרונים. כמו כן חבר בעלום שם את ספר הזכרונות.

היחכם צבי (שו"ת, סימן קלה) מכתירו בתאר 'גדול זמננו', ובנו רבי יעקב עמדין כותב עליו בספרו 'תורת הקצוות' (דף כד א): "אחד המיוחד שבעדו ה... שלא הניח כמותו בדורו בחכמה ובחסידות אמתית... כאשר ישאל איש בדבר איש האלקים, נמצא לכל שואל, אחרי דבריו לא ישנו".

בהגיעו לגבורות גזר על עצמו גלות והיה נודד בין הערים. סמוך לפטירתו חזר לונציה, בה הסתלק במיתת נשיקה בא' באלול תנ"ד, וגופו נטמן בבית העלמין היהודי בעיר.



שער הכניסה לבית הקברות היהודי הייחודי העתיק באי לידו בונציה

בן העולם הבא

בהקדמתו לשו"ת 'דבר שמואל', מתאר רבי יעקב בן המחבר רבי שמואל אבנהב מונציה, את רגעי הפרידה מאביו. האחרון שנפרד ממנו היה נכדו היחיד רבי שמואל שהיה קרוי על שמו, והיה אהוב עליו ביותר.

כך זה מכתר בהקדמה כ"בן העולם הבא", זאת עקב הקפדתו על עניית אמן בכל כחו. וכך נכתב שם: "נכדו יחידו, ידד נפשו, שמו כשמו, משען לו לעת זקנותו, זכה לשמעו בן העולם הבא, עונה אמן בכל כחו, הוא יניק שמואל בן כבוד הר"ר דוד".

מכבד את שם ה'

בספרו 'ספר הזכרונות' (הזכרון השמיני פרק א) מלמד רבי שמואל שהמחזר אחר הברכות כדי לענות אמן אחריו, מראה כי הוא זהיר בכבוד שמות וחספי ששם ה' יזכר בכבוד ובהדר, שכן בעניית אמן אחר הברכה מרוממים ומכבדים את שם ה' שהזכיר המברך בברכה. כך, מבאר רבי שמואל, מלמד הכתוב עליו הסמיכו חכמים (ילק"ש דברים תתקמב) את חייב עניית אמן: "כי שם ה' אקרא" - בברכה, "הבו גדל לאלקינו" - בעניית אמן (ספר הזכרונות' הזכרון השמיני פרק א).

נאה דורש

פנינים ממיטב המגידים בהוצאת "יפה נוף"

ה"אנכי" - ברכה וקללה

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה (יא, כו)

יש וארש ידוע של ה"מאור ושמש" על הכתוב (דברים ה, ה) "אנכי עמד בין ה' וביניכם": ה"אנכי" - הוא זה שעומד ומפריד "בין ה' וביניכם". מספר שפעם דפקו על דלתו של רבי אהרן מקרלין זצ"ל, וכששאל "מי שם?" השיב הדופק: "אני". אמר לו רבי אהרן: "רואים שלא למדת אצל המגיד ממעזריטש. אם היית לומד אצלו, היית יודע לא להגיד 'אני'!"

מצד אחד, כשאדם מרגיש "אנכי" - יש בזה ממדת הגאווה המפריעה ועומדת ביני וביניכם.

מצד שני, אם אדם יתהלך בהרגשה תמידית שהוא איננו שווה כלום, לא יקים את המצוות כמו שצריך. כדי לקימן פראוי צריך לעתים "ויגבה לבו בדרכי ה'".

על פי זה, ממשיך ה"מאור ושמש" אפשר לבאר את הפסוק שלפנינו: "ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה": ה"אנכי" יכול להיות גם ברכה וגם קללה. צריך לדעת להשתמש בו בצורה משכלת. כי מצד אחד, מנון יתר יגרם לו לעמד בין ה' וביניכם, ומצד שני, מנון מפחת מדי יגרם לאדם לפל ברוחו ולא לקים את המצוות בהלכתו.

(רבי שלמה לונשטיין שליט"א - נאה דורש)

הברכה האמתית

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה (יא, כו)

כשאנחנו שומעים שהקב"ה נותן "ברכה", ההבנה הפשוטה היא שהקב"ה נותן כסף, בריאות וכדומה. אמנם מהפסיקים רואים לא כך. התורה אומרת ש"ברכה" פרושה: "אשר תשמעו אל מצות ה' אלהיכם", ו"קללה" פרושה: "אם לא תשמעו אל מצות ה' אלהיכם". זאת אומרת - אומר המגיד מדובנא - שאם עומד יהודי ואומר: 'רבנו של עולם! בבקשה ממך! אני צריך דחוף מאתים אלף שקל לסדר את הענין הזה והזה', והבן אדם הזה באמת זקוק לכסף, אבל הקב"ה יודע שאם יהיה לו את הכסף הזה הוא לא יקים מצוות כראוי - הקב"ה לא יתן לו! הכסף הזה הוא לא ברכה, כי ברכה פרושה: "אשר תשמעו". הקב"ה יודע שהוא בקש דבר שבעצם הוא קללה, ואלפיא דאמת לא כדאי לו לקבלו, ולכן לא נותן לו אותו.

מוסיף המגיד מדובנא דבר נפלא מאד: דוד המלך אומר בתהלים (כב, א): "א-לי א-לי למה עזבתני רחוק מישועתי דברי שאגתי", פרוש: בא יהודי ואומר: רבנו של עולם! למה עזבתני? למה אני מבקש ואתה לא שומע? הרי לא חסר לך כלום? עונה לו הקב"ה: כי "רחוק מישועתי דברי שאגתי". אתה בטוח שמה שאתה מבקש זו הישועה שלך, אבל אני יודע שהאמת הפוכה, ומה שאתה מבקש הוא רחוק מגדר ישועה - לכן אינני עונה לך. פלאי פלאים.

ומוסיף עוד: הכתוב אומר, ואנחנו מזכירים אותו בתפלה (דניאל ט, יח): "הטה אלתי אונך ושמע פח עיניך וראה שממתינו כי לא על צדקתינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך כי על רחמיה הרבים". פרוש: אדם בא לרופא ואומר לו: 'אדוני הרופא! אני צריך שתעזור לי. אני מבקש שתכתב לי מרשם ובו כתוב שאני צריך לאכל בשר שמן. אני אוהב לאכל ואשתי לא נותנת לי. תרשם שאני זקוק לזה וכך אשתי תרגע'. ולמה אשתך לא נותנת לך? שואל הרופא. 'כי עשיתי בדיקות דם והתברר שיש לי שמנים בדם'. הרופא מסתכל עליו ואומר: 'ישמעו אנשי מה שפיר מדבר! מתוך דבריך מתברר שאתה מבקש ממני דבר שהוא רע מאד עבורך, וזאת גם אם אתה משכנע שהוא עושה לך טוב'.

וזה מה שאומרים: רבנו של עולם! הטה אונך ושמע מה

שאנחנו מבקשים. מתוך הבקשות האלו תבין את מצבנו! בבקר אנחנו מבקשים כסף, בצהרים - כסף, ובערב - עוד כסף, ולא משכילים להבין ש"ברכה" היא שנעבד את ה' ועליה אנחנו לא מבקשים.

כשהייתי ילד צעיר למדתי בתל אביב, ורב העיר באותה עת, רבי יצחק ידידיה פרנקל זצ"ל, הגיע פעם לשם, והסביר בדרשה שלו פשוט בפסוק (תהלים קמב, ז): "הקשיבה אל רנתי כי דלותי מאד", וכך אמר: אדם עומד מאחורי דלת של בית ושומע שהילדים צוהלים: 'איזה ביה! איזה יפה!' הוא היה משכנע שיש שם מסכה, יש חלקת פרסים...

הוא דופק בדלת, פותחים לו, ולהפתעתו הוא רואה שכל ילד קבל חצי פרוסת לחם עם מרגרינה. על זה השמחה הגדולה! מתוך זה הוא מבין מיד מה המצב בבית לאשורו, נעבעך.

וזהו שאמר דוד המלך: "הקשיבה אל רנתי" - תקשיב ממה אנחנו שמחים, ומזה תבין "כי דלותי מאד" - עד כמה המצב דל, נעבעך.

אנחנו מדברים עם הקב"ה "לא לענין", מבקשים שטיות. מכונית חדשה. מתוך הדבורים האלו מוכח עד כמה מצבנו קשה. המשגים שלנו מעוותים. "ברכה" זו לא מכונית חדשה! ברכה זה "אשר תשמעו", ולפעמים המכונית היא בדיוק ההפך הגמור מהברכה.

ומוסיף המגיד מדובנא ומבאר על פי הדברים האלו את הכתוב (תהלים ה, א): "הקשיבה לקול שועי מלכי ואלקי כי אליך אתפלל". הבקשה היא: רבנו של עולם! אל תקשיב למלים שלי אלא לרצון שלי. הרצון האמיתי שלי הוא לעבד אותך, אבל, ברב דלותי, אני מבטא את הרצון הזה במלים: 'אני צריך בשביל זה מזון ועוד כמה דברים'... אגא, אל תקשיב לדבורים הללו, אלא לרצון הפנימי האמיתי.

(רבי שלמה לונשטיין שליט"א - נאה דורש)

אסור בשול בשר בחלב - אפילו לדבר מצוה

לא תבשל גדי בחלב אמו (יד, כא)

ה"חתם סופר" נהג לקרוא ספרי קריאה בבית הכסא כדי להסיח דעת מלמוד התורה. יום אחד הוא הפסיק ממנהגו, בעקבות מה ששמע שארע לרבי יהונתן איבשיץ.

גם הוא היה קורא ספרי חכמה בשרותים כדי להסיח את הדעת מהלמוד. יום אחד הוא קרא באיזשהו ספר על גוי חכם שהמציא המצאה: איך מזרזים עץ שיצמיח מהר פרות? לוקחים חתיכת בשר בקר, מבשלים אותה בתוך הרבה חלב. עם החלב הזה משקים את האילן, ותוך חדש ימים יוצאים פרות. שומעים? המצאה של פרופסור גוי.

רבי יהונתן איבשיץ קרא את הספר הזה בשרותים, ומיד נפל לו רעיון במוחו: זו לא המצאה של הגוי! הרעיון שלו כתוב בתורה!

בשני מקומות בחמש שמות (כג, יט; דר, כו) סומכת התורה את אסור בשול בשר בחלב למצות בכורים: "ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אליך לא תבשל גדי בחלב אמו". לכאורה קשה: מה הקשר בין שני הדברים?

אומר רבי יהונתן, ממש מתוך מדבש: התורה הקדושה רמזה לנו, שהנה ישנה המצאה גאונית: לבשל בשר בחלב ביחד, להשקות את האילן וזה יצמיח מהר פרות. ותוכל לקיים מצות בכורים מהר. אומרת לך התורה: גם אם רצונך לקיים את מצות הבאת בכורים כמה שיותר מהר - "לא תבשל גדי בחלב אמו"!

כל זה הבזיק במוחו של רבי יהונתן בעת ששקרא בשרותים על המצאתו וחכמתו של הגוי.

אלא שמיד התעשת ואמר לעצמו: רגע! חשבתי על כל זה בבית הכסא. הרהרתי בלמוד תורה, בכורים, בשר בחלב! ועל אתר קבל על עצמו צום במשך ארבעים, על כך שחשב בדברי תורה בתוך בית הכסא.

כְּשֶׁהִחֲתַם סוֹפֵר שָׁמַע אֶת מַה שְּׁאָרְעַה לְרַבִּי יְהוֹנָתָן אִיִּבְשִׁיץ, -
בְּאוֹתוֹ יוֹם הַפְּסִיק לְקַרְא סְפָרִי קְרִיאָה בְּבֵית הַכֶּסֶּא.

(רבי חזקיהו יוסף מרלנשטיין שליט"א - נאה דורש)

בְּרָכָה בְּזִכּוֹת הַנְּתִינָה

נָתַן תַּתָּן לוֹ... כִּי בְּגִלְל הַדִּבֶּר הָיָה יְבָרְכָה ה' אֱלֹהֶיהָ כָּל מַעֲשֶׂה וּבְכָל מַשְׁלַח יָדָהּ
(טו, ט)

בְּרָצוֹנִי לְסֹפֵר סִפּוּר מִדֵּהִים:

הָיָה זֶה בְּאַחַת הַתְּקוּפּוֹת בְּהֵן דְּרוֹם הָאָרֶץ הָיָה תַּחַת מִתְּקַפּוֹת טִילִים.
לְאַבְרָה אֶחָד, אֲב לִשְׁבָּעָה יְלָדִים, לֹא הָיָה מִמֶּ"ד בְּבֵיתוֹ, כִּף שֶׁהַמֶּשֶׁךְ
הַמְּגוּרִים בְּבֵית הַכֶּף לְבִלְתִּי נִסְבֵּל. הוּא בִּקֵּשׁ מִגִּיסוֹ, שֶׁגֵּר מִחוּץ לְשׁוֹחַ
הַטִּילִים, לָבוֹא לְהִתְאַרֵךְ אֲצֻלוֹ בְּבֵיתוֹ.

גִּיסוֹ נָאוֹת בְּשִׁמְחָה, לְמִרוֹת שֶׁמִּצְבּוֹ הַכֶּלְפִּלִּי הָיָה דְחוּק וּבִקֵּשׁ רַב
הַצִּלִּים בְּעֶצְמוֹ לְגַמֵּר אֶת הַחֲדָשׁ, קָל וְחֹמֶר עֲתָה, כְּשֶׁהַצֵּטְרָפָה מִשְׁפָּחָה
שְׁלָמָה עִם שְׁבָעָה יְלָדִים...

עוֹבֵר יוֹם וְעוֹד יוֹם, אֲשֶׁתּוֹ מְכִינָה אֲרוּחַת בִּקֵּר כְּפוֹלָה, אֲרוּחַת צִהָרִים
כְּפוֹלָה, אֲרוּחַת עֶרֶב כְּפוֹלָה, וְכִשְׁשֵׁי אֲוָרִיחִים לֹא מִסְתַּפְּקִים בְּמֵאֲכָלִים
הַפְּשׁוּטִים בְּיוֹתֵר, מוֹסִיפִים מִשְׁהוּ מַעֲבָר לְסִטְנֶדְרֵת הַפְּשׁוּט...
לְמִרוֹת הַקִּשִּׁי שֶׁבְּדִבְרֵי, הָיָה חוֹזֵר וְאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ אֶת אוֹתוֹ הַמִּשְׁפָּט:

"כִּשְׁצִירִיכִים לְאַרְח - קִדְּם כָּל מֵאָרְחִים, אַחֵר כִּף חוֹשְׁבִים אֵיךְ
לְהִסְתַּדֵּר". וְלִגִּיסוֹ אָמַר: "אַתֶּם תַּחֲזִירוּ הַבֵּיתָה רַק כְּשֶׁהַמִּלְחָמָה
תִּסְתַּמֵּחַ!"

הַגִּיס הַמֵּאָרֵךְ לִקַּח הַלּוֹאָה מִגִּמ"ח כְּדִי שִׁיּוּכַל לְאַרְח אוֹתָם בְּעֵין יָפָה,
וְהִלְלוּ שֶׁהוּא בְּבֵיתוֹ בְּמִשְׁכָּן שְׁלֹשָׁה שְׁבוּעוֹת עַד שֶׁהָיָה נָתַן לְשׁוּב לְבֵיתָם
לְשִׁלּוֹם. אִם לֹא דִי בְּהוֹצָאוֹת הַחֲדָשִׁיּוֹת הַקְּבוּעוֹת שֶׁשִּׁלַּם מִדֵּי חֲדָשׁ
בְּחֲדָשׁוֹ - הַתּוֹסֵף לוֹ מִעֲתָה תִּשְׁלֹם נוֹסֵף לְגִמ"ח...

כְּעוֹבֵר תְּקוּפָה לֹא אֲרָכָה, שֶׁד וְשִׁבְרוּ פִּצּוּץ רִצְוִי בְּצִנְרַת הַמִּסְבָּח
בְּבֵיתוֹ. הָאִינְסִטְלִטוֹר הַסְּבִיר שֶׁחִיבִים לְשִׁבֵּר חֲרִסִּינוֹת, לְעַקֵּר בִּלְטוֹת
וּלְהַחֲלִיף אֶת כָּל הַצִּנְרַת. עֲלוֹת הַתִּקּוּן: אֲלֹפִי שְׁקָלִים!

אֲבָל - אֵין בְּרָרָה! אִי אֶפְשָׁר לְהִשָּׁאֵר עִם הַצִּפָּה בְּבֵית...
אֵין רוֹאֶה וְשׁוֹמֵעַ אֶתְכֶם מִתְּפִלָּאִים: זֶה תוֹרָה וְזֶה שְׁכָרָה? אֲבָרָה שְׁאָרַח

מִשְׁפָּחָה שְׁלָמָה בְּמִסְכִּירוֹת נִכֵּשׁ בְּמִשְׁכָּן שְׁלֹשָׁה שְׁבוּעוֹת תְּמִימִים - מִגִּיעַ
לוֹ שִׁיפֵל עָלָיו תִּיק כְּזֶה? אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שְׁמִי שֶׁמֵּאָרֵךְ אֲוָרִיחִים בְּבֵיתוֹ
- זוֹכָה שְׁבִיתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא, חִלְלָה, לְהַפְּקָה... מֵהָ נִאֵמַר וְמֵה נִדְבָּר?
הָאִינְסִטְלִטוֹר הִגִּיעַ עִם "צִיד כְּבִיד", וְהִחַל לְהָרִים אֶת הַבִּלְטוֹת עִם
קוֹנָגוֹ רַב עֲצָמָה, לְפִתְעָה, אֶלְמַת אוֹר בּוֹקֶעֶת מִלְמַשָּׁה... כָּכָל שֶׁהָעֵמִיק
לְחַפֵּר - הַתְּגַבֵּר הָאוֹר... לָרַגַּע הָיָה נִדְמָה כִּי כָּל הַמִּסְבָּח הָיָה יוֹשֵׁב עַל
"בּוֹלְעוֹן", שֶׁהָ יִשְׁמֵר וְיִצִּיל...

וְמֵה הַתְּבַרֵּר לְמַעֲשֶׂה? הַסְּבָלֵן הַכִּין תְּשִׁיתִית לְבִנְיַת חֲנִינוֹ תַת מְרַקְעִי.
בְּסוֹפוֹ שֶׁל דִּבְרֵי הוּא לֹא קִבֵּל אֶת הָאֲשׁוּרִים הַנִּדְרָשִׁים, וּבִנְיָה אֶת הַבִּנְיָן
עַל יִסּוּדוֹת הַחֲנִינוֹ. הָאֲבָרָה הָיָה גֵּר בְּקוֹמָה רִאשׁוֹנָה וְהִנֵּה הוּא מְגִלָּה
שֶׁהוּא יִכּוֹל לָרַדֵּת מִהַדִּירָה שֶׁלּוֹ לְחִינוֹן עֵנֶק.

הוּא הִבִּיא קִבְלָן מִמָּחָה שֶׁהַצִּלִּים לְעִשׂוֹת כְּנִיסָה נוֹחָה לְחִינוֹן דֶּרֶךְ
הַחוּר שֶׁנִּפְעַר בְּדִירָה שֶׁלּוֹ, וְגַם לְפִתְחָ שֶׁם חִלּוֹנוֹת שֶׁפָּנּוּ אֶל מִחוּץ
לְבִנְיָן, וּבִנְיָה שֶׁם דִּירַת שְׁלֹשָׁה חֲדָרִים לְהִשְׁכָּרָה!

דָּא עָקָא, הַשְּׂכָנִים בְּבִנְיָן לֹא שָׁתְּקוּ. הֵם בָּאוּ אֵלָיו בְּטַעֲנָה: "הַחֲנִינוֹן לֹא
שָׁלָה! אֵין לָהּ רִשׁוֹת לְהִשְׁתַּלֵּט עָלָיו! הוּא שִׁיף לְכָל הַדִּירִים בְּבִנְיָן!"
הֵם הִלְכוּ לְדִין תוֹרָה וְהִרְבּוּ פִּסְק שֶׁהַחֲנִינוֹן שִׁיף לְשִׁבְלָן!

לְשִׁבְלָן, מִצְדוֹ, לֹא הָיָה מֵה לְעִשׂוֹת עִם הַחֲנִינוֹן הָזֶה, וְהוּא נָאוֹת בְּשִׁמְחָה
לְתַת אוֹתוֹ לְאַבְרָה הָזֶה בְּמִתְנָה גְּמוּרָה.

מֵאוֹתוֹ יוֹם וְאֵילָף, לְאַבְרָה הָזֶה בְּרוּךְ ה' לֹא הָיוּ יוֹתֵר בְּעִיּוֹת בְּפִרְנֶסָה.
גַּם לֹא הָיָה קִשָּׁה לוֹ לְגַמֵּר אֶת הַחֲדָשׁ, וְשִׁלָּא לְדַבֵּר עַל כִּף שֶׁהוּא לֹא
הָיָה צָרִיךְ לְגַלְגֵּל כֶּסֶף בְּגִמ"חִים.
הַבְּרָכָה בָּאָה אֶל בֵּיתוֹ.

בֵּית שְׁאָרַח אֲוָרִיחִים בְּמִסְכִּירוֹת נִפְשׁ, בְּלֵב פִּתּוּחַ, בְּעֵין טוֹבָה וּבִיד
נְדִיבָה - יִזְכָּה לְבִרְכָּה! "כִּי בְּגִלְל הַדִּבֶּר הָיָה יְבָרְכָה ה' אֱלֹהֶיהָ כָּל מַעֲשֶׂה וּבְכָל מַשְׁלַח יָדָהּ".

(רבי גואל אלקריף שליט"א - נאה דורש)

אֲמוּנָה בְּחוּשׁ בְּמִצְוֹת צִדְקָה

כִּי פִתַּח תִּפְתַּח אֶת יָדָהּ לוֹ (טו, ח)

פַּעַם שׁוֹחַח רַבִּי שְׁלּוֹמֶה מְזוּעָהִיל וְצ"ל עִם יַד יְמִינוֹ, רַבִּי
אֵלִיָּהוּ רוֹשׁ, אֹדוֹת הַצֶּרֶךְ שֶׁהָאֲמוּנָה תִּהְיֶה בְּחוּשׁ, אֲמוּנָה
חוּשִׁית.

בְּעֵינֵינוּ זֶה סִפּוּר לוֹ הַרְבֵּי, כִּי בְּזוּעָהִיל נִהְיָה לְשַׁדֵּךְ אֶת הַבְּנוֹת
בְּגִיל שְׁתֵּים עָשָׂרָה, וְאֶת הַחֲתָנָה הָיוּ עוֹרְכִים כְּעוֹבֵר שְׁלֹשׁ
שָׁנִים, כְּשֶׁהַכֶּלֶה בֵּית חֲמֵשׁ עָשָׂרָה. בְּשִׁלָּשׁ שָׁנִים אֵלּוֹ הָיָה אָבִי
הַכֶּלֶה חוֹסֵף לְהוֹצִיאֹת הַחֲתָנָה.

סִפּוּר הַרְבֵּי: הַכִּרְתִּי יְהוּדִי בְּזוּעָהִיל שְׁשַׁדֵּךְ אֶת בֵּיתוֹ בְּגִיל שְׁתֵּים עָשָׂרָה,
וְהִחַל לְאַסֵּף פְּרוּטָה לְפְרוּטָה עַד שֶׁיִּגִּיעַ מוֹעֵד הַחֲתָנָה.

וְהִי בְּשָׁנָה הַשְּׁלִישִׁית, לְאַחַר שֶׁהִצְטַבֵּר סְכּוֹם הַגּוֹן, חָשַׁב הַיְּהוּדִי בְּלִבּוֹ:
'הֲרִי אֲמַרוּ חֲז"ל כִּי 'מִזְוֹנֹתֵינוּ שֶׁל אָדָם קָצוּבִין לוֹ מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה עַד
רֵאשׁ הַשָּׁנָה, חוּץ מִהוֹצָאוֹת שִׁבְת וְיוֹם טוֹב, שְׁאֵם הוֹסִיף - מוֹסִיפִין
לוֹ. הוֹצָאוֹת הַשִּׁבְת אֵינָן קָצוּבוֹת, אֲלָא הַקֶּבֶץ"ה פּוֹתֵחַ אֶת יָדוֹ וּמְשַׁלִּים
אֶת הוֹצָאוֹת הַשִּׁבְת שֶׁלּוֹ, עַל אַחַת כְּמֵה וְכְמֵה הוֹצָאוֹת שִׁבְת שְׁנוֹתָן
מִשְׁלּוֹ לְאַחֲרִים. כִּיֹּן שִׁישׁ בְּזוּעָהִיל עֲנִיִּים וְאֲבִיּוֹנִים שְׁאֵין בְּיָדָם לְקַנּוֹת
צָרְכֵי שִׁבְת, אֵין זֶה רָאוּי שֶׁבְּמִגְרָה שְׁלִי יִרְבְּצוּ מֵאוֹת דִּינָרִים כְּשֶׁאֶפְשָׁר
לְחַלֵּק לְצִדְקָה, וְהַקֶּבֶץ"ה מְבַשִּׁים שֶׁהוּא יַחֲזִירָם. הֲרִי זֶהוּ בְּגִדֵּר 'זֶה
נִהְיָה זֶה לֹא חֲסָר: הָעֲנִיִּים יוֹכְלוּ לְקַנּוֹת צָרְכֵי שִׁבְת בְּשִׁפְעָה, וְכִשְׁיִגִיעַ
מוֹעֵד חֲתָנָת בֵּיתִי, יִהְיֶה לוֹ כָּל טוֹב לְהִשְׁאִיף'.

מִמְחֻשְׁבָּה לְמַעֲשֶׂה. הִלָּךְ אוֹתוֹ יְהוּדִי וְחָלַק אֶת כֶּסְפִּי הַחֲתָנָה שֶׁל בֵּיתוֹ
לְעֲנִיִּים, שִׁיקְנוּ בָּהֶם צָרְכֵי שִׁבְת.

אָכֹן, הַקֶּבֶץ"ה קָם אֶת הַבִּשְׁחָתוֹ. בְּהִגִּיעַ עַת הַחֲתָנָה זְמַן לוֹ הַקֶּבֶץ"ה אֶת
כָּל הוֹצָאוֹת הַחֲתָנָה בְּשִׁפְעָה.

מֵאֵז פִּשְׁשׁ הַמִּגְרָג בְּזוּעָהִיל, שֶׁבְּכָל עֶרֶב שִׁבְת יוֹצָאוֹת עֲגָלוֹת עֲמוּסוֹת
כָּל טוֹב לְבֵיתִי הָעֲנִיִּים בְּעִיר.

סִים הַרְבֵּי: זֶה אֲמוּנָה בְּמוֹחָשׁ!

רַבִּי אֵלִיָּהוּ הַתְּפַעֵל מִן הַמַּעֲשֶׂה וְלֹא הִעֵז לְשַׁאֵל אֶת הַרְבֵּי מִי הָיָה 'אוֹתוֹ
יְהוּדִי' בְּזוּעָהִיל. לְאַחַר הַסְתַּלְקוֹתוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁלּוֹמֶה סִפּוּר רַבִּי אֵלִיָּהוּ
אֶת הַמַּעֲשֶׂה לְבִנּוֹ, רַבִּי גְדַלְיָה מִשָּׁה.

נִעֲנֶה רַבִּי גְדַלְיָה מִשָּׁה וְאָמַר: "הַיְּהוּדִי הָזֶה הָיָה אֲבָא..."

(רבי מנשה ישראל רייזמן שליט"א - נאה דורש)

מִפְגֵּשׁ בְּדוּכָן הַפִּלְאָפֵל

בָּנִים אֲתֶם לֵה' אֱלֹהֵיכֶם

שִׁמְשׁ תֵּל אֲבִיבִית לְהִטָּה מַעַל דּוּכָן הַפִּלְאָפֵל הַעֲתִיק, כְּשֶׁלִּפְתַּע הוֹפִיעַ
אָדָם, רָעַב בְּעֵינָיו וְתִשׁוּקָה בְּלִבּוֹ. כָּל הַיָּם הַמִּתְנַפֵּץ אֶל הַחוּץ בְּעֲצָמָה
בְּלִתִּי מִתְפַּשֶּׁרֶת, כִּף פֶּרֶץ אֶל הַדּוּכָן, וְקוֹלוֹ הָרוֹעֵם פִּלַּח אֶת אוֹר
הַצִּהָרִים הַלּוֹהֵט.

"הַכֵּל!" קָרָא בְּקוֹל נְחוּשׁ, "כָּל אֲשֶׁר יֵשׁ תַּחַת כַּפַּת הַשָּׁמַיִם בְּדוּכָנָךְ!"
הַמּוֹכֵר, אִישׁ חָכֵם וּמְנֻסָּה, שִׁפְתָיו הִתְעַקְלוּ בְּחִיוָךְ שֶׁל מִי שֶׁרָאָה אֲלֹפִי
לְקוֹחוֹת בָּאִים וְהוֹלְכִים, הִחַל בְּמַסַּע הַשְּׁאֵלוֹת:

"הַחוּמוֹס הַזֶּהוֹב, הַנוֹצֵץ כְּאוֹצֵר קְדוּם?" "שִׁים! שִׁים!" עֲנָה הַלְקוֹחַ
בְּלִהֵט.

"וְהַחֲרִיף הָאָדָם, הַבּוֹעֵר כְּאֵשׁ הַמְּצַבֵּחַ?" "שִׁים! שִׁים!" הִתְעַקֵּשׁ הַקּוֹל.
"הַשְּׁחִינָה הַלְבָּנָה, זוֹרֶמֶת כְּנַחַל אֵיתָן?" "שִׁים! שִׁים!" בָּקַע הַקּוֹל כְּהֵד
בְּהָרִים.

"וְהַעֲמָבָה הַכְּתָמָה, מִתּוֹקָה כְּדָבָשׁ?" "שִׁים! שִׁים!" נִשְׁמָעָה הַתְּשׁוּבָה
הַבְּלִתִּי מִתְפַּשֶּׁרֶת.

וְכִף נִמְשָׁךְ הַמִּחְזָה, מְגִינָה שֶׁל "שִׁים שִׁים" מִתְנַגֶּנֶת בְּאוֹר כְּתִמְלָה
עֲתִיקָה. הַמּוֹכֵר, שֶׁחִיוָכוֹ הוֹלֵךְ וּמִתְרַחֵב, הִבִּישׁ בְּפִלְיָה בְּלִקּוֹחַ הַתְּמוּהָ
הָזֶה, שֶׁכְּמוֹ יֶלֶד קָטָן בְּחִנּוֹת מִמְתַּקִּים, מְבַקֵּשׁ לְטַעַם מִכָּל טוֹב הָעוֹלָם
כְּשֶׁשֹּׁגֵר אֶת דּוּכָנוֹ לְעַת עֶרֶב, צִעְדָיו הוֹבִילוּהוּ אֶל בֵּית הַבְּנִקֶּט. שָׁם, בֵּין
קִירוֹת הָעֲתִיקִים, פִּתְאוֹם הִכְתָּה בּוֹ הַהֲבָנָה כְּרַעַם בְּיוֹם בְּהִיר.

הִנֵּה הוּא עוֹמֵד, כִּילֵּד קָטָן, וּמְבַקֵּשׁ:

"שִׁים שְׁלּוֹם!" "שִׁים טוֹבָה!" "שִׁים בְּרָכָה!" "שִׁים חַיִּים!"

לְבוֹ הַתְּכַנֵּץ בְּהִבָּנָה פִּתְאוּמִית - הוּא בְּדִיוֹק כְּמוֹ אוֹתוֹ לְקוֹחַ! אָךְ אֵין
עֲלָתָה בּוֹ הַמְחֻשְׁבָּה הַמְטְרִידָה: "הֵהוּא לְפָחוֹת שְׁלָם... וְאַיִן? אֵיפֵה
הַקֶּפֶה שְׁלִי?"

וְהִנֵּה, כְּמוֹ קוֹל מִשְׁמַיִם, הַדְּהָדָה הַתְּשׁוּבָה בְּרִאשׁוֹ: "בָּנִים אֲתֶם לֵה'
אֱלֹהֵיכֶם"

דְּמָעָה קִטְנָה זִלְגָה עַל לְחָיו כְּשֶׁהִבִּין - בֵּן אֵינוֹ צָרִיךְ לְשִׁלָּם. בֵּן פְּשׁוּט
מְבַקֵּשׁ, וְאֲבִיו נוֹתֵן מֵאֲהָבָה אֵינְסוּפִית. כְּמוֹ אֲב הַמְּגִישׁ לְבִנּוֹ פִּתָּה
עֲמוּסֶת כָּל טוֹב, כִּף אֲבִינוֹ שֶׁבְּשָׁמַיִם מַעֲנִיק לָנוּ מִכָּל טוֹב
הָעוֹלָם.

רַק נִזְכֵּר נְבַקֵּשׁ וְנִקְבֵּל!

(מתוך הספר שיראה אור בקרוב - "שיהיה לנו רק טוב")

עלון מס' 15, פרשת ראה, תשפ"ה



עונג שבת

העלון שמחבר אותנו אל שולחן השבת

שולחן שבת מרתק לילדיכם! מסרים חזקים, חידות מהפרשה, הלכות נוגעות לחיי היום יום, סיפורים מרתקים ודיונים מעוררי מחשבה - הכל בשפה של ילדים, ובלי צורך להכין מראש. העלון הזה יעזור לכם להפוך את שולחן השבת לחוויה משפחתית בלתי נשכחת! קריאה מהנה ושבת שלום!



מילתא דחידודא

(א) הגמל הארנבת והשפן, הם חברי לרשימה,

(ב) אני קדש, אך לא תרומה לכהן ולא מתנה לעני,

אף שאני מפריס פרסה ושסע שסע פהלקה,

יש לאכל אותי בשמחה גדולה, במקום אשר יבחר ה'.

את הגרה אינני מעלה, וזו היא הסבה,

אבל אם הדרך תכבד מכם והמקום יהיה רחוק,

שפתורה הכריזה עלי: "טמא הוא לכם".

ובכסף טהור תוכלו אותי להמיר ואת הכסף לשמר.

בכסף הזה תקנו כל אשר תאוו נפשכם, ושמחתם לפני ה'.

כפרשה שמי מזכר, וליהודים אני מנפך. (תשובות בסוף הגליון)



שנת לימודים חדשה

ילדים יקרים ואהובים!

התורה הקדושה, תורת חיים שלנו, פותחת את פרשתנו במילים נפלאות ומאירות עיניים: "ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה..." (דברים י"א, כ"ו). "ראה!" הקדוש ברוך הוא, אבא אהב, אומר לכל אחד ואחד מאיתנו: פקח את עיניך, התבונן היטב! אני מניח לפניך ממש עכשיו, ברגע זה, אוצר גדול - את הברכה. והמילה "היום" היא מילת מפתח! היא לוחשת לנו סוד גדול: בכל יום, ובמיוחד בכל התחלה חדשה, ה' יתברך פותח לנו שער חדש של ברכה, דף לבן וטהור, ומזמין אותנו למלא אותו במעשים טובים.

והנה, ילדים אהובים, אתם ניצבים בפתחו של "היום" גדול, מרגש ומיוחד במינו. לאחר ימי "בין הזמנים", ימים של מנוחה וצבירת כוחות, אתם עומדים להתחיל שנת לימודים חדשה. הלב פועם קצת יותר מהר, נכון? זוהי התרגשות של קדושה, התרגשות לקראת עלייה בדרך התורה. התיק החדש, עם ריח של התחלה, כבר עומד מוכן. המחברות הריקות והצחות מחכות להתמלא באותיות של אש, במילים מתוקות מדבש של גמרא, משנה והלכה. הקלמר מסודר, והעפרונות המחודדים מוכנים לכתוב, לצייר ולסכם את דברי אלוקים חיים.

זוהי הרגשה נפלאה של התחדשות! הקב"ה, ברחמי הרבים, נותן לכל אחד מכם מתנה יקרה: שנה שלמה, דף חדש וחלק לגמרי. והוא אומר לכם: "ילדי היקרים, אוצרותי האהובים, הנה לפניכם הברכה. קחו את השנה החדשה הזו ובחרו בטוב, בחרו בהתמדה בתורה, בחרו בלהוסיף עוד מצווה, בחרו בחברות טובה ואמיתית, ומלאו את הדף שלכם באור גדול של קדושה!".

סיפורו של שמואל, המטפס אל ההר

שמואל היה ילד חביב, שעמד לעלות לכיתה חדשה וגבוהה יותר. בשבת האחרונה של ימי בין הזמנים, הוא ישב בחדרו והתבונן בספרים החדשים שהונחו על שולחנו. היה שם כרך גמרא עבה, עם אותיות קטנות וצפופות. היה שם ספר חשבון עם תרגילים שנראו לו מורכבים מאוד, וספרי קודש נוספים.

לפתע, התגנבה לליבו של שמואל דאגה קטנטנה. "אבא", הוא קרא לאביו שנכנס לחדר, "הספרים האלו נראים כל כך... גדולים. אני קצת חושש. איך אצליח להבין את כל הסוגיות העמוקות האלו? בשנה שעברה היה קל יותר..."

אביו של שמואל חיך חיוך חם ומלא אהבה, התיישב לידו והניח יד על כתפו. "שמואל בני היקר", אמר, "אתה יודע, לימוד תורה דומה לטיפוס על הר גבוה ומפואר, שפסגתו מגיעה עד השמיים. בשנה שעברה, טיפסת על **גבעה ירוקה ונעימה לטיפוס**. למדת יסודות חשובים, הכרת סיפורי חז"ל, וזה היה נפלא! הגעת לפסגת הגבעה ההיא, והרגשת סיפוק ושמחה. אבל עכשיו, אתה כבר לא אותו ילד. ברוך ה', גדלת! התחזקת! שכלך התחדד, ואתה מוכן לאתגר גדול יותר. לכן הקב"ה מזמן לך הר גבוה יותר, שיש בו נופים חדשים ונפלאים לגלות".

"אבל לטפס על הר זה קשה... וקצת מפחיד", לחש שמואל.

"בהתחלה אולי זה נראה כך", המשיך אבא, "אבל תחשוב על זה כך: הרב החדש שלך הוא כמו מדריך טיפוסים מומחה ומנוסה. הוא מכיר כל שביל וכל פינה בהר. הוא יראה לך בדיוק היכן להניח את הרגל, באיזו אחיזה להיאחז כדי לא למעוד. החברים שלך בכיתה, הם חבריך למסע הטיפוס. תעזרו זה לזה, תסבירו אחד לשני, תתמכו ותטפסו יחד, וכך המסע יהיה לא רק קל יותר, אלא גם מהנה ושמח. ודע לך, כל דף גמרא שאתה לומד, כל 'תוספות' שאתה מתאמץ להבין, כל סוגיה שפתאום מתבהרת לך - זה עוד צעד בטוח למעלה על ההר. כל תפילה בכוונה, כל מידה טובה שאתה מתחזק בה, כל ויתור לחבר - זה כמו לשתות מים צלולים ממעיין טהור באמצע הטיפוס, מים שנותנים לך כוח ומרץ להמשיך הלאה במעלה ההר".

"ומה יש בפסגה של ההר הגבוה הזה?" שאל שמואל בעיניים נוצצות מסקרנות.

"אהה", אמר אבא בקול רך, "בפסגה יש אוצר שאין יקר ממנו בעולם כולו. יש שם שמחה עצומה של מצווה, סיפוק אדיר שאין לו תחליף, והרגשה מתוקה שאתה קרוב קרוב אל הקב"ה. כשאתה עומד שם, אתה מסתכל למטה ורואה את כל הדרך הארוכה שעברת, אתה רואה כמה התקדמת, כמה גדלת, וליבך מתמלא באור עצום של תורה. זוהי הברכה האמיתית והגדולה ביותר".

כוחו המיוחד של חודש אלול

וכל ההתחלה הנפלאה הזו מתרחשת, ילדים יקרים, בחודש מיוחד מכל החודשים - חודש אלול! חכמינו לימדו אותנו משל נפלא: בחודש אלול **"המלך בשדה"**. כל השנה, המלך יושב בארמונו המפואר, ומי שרוצה לדבר איתו צריך לעבור שומרים, לחכות בתור ולקבוע פגישה. זה לא פשוט. אבל בחודש אלול, הקב"ה, מלך מלכי המלכים, יוצא כביכול מארמונו ובא לבקר אותנו "בשדה" - במקום שבו אנו נמצאים. הוא קרוב לכל אחד, מחיך אלינו, ומחכה ברוב אהבתו ורחמיו לשמוע את התפילות והבקשות שלנו.

כאשר אתם מתחילים את שנת הלימודים, עם כל ההתרגשות והרצון הטוב, אתם בעצם רצים לקראת המלך! כל מילה של תורה, כל חסד לחבר, כל כיבוד אב ואם - זה כמו להגיש למלך פרח יפהפה וריחני במתנה. וכמה שהמלך שמח במתנות הטהורות והזכות שלכם!

אז קדימה, לדרך חדשה ומבורכת!

ילדים אהובים, היכנסו לשנה החדשה ברגל ימין ובלב שמח!

* **בואו עם מרץ וכוחות חדשים** - כמו **חייל נאמן בצבאו של מלך**, המתכונן בשמחה ובזריזות למשימה החשובה שהטיל עליו המלך, כך התכוננו לשנה של עלייה והתקדמות בתורה וביראת שמיים.

* **זכרו שגדלתם** - אתם כבר לא ילדי הכיתות הנמוכות. אתם בוגרים יותר, מבינים יותר, והקב"ה סומך עליכם שתיקחו על עצמכם ללימוד ברצינות ובשקיפה גדולה יותר.

* **היו בשמחה** - אין דבר שהקב"ה אוהב יותר מיהודי שעובד אותו בשמחה! ולימוד תורה מתוך שמחה הוא הלימוד המתוק והטוב ביותר. כשלומדים בשמחה, הלב והראש נפתחים, והכל נקלט בקלות ובנעימות.

* **אהבת תורה** - תאהבו כל אות וכל מילה בתורה הקדושה. דעו שבכל רגע שאתם לומדים, אתם מתחברים לחכמתו האינוסופית של בורא עולם.

* **מידות טובות** - היו חברים טובים זה לזה. עזרו, ותרו, שמחו בהצלחת חברכם, ואהבו כל ילד מישראל אהבה עצומה. בכך אתם בונים את בית המקדש הפרטי שלכם, ומקרבים את בניין בית המקדש הכללי.

אנו מאחלים לכם מעומק הלב שתהיה זו שנת לימודים פורייה ומוצלחת, שנת עלייה והתקדמות בכל התחומים, בתורה, ביראת שמיים ובמידות טובות. שתזכו לראות ברכה והצלחה בכל מעשה ידיכם, ותורו נחת רב להורים, למורכים ורבותיכם, ובעיקר - לאבינו שבשמיים.

סיפור ולקחו

סוד המכתב המוצפן

היה זה סופו של "בין הזמנים", והאוויר של חודש אלול כבר החל לנשוב ברחובות. רוב הילדים הרגישו קצת עצבות בקצה הלב, כמו טעם מתוק של גלידה שאוטטו נגמרת. בין הזמנים, עם כל הטיולים, המשחקים והים, עמד להסתיים. אבל לא פינחס ומאיר. עבורם, סוף בין הזמנים היה תחילתה של תעלומה מסתורית, שהפכה את כל הקיץ למסע פיענוח אחד גדול.

הכל התחיל ביום האחרון של שנת הלימודים הקודמת. הרב'ה שלהם, הרב נחמיה, איש חכם עם עיניים טובות, קרא לשניהם הצידה. הוא הושיט להם מעטפה עבה בצבע קרם, שהייתה חתומה מאחור בחותם שעווה פשוט ועגול.

"פינחס, מאיר", אמר הרב'ה בקולו החם והשקט, "בתוך המעטפה הזו טמון סוד גדול. זהו מכתב שכתבתי לכם, אך הוא כתוב בשפת סתרים. כדי לפענח את הכתוב, תצטרכו למצוא את המפתח. והמפתח", כאן חייך הרב'ה חיוך מלא סוד, "הוא 'אוצר הקיץ' האמיתי. רק כאשר תבינו מהו האוצר, תבינו כיצד לקרוא את המכתב. בהצלחה!"

הילדים הביטו זה בזה בעיניים נוצצות. כתב סתרים? מפתח נסתר? איזו משימה נהדרת!

הם מיהרו לחדרו של פינחס, שמרו על המעטפה מכל משמר, ורק אז שברו בזהירות את חותם השעווה. בפנים היה דף מקופל. הם פתחו אותו בנשימה עצורה. הדף היה מלא באותיות עבריות מודפסות, מסודרות בשורות ישרות, אך הן לא יצרו שום מילה מוכרת. זה נראה כך:

"מכקמי מדגמי פתצופשמי,

זונטסאי תא צחפק! לכ שמש צעיטמי..."

"מה זה?" מלמל מאיר והפך את הדף. "אולי זה הפוך?"

"זה לא הפוך, זה סתם... גיבוב אותיות", אמר פינחס, שהיה המחושב מבין השניים. "מכקמי מדגמי? אולי זה שם של מלאך בשפה עתיקה?"

"או שאולי", הוסיף מאיר בעיניים רציניות, "הרב'ה התעטש תוך כדי כתיבה וכל האותיות התבלבלו לו. א-פ-צ-י! והנה לך צחפק".

פינחס צחק. "נו באמת, מאיר. זה צופן. והוא אמר שהמפתח הוא 'אוצר הקיץ'. בוא נתחיל לחפש".

כל משך ימי בין הזמנים, בין טיול לנחל לביקור אצל סבא וסבתא, הם לא הפסיקו לחפש. הם ניסו כל אוצר שעלה בדעתם.

תחילה, הם חשבו על אוצרות חומריים. הם מצאו צדף מיוחד בחוף הים, גדול ומבריק בצבעי פנינה. "אולי צדף זה 'צ'?" הציע מאיר. "וים זה 'י' ואז נחבר את כל האותיות?" הם ישבו שעה ארוכה וניסו להרכיב מילים מהחפצים שאספו, אך יצאו להם רק צירופים משונים עוד יותר מהמכתב המקורי.

אחר כך, הם הבינו שהאוצר הוא לא חפץ. "אולי זו מצווה מיוחדת?" הציע פינחס. הרעיון מצא חן בעיניהם. הם עזרו לשכן המבוגר, ר' זלמן, לסחוב את הקניות שלו כל יום שישי. "אולי המפתח הוא 'חסד'?" אמרו, וניסו לפענח את הצופן בעזרת גימטריה של המילה 'חסד'. שום דבר לא עבד. הם למדו יחד פרק משניות נוסף בכל יום, לעילוי נשמת סבתו של מאיר. "אולי המפתח הוא 'תורה'?" אך גם זה לא הועיל.

הימים האחרונים של בין הזמנים הגיעו, וצל של תסכול החל לכסות את התרגשותם. הם ישבו בחדרו של פינחס, המכתב המוצפן פרוש ביניהם על השולחן. הוא נראה כלעג לרש.

"אולי נכשלנו, פינחס?" אמר מאיר בקול שקט. "אולי הרב'ה חשב שאנחנו יותר חכמים ממה שאנחנו. עוד יומיים חוזרים לתלמוד תורה, ולעולם לא נדע מה הסוד".

"אני לא יודע, מאיר", ענה פינחס והניח את ראשו בין ידי. "ניסינו הכל. זה מרגיש כמו דלת נעולה שזרקנו עליה את כל המפתחות בצור, ואף אחד לא מתאים".

הבוקר של "אחד אלול", היום הראשון ללימודים, הגיע. פינחס ומאיר התעוררו עוד לפני שהשעון צלצל. הייתה באוויר תחושה מיוחדת, ריח של ספרים חדשים ושל התחלה חדשה. הם התלבשו במהירות, ולמרות האכזבה מהמכתב, הם לא יכלו להסתיר את ההתרגשות. לחזור לכיתה, לפגוש את כל החברים, לשמוע סיפור חדש מהרב'ה, לפתוח גמרא חדשה עם דפים חלקים וריחניים... פתאום, הם ממש ממש רצו כבר להיות שם.

הם נפגשו בחוץ. מאיר החזיק את הילקוט החדש שלו, ופינחס אחז את שלו. עיניהם נפגשו, ולרגע, הם שכחו מהצופן. הם פשוט חייכו זה לזה.

"אתה מרגיש את זה?" שאל מאיר. "את הפרפרים האלה בבטן? אני כל כך מתרגש לחזור ללמוד!"

"גם אני", הודה פינחס. "בבין הזמנים היה כיף, אבל... התגעגעתי. התגעגעתי לרעש של הכיתה שלומדת, לקול של הרב'ה מסביר סוגיה, אפילו לריח של הגיר על הלוח".

הם הלכו יחד לתלמוד תורה, צעדיהם קלילים ונמרצים. הרב'ה נחמיה קיבל את פני כולם בחיוך רחב. הם נכנסו לכיתה, והונחו לפנייהם הספרים החדשים, עטופים בניילון מרשרש. פינחס ליטף את הכריכה החלקה של הגמרא החדשה שלו, 'מסכת בבא קמא'. מאיר פתח את החומש החדש שלו, ויקרא, והתפעל מהאותיות הגדולות והברורות. השמחה הייתה אמיתית, כנה, ומילאה את כל ליבם.

מאיר העביר את האצבע על האות הראשונה בספר, **א'** גדולה ומאירת עיניים. פינחס דפדף בסוף ספר הלימוד, שם הודפס 'אלף-בית' לתלמידים צעירים, והסתכל על האות האחרונה, **ת'**.

באותו רגע, משהו הבזיק במוחו של פינחס. הוא הסתכל על מאיר, שהיה שקוע כולו בספרו החדש, ואז נזכר בדברי הפיחה בשיעור הראשון היום של הרב'ה, שאמר: "ילדים יקרים, היום אנחנו מתחילים הכל מההתחלה, מאל"ף..."

"מאיר!" לחש פינחס בדחיפות. "אני חושב... אני חושב שאני יודע מהו המפתח!"

הוא לא הוסיף מילה. הוא הוציא את המכתב מכיסו. "מה... מה קרה?" התפלא מאיר. "אנחנו מתקרבים אל הפתרון!" אמר פינחס בהתרגשות. הוא לקח דף ועט. "תחשוב על זה, מאיר. הרב'ה אמר 'אוצר הקיץ'. מה קורה בסוף הקיץ? מתחילים ללמוד. מההתחלה! מאל"ף ועד תי"ו. התחלה וסוף. אל"ף... תי"ו..."

עיניו של מאיר נפתחו לרווחה. "א-ת..."

"...ב-ש!" השלים פינחס. "צופן א"ת ב"ש! המפתח הוא האלף-בית עצמו! האוצר הוא הרצון להתחיל מחדש את הלימוד, מא' ועד תי"ו!"

הם התיישבו, לבם פועם מהתרגשות. פינחס כתב את כל הא"ב בשורה, ומתחתיו את הא"ב מהסוף להתחלה:

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

ת ש ר ק צ פ ע ס נ מ ל כ י ט ח ז ו ד ג ב א

ואז, בזהירות, אות אחר אות, הם החלו לפענח את המכתב. האות הראשונה הייתה **ת'**. הם הסתכלו בצופן. מתחת לת' עמדה האות **א'**. האות השנייה הייתה **כ'**. מתחתיה עמדה **י'**. השלישית **ד'**, ומתחתיה **צ'**. וכן הלאה.

לאט לאט, מתוך בליל האותיות חסר הפשר, החלו להופיע מילים הגיוניות ומרגשות. זה היה כמו לראות ציור נסתר מתגלה מתוך קשקוש. לאחר דקות ארוכות של עבודה מאומצת, המכתב כולו היה מפוענח. הם קראו אותו יחד בקול רועד:

"ילדים יקרים ואהובים,

פענחתם את הסוד! כל בין הזמנים חיפשתם את המפתח בחוץ - בצדפים, באבנים ובמעשים טובים. כל אלו דברים נפלאים, אך 'אוצר הקיץ' האמיתי הוא המפתח שהיה חבוי בתוך הלב שלכם. האוצר הוא הרצון, השמחה, ההשתוקקות והגעגועים לתורה הקדושה, הרצון להתחיל הכל מחדש, מא' ועד ת'. ההתרגשות הזו שאתם מרגישים הבוקר, המרץ והכוננות ללמוד - זוהי החכמה האמיתית, המפתח שפותח לא רק צפנים על הגייר, אלא את כל שערי החכמה והשמיים.

< שלכם באהבה,

< הרב'ה נחמיה."

מתחת למכתב, במעטפה, היו שתי סימניות יפהפיות מעור, ועל כל אחת היה מוטבע באותיות זהב הפסוק: "כִּי לָקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם, תוֹרַתִּי אֶל תַּעֲזֹבוּ".

פינחס ומאיר הביטו זה בזה, וחיוך ענק התפשט על פניהם. הם הבינו. הם צחקו. כל החיפושים המייגעים, כל התסכול, הכל הוביל לרגע הזה של ההבנה.

"אז בעצם", אמר מאיר וגירד בראשו, "כל הקיץ ניסינו לפתוח את הצופן עם אוצרות, ובסוף גילינו שהאוצר האמיתי היה פשוט... לדעת עומק נוסף במילות האלף-בית?"

פינחס הנהן, עיניו נוצצות משמחה. "גם זה, אבל לא בדיוק", הוא תיקן. "האוצר היה **לרצות** ללמוד את אותיות האלף-בית, שהם המפתח לכל התורה כולה, באותיות אלו כתובה כל התורה. הגעגוע לתורה הוא זה שפתח לנו את הראש".

הם לקחו את הסימניות, קיפלו בזהירות את המכתב שהיה כעת יקר להם מאד, ורצו חזרה לכיתה, לתחילת השיעור הבא, כשהם מוכנים כעת להתחיל את השנה, לא רק עם ספרים חדשים, אלא עם המפתח לכל הסודות הכי יקרים בעולם - ההשתוקקות ללימוד התורה הקדושה.

סיפור מהתנ"ך

ספר יהושע - המשך. (פרק יט)

ילדים מתוקים ואהובים!

נמשיך יחד את מסענו המופלא בספר יהושע, ונראה כיצד הקדוש ברוך הוא, באהבתו הגדולה, ממשיך להראות את ניסיו ולחלק לכל שבט ושבט את נחלתו בארץ ישראל.

כזכור, עמדנו בשילה, במקום בו הונח המשכן הקדוש. האוויר היה מלא בקדושה ובהתרגשות. שבעה שבטים עדיין לא קיבלו את חלקם בארץ, והנה, יהושע בן נון, מנהיג ישראל הצדיק, ואלעזר הכהן הגדול, עומדים יחד עם ראשי האבות של כל ישראל, מוכנים להשלים את המצווה החשובה.

הם לא חילקו את הארץ לפי מה שנראה להם יפה יותר או טוב יותר. חלילה! הם עשו הכל על פי הגורל, כפי שציווה ה'. ומהו הגורל? לא היה זה סתם פתק. היה זה נס גלוי! אלעזר הכהן היה לבוש בחושן, ובו האורים והתומים. כאשר היו שואלים שאלה, היו האותיות שעל אבני החושן מאירות, וכן היתה בת קול יוצאת ומכריזה: חלק זה וזה מגיע לשבט פלוני! כך ה' יתברך היה מגלה להם את רצונו. ועל ידי זה, כל שבט קיבל בדיוק את החלק שה' ייעד לו עוד מששת ימי בראשית. איזו אמונה גדולה ואיזה ביטחון בה' היו להם! הם ידעו שהכל מכוון מלמעלה, לטובתם הנצחית.

הגורל השני - שבט שמעון:

הגורל הבא לאחר שבט בנימין, יצא לשבט שמעון. והנה, קרה דבר מופלא המלמד אותנו על אחדות ישראל ועל מידת החסד. הגורל של שבט שמעון נפל בתוך נחלתו הגדולה של שבט יהודה. שבט יהודה קיבל חלק גדול מאוד (על ידי מלחמתו - ללא גורל, כמסופר בפרקים לעיל), ולשבט שמעון לא היה מקום משלו. ובמקום לקנא או לכעוס, שמחו שבט יהודה לתת משלהם לשבט שמעון. הם קיימו מצוות "ואהבת לרעך כמוך" בגופם ממש. כך, התקיימה גם נבואתו של יעקב אבינו שאמר על שמעון "אֶחָדָם בְּיַעֲקֹב וְאֶפְיָצִם בְּיִשְׂרָאֵל". ה' סיבב זאת כך ששבט שמעון יתגורר בתוך שבט יהודה, והדבר יביא לאחוה ורעות ביניהם.

הגורל השלישי והרביעי - זבולון ויששכר, השותפות הקדושה:

לאחר מכן עלה הגורל לשבט זבולון, ואחריו לשבט יששכר. שני השבטים האחים הללו, זבולון ויששכר, עשו ביניהם הסכם קדוש ומיוחד במינו, המלמד אותנו על אהבת התורה הגדולה.

שבט יששכר היו כולם תלמידי חכמים עצומים, יושבי אוהל שעסקו בתורה יומם ולילה. הם לא רצו לעזוב את לימודם כדי לעסוק במסחר ופרנסה. שבט זבולון, לעומתם, היו סוחרים שהפליגו באוניות ויצאו למרחקים. מה עשו? זבולון אמר ליששכר: "אחי היקר, אתה שב ולמד תורה בשקט ובשלווה, ואני אצא לעבוד קשה ואת פרנסתי אחלוק איתך. בתמורה, בזכות התורה שלך, תהיה גם לי הצלחה וברכה, ונקבל שכר שווה בשמיים על לימוד התורה".

איזו שמחה היתה להם! זבולון שמח לפרנס לומדי תורה, ויששכר שמח ללמוד תורה עבור כלל ישראל. לכן, חלקו של זבולון היה ליד הים, מקום טוב למסחר, וחלקו של יששכר היה בעמקים השקטים, מקום טוב ללימוד תורה. כפי שבירכם משה רבנו "שִׁמְחַ זְבֻלֹן בְּצִאֲתָהּ וְיִשָּׁשכָר בְּאֶהְלֶיהָ".

שאר השבטים - כל אחד וברכתו:

וכך המשיכו הגורלות לעלות, בזה אחר זה: שבט אשר קיבל נחלה מלאה בעצי זית, עד שהשמן זרם ממנה כנהר, כפי שבירך אותו משה רבנו. שבט נפתלי קיבל את אזור הכנרת, ארץ יפהפייה ופורייה.

ואז עלה הגורל לשבט דן. בתחילה, היה להם קשה להתיישב בנחלתם כי הגויים עובדי האלילים שהיו שם הפריעו להם. אך בני דן לא התייאשו. מתוך ביטחון בה' ובסייעתא דשמיא, הם הלכו צפונה ומצאו מקום שיושביו היו כופרים ועובדי עבודה זרה, שהשפעתם הייתה מסוכנת מאוד. הם ידעו שעליהם לקיים את ציווי ה' ולבער את הרע מן הארץ, כדי שלא ילמדו את עם ישראל מעשים רעים, חלילה. הם פעלו מתוך שליחות קודש, וכך הבטיחו את נחלתם ואת עתיד ילדיהם בארץ הקודש.

ענוותנותו של יהושע:

ולבסוף, ילדים יקרים, לאחר שכל שבט ושבט קיבל את נחלתו, לאחר שכל אחד היה שמח ומאושר בחלקו, רק אז, בסוף-בסוף, הגיע תורו של המנהיג הדגול, יהושע בן נון.

האם הוא לקח לעצמו את החלק הכי טוב? את העיר הכי יפה? לא ולא! יהושע, בענוותנותו העצומה, חיכה שכולם יקבלו את שלהם, ורק אז ביקש לעצמו נחלה. ומה הוא ביקש? את העיר תְּמַנַּת סָרַח שבהר אפרים. זו לא הייתה עיר מפוארת, אלא מקום שהיה צריך לבנות ולפתח. הוא הראה לכולם דוגמה של מנהיג אמיתי, שלא דואג לכבודו ולעצמו, אלא דואג קודם כל לעם ישראל. איזו מידה טובה ונפלאה! כך היא הליכה בדרכי ה', הדואג לכל בראיו.

וכך, בהשגחה פרטית ומופלאה, וכסיעתא דשמיא עצומה, הושלמה חלוקת הארץ. כל אחד קיבל את המקום המדויק שהתאים לו, הכל מתוך אמונה, שמחה וביטחון גמור ברצון ה'.



הלכה למעשה

הלכות קריאת התורה

א. כבוד ספר התורה: כאשר הגבאי מוציא את ספר התורה מארון הקודש, ונושא אותו אל הבימה, וכן כאשר מחזירים אותו בסוף הקריאה, כולנו צריכים לעמוד על רגלינו. זהו ביטוי של כבוד גדול לתורה הקדושה. ספר התורה, בו כתובים דבריו של הקדוש ברוך הוא בעצמו! לכן, אנחנו קמים לכבודו בהתרגשות, ביראה ובשמחה.

ב. שתיקה בזמן הקריאה: בזמן שבעל הקורא קורא בתורה, אסור לדבר כלל. אפילו לא מילה אחת, ואפילו לא בדברי תורה. צריך להיות בשקט מוחלט ולהקשיב היטב לכל מילה. חכמינו מלמדים אותנו שזמן קריאת התורה הוא כמו מעמד הר סיני בקטן. בכל שבת אנחנו כאילו עומדים שוב מול הר סיני ושומעים את דברי ה' מתוך התורה.

שאלה מעשית: יוסי לחש לחבר שלו, מושי, שאלה קצרה על פרשת השבוע בזמן שהבעל קורא בתורה. האם זה בסדר, כי הוא שואל על דברי תורה?

תשובה: גם זה אסור. בזמן קריאת התורה צריכים להיות בשקט מוחלט ולהקשיב רק לקורא. זה זמן קדוש מאוד, כאילו אנחנו בעצמנו מקבלים את התורה מהר סיני, ואסור להפסיק בדיבור, אפילו לא בדברי תורה.

ג. פתיחת ארון הקודש: הזמן שבו פותחים את דלתות ארון הקודש כדי להוציא את ספר התורה הוא רגע מיוחד מאוד. זהו "עת רצון", זמן שבו שערי שמיים פתוחים לקבל את התפילות שלנו. זהו זמן מסוגל מאוד להתפלל ולבקש מהשם יתברך כל מה שאנחנו צריכים: בריאות, הצלחה בלימודים, פרנסה טובה להורים, וכל דבר אחר שעל ליבנו.

שאלה מעשית: אמא של שרה לא הרגישה טוב השבוע. מתי הוא זמן מיוחד להתפלל על כך?

תשובה: זמן פתיחת ארון הקודש. אז הוא "שעת רצון" גדולה, זמן מיוחד שבו התפילות שלנו מתקבלות בשמיים, וזה זמן מצוין לבקש על רפואה, הצלחה בתורה, וכל מה שהלב שלנו חפץ.

ד. ההכנה של בעל הקורא: הבעל קורא, האיש שקורא בתורה, חייב להתכונן היטב לפני שבת. מדוע? כי בספר התורה האמיתי, הכתוב על קלף, אין ניקוד, אין פסיקים ונקודות, ואין גם "טעמי המקרא" (סימני המנגינה של הקריאה). הוא צריך לדעת את כל זה בעל פה! ואם חלילה הוא טועה במילה, יש בבית הכנסת אדם ממונה, "גבאי", שתפקידו לתקן אותו מיד.

ה. חלוקת הקריאה לעולים: את קריאת התורה של שבת אנחנו מחלקים לשבעה חלקים (לפחות). לכל חלק כזה אנחנו מזמינים איש אחר מהקהילה, שיבוא לספר תורה. כל איש כזה נקרא "עולה לתורה". עושים זאת כדי שאנשים רבים יזכו במצווה הגדולה והיקרה של העלייה לתורה, ולא רק איש אחד.

ו. הברכות שלפני ואחרי: כל אחד שעולה לתורה, מברך שתי ברכות. לפני שהבעל קורא מתחיל את החלק שלו, העולה אומר "ברכו את ה' המבורך" והקהל עונה 'ברוך ה' המבורך לעולם ועד', ואז הוא מברך את "ברכת התורה" ("אשר בחר בנו..."). אחרי שהבעל קורא מסיים את הקטע, העולה מברך ברכה נוספת ("אשר נתן לנו תורת אמת..."). הברכות האלו הן ההודיה שלנו להשם על המתנה הכי יקרה שנתן לנו - התורה הקדושה.

ז. הפטרה: לאחר שמסיימים את קריאת כל הפרשה בספר התורה, עולה אדם אחד ("המפטיר") לקרוא קטע מספרי הנביאים (כמו ספר ישעיהו, ירמיהו, יחזקאל ועוד). קטע זה נקרא "הפטרה". תמיד בוחרים הפטרה שהנושא שלה קשור לפרשת השבוע שקראנו, או לזמן המיוחד שבו אנחנו נמצאים (למשל, חג או זמן מיוחד). לדוגמה: בשבת פרשת "בשלח", שבה קוראים על קריעת ים סוף ושירת הים, קוראים בהפטרה את "שירת דבורה", שהיא גם קשורה לנושא של שירה והודיה להשם על נס גדול. בפרשה בני ישראל שרו להשם שירה על נס קריעת ים סוף, ובהפטרה דבורה הנביאה שרה להשם על נס הניצחון במלחמה.

ח. יציאה באמצע הקריאה: אסור לצאת מבית הכנסת באמצע שקוראים בתורה. זה נחשב לחוסר כבוד לתורה. אם מישהו ממש מוכרח לצאת (למשל, צריך דחוף לשירותים), הזמן הכי טוב לעשות זאת הוא בהפסקה הקצרה שבין "עלייה" אחת לשנייה, ולא בזמן שהבעל קורא ממש קורא את הפסוקים.



סיפור בארמית

מעשה אמיתי שהיה

נָסָא דִּינוּקָא דְאַתְגִּלְגַּל

(הנס של הילד שהתגלגל)

מַעֲשֶׂה בִּינוּקָא חַד, דְּשָׁמְיָה מוֹיִשִּׁי, דְּחָהּ אָזַל בְּאוֹרְחָא עִם חֲבֵרוֹהִי בֵּין טוֹרְיָא רְמִיָּא.
(מעשה בילד אחד, ששמו מוישי, שהיה הולך בדרך עם חבריו בין ההרים הגבוהים).

כַּד הוּוּ מַחְלִי בְּשִׁבְלָא דְקִיקָא, בְּפִתְעָא מַעְדָּה רַגְלִיָּה וְנָפַל מֵעִילּוֹי הַטּוֹרָא.
(כאשר היו מהלכים בשביל צר, לפתע מעדה רגלו ונפל מראש ההר).

אַתְגִּלְגַּל הָאִי יְנוּקָא בְּנַחְתָּא דְטוֹרָא, מִיִּדְרָדֵר וְאָזִיל כְּגִלְגָּלָא, וְלִית מֵאֵן דִּיכִיל לְסִיּוּעִי לִיָּה.
(התגלגל אותו ילד במורד ההר, מידרדר והולך כמו גלגל, ואין מי שיכול לעזור לו).

חֲבֵרוֹהִי דְהוּוּ לְעִילָא, דְּחָלוּ לְמַאֲד וְזַעְקוּ בְּקוֹל רֶם, דְּסִבְרִי דְּוֹדָאי נָפַל לְבִירָא עֲמִיקָתָא.
(חבריו שהיו למעלה, פחדו מאוד וצעקו בקול רם, דסברו דודאי נפל לבירא עמיקתא).

לְבַתֵּר שַׁעֲתָא קְלִילָא, שְׁמַעוּ קְלִיָּה דְקִיקָאִי לְהוֹן מְלָרַע. אָף עַל גַּב דְּלָא חָזוּ לִיָּה, יָדְעוּ דְאַתְרַחֲשִׁי נָסָא.
(לאחר זמן קצר, שמעו את קולו שקורא להם מלמטה. אף על פי שלא ראו אותו, ידעו שהתרחש נס).

אַשְׁתִּיזַב הַיְּנוּקָא בְּנִסִּי נָסִים, וְלֹא נִזְק כָּלֵל וְכָלֵל, אֶפִּילוּ מִשְׁקָפִים דְּחָוּ עָלוֹהִי לֹא אֶתְבְּרוּ.
(ניצל הילד בניסי ניסים, ולא ניזוק כלל וכלל, אפילו המשקפיים שהיו עליו לא נשברו).

וּמַאי טַעֲמָא אֶשְׁתִּיזַב הָאִי יְנוּקָא?

(ומה הסיבה שניצל אותו ילד ממוות ודאי?)

סִבְר, מִשּׁוּם דְּבַהּ הוּא צִפְרָא, קוֹדֵם דְּנָפַק לְאוֹרְחִיָּה, קִבִּיל עָלֵיהּ קִבְלָה חֲשׂוּבָה בְּתַפְלַת שַׁחֲרִית.
(חשב, משום שבאותו הבוקר, לפני שיצא לדרכו, קיבל על עצמו קבלה חשובה בתפילת שחרית).

אָמַר בְּלִבֵּיהּ: מִהִיּוֹם וְלַהֲלָן, אֶצְלִי צְלוֹתָא ד'עֲלִינוּ לְשִׁבְחָא' בְּכוּנָה שְׁלִימָתָא וּבְנִיחַ רוּחָא, וְלֹא בְּבִהִילוֹת.
(אמר בליבו: מהיום והלאה, אתפלל תפילת 'יעלה ויכוא' בכוונה שלימה ובנחת רוח, ולא בבהילות).

הִכִּין דְּהָאִי קִבְלָה טְבָא דְקִבִּיל עָלֵיהּ, הִיא זְכוּתָא דְעֲמֻדָּה לִיָּה בְּשַׁעֲתָא דְסַכְנָתָא, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁמִירָה וְהַצִּילָהּ.
(הכין דהאי קבלה טבא דקביל עליה, היא זכותא דעמודה ליה בשעתא דסכנתא, והקדוש ברוך הוא שמירה והצילו).

מִכָּאֵן יֵלֵךְ כָּל אָדָם, דְּאֶפִּילוּ קִבְלָה קְטָנָה בְּעֲנִין שֶׁל תַּפְלָה אוֹ מִצּוּנָה, כּוּחָהּ גְּדוֹל בְּשָׁמַיִם לְשִׁמְרָה וְלַהֲצִלָּה.
(מכאן ילמד כל אדם, שאפילו קבלה קטנה בעניין של תפילה או מצווה, כוחה גדול בשמים לשמירה ולהצלה).



שולחן של חבמים

דיונים תורניים מלכז"א"י

מתכוננים לשנה החדשה בחידור ובישיבה

האב פותח: ילדים יקרים, בעזרת ה' בתחילת שבוע הבא תתחיל שנת לימודים חדשה. כל אחד מכם עולה כיתה, מתקדם למקום חדש של לימוד תורה. זוהי התחלה מרגשת, הזדמנות גדולה להתעלות. בואו נדבר קצת יחד, כמו חברותא, איך אנחנו יכולים להפוך את השנה הזאת לשנה הכי טובה שאפשר.

האב שואל: שאלה ראשונה, ילדים. כשאנחנו חושבים על החזרה לספסל הלימודים, איזו הרגשה צריכה למלא את הלב שלנו? מהי המחשבה הראשונה שצריכה לעלות בראשנו?

(האב נותן לילדים לענות. תשובות אפשריות: "שנראה את החברים", "שיהיה קשה לקום בבוקר", "שנלמד דברים חדשים", "שבין הזמנים נגמר"...)

האב מכוון: כל מה שאמרתם נכון. אבל בואו נתבונן רגע לעומק. דמיינו לעצמכם שמלך גדול, מלך מלכי המלכים, מזמין אתכם לארמון שלו כדי ללמד אתכם את סודות המלוכה שלו, את החכמה הכי גדולה שיש בעולם. האם לא הייתם קמים בבוקר בהתרגשות עצומה? האם לא הייתם מרגישים זכות גדולה שאין כמותה?

ובכן, ילדים, החדר, התלמוד תורה, הישיבה הקטנה - זהו הארמון של הקב"ה. והתורה הקדושה שאנחנו זוכים ללמוד היא החכמה שלו, הדבר היקר לו מכל. ההרגשה הראשונה צריכה להיות **שמחה והכרת הטוב** על הזכות העצומה הזאת. אנחנו הולכים ללמוד את דבר ה', להתחבר אליו. זו לא חובה, זו מתנה!

האב שואל: יפה מאוד. עכשיו, בתוך ה"ארמון" הזה ישנו המלמד, הרב. מהו התפקיד שלו, ומדוע חז"ל אמרו "מורא רבך כמורא שמים"? מה זה אומר לכבד את המלמד?

(הילדים עונים: "להקשיב לו", "לא להפריע בשיעור", "לדבר אליו בנימוס", "לעשות מה שהוא אומר"...)

האב מאיר: תשובות מצוינות ומדויקות. אבל בואו נבין את השורש. המלמד הוא לא סתם אדם שמלמד אותנו חומר. הוא הצינור שדרכו התורה הקדושה, שניתנה למשה רבנו בהר סיני, עוברת אלינו. הוא חלק משרשרת הדורות. כשאנחנו מכבדים אותו - אנחנו מכבדים את התורה עצמה. לכבד את המלמד זה לקום כשהוא נכנס, לדבר אליו בדרך ארץ, להטות אוזן קשבת לכל מילה שיוצאת מפיו, גם אם קשה לנו הריכוז. לשאול שאלות מתוך רצון אמיתי להבין. הכבוד הזה הוא לא רק נימוס, הוא הכלי שלנו לקבל את התורה ממנו בצורה הטובה ביותר.

האב ממשיך: ובכיתה אנחנו לא לבד. יושבים סביבנו החברים שלנו. מה המטרה של חברות טובה במקום של תורה? איך צריכה להיראות חברות כזו?

(תשובות אפשריות: "לשחק יחד בהפסקה", "לעזור אחד לשני", "לא לריב", "להיות נחמדים"...)

האב מחדד: נכון מאוד. "ואהבת לרעך כמוך" זה יסוד גדול בתורה. אבל במקום של לימוד, לחברות יש תפקיד נוסף וחשוב: להיות **"חברותא"**. חבר טוב הוא מי שעוזר לך להתעלות בתורה וביראת שמים. הוא יעודד אותך כשיש סוגיא קשה, ילמד איתך בהפסקה, יזכיר לך להתפלל בכוונה. חברות אמיתית נמדדת לא רק במשחקים, אלא בעזרה ההדדית להתקרב לה'. לכן, חשוב מאוד להתרחק מלשון הרע, מרכילות וממריבות. כל מילה טובה לחבר, כל עזרה קטנה בלימוד, בונה את שניכם ומקרבת אתכם לתורה.

האב שואל את השאלה האחרונה: אחרי יום לימודים ארוך, אנחנו חוזרים הביתה ומקבלים... שיעורי בית. לפעמים זה מרגיש כמו עול. איך אפשר לשנות את המחשבה שלנו על שיעורי הבית ועל "שמירת הסדרים" בבית - הכנת המערכת, חזרה על הלימודים וכו'?

(יתכן שהילדים יגידו: "זה קשה", "אין כוח", "רוצים לשחק"...)

האב מסכם: אני מבין אתכם לגמרי. אבל בואו נחשוב על בנאי שבונה בניין מפואר. בכל יום הוא שם שורה של לבנים. אם הוא לא יחבר ביניהן במלט חזק, מה יקרה? הבניין יתפרק.

הלימוד בכיתה הוא הנחת הלבנים. שיעורי הבית, החזרה על הלימוד, הם ה"מלט". זו ההזדמנות שלנו לקחת את מה שלמדנו ולהפוך אותו לחלק מאיתנו, לקנות אותו קניין נצחי. זו לא "עבודה נוספת", זו השלמת המלאכה של אותו היום. וכן שמירה על הסדרים - ללכת לישון בזמן כדי לקום רעננים, להכין את הדברים של הבוקר מראש, לקבוע זמן קבוע לחזרה - היא כמו התוכנית של הבניין. היא נותנת לנו את המסגרת כדי שהבניין הרוחני שלנו ייבנה יציב, קומה על גבי קומה.

האב מברך: יהי רצון שנוזכה כולנו להתחיל את השנה החדשה מתוך שמחה של מצווה, בכבוד גדול לתורה וללומדיה, באהבת חברים אמיתית, ובשקידה ועמלות שיובילו אותנו בעזרת ה' לגדול בתורה וביראת שמים. שתהיה לכולכם שנת לימודים פוריה ומוצלחת!

שבת שלום.



העלון יוצא לאור על ידי כולל "רצופות" - לאברכים הלומדים בהתמדה וברציפות, בנשיאות הגאון הגדול ר' דוד כהן שליט"א ראש ישיבת חברון. לתרומות הארות ותגובות: 7163036@GMAIL.COM. להשגת העלון: בדוא"ל הנ"ל. ניתן לקבל את העלון בפקס, יש להתקשר למס' 023132641 ולהקיש 1 ואז להקיש קוד עלון שמספרו 3036. ניתן להשיג בעמדות קול הלשון, להקיש לפי הסדר הבא: שפה בשפה עברית < לתנ"ך פרשה ומועדים < עלונים-גליונות שבועיים בפרשת השבוע < גליון עונג שבת. תשובות לחידות: א. החזיר. ב. מעשר שני.

גליון 695
שנה י"ד תשפ"ה

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

232222222222

סיפורי חז"ל

מעשה היה ברבי בנאה שהיה חכם גדול, ומפני שחכמתו נתפרסמה הודיעו לו בני אדם כל מה שעבר עליהם כדי שילמדם כיצד לנהוג. ויהודי אחד חלה ועשה צוואה לאמר: "חבית אחת מלאה צמר הנחתי לבני הגדול, וחבית מלאה עצמות בשביל בני השני, ועוד חבית מלאה מוכין לבני השלישי". ולא היה אדם שהבין את הדברים האלו, שהרי בוודאי לא דיבר דברי הבל ורצה לומר משהו, ולכן הלכו אצל ר' בנאה וסיפרו לו המעשה, שאל אותם האם היו לאביכם בתים ושדות וצאן ובגדים? אמרו לו הן, אמר להם אם כן, כך היה רצונו, חבית של עפר שהם הבתים והשדות נתונים לבן הבכור, והבקר היינו פרות וכבשים ועזים שהם מלאים עצמות לבן השני, והמוכין שהם מיני בגדים יהיו לשלישי, וכך צריכה הירושה להתחלק לשלשת הבנים, ומפני שאביכם היה חכם ואפילו בשעת פטירתו לא רצה לגלות שהוא עשיר, לכן ערך צוואה בלשון זו כדי שלא יבינה שום אדם. (עפ"י ב"ב נ"ח)

פרשת השבוע

כי יסיתך אחיך בן אמך וגו'
(י"ג - ז')

מסופר: כומר אחד שאל את הרה"ק רבי יהונתן אייבשיץ זיע"א, איפה כתוב בתורה שאסור להאמין באותו האיש? ענהו רבי יהונתן: כתוב "כי יסיתך אחיך בן אמך לא תאבה לו ולא תשמע אליו". מדוע "בן אמך" דווקא? אלא הכוונה לאותו האיש שאתם אומרים עליו שיש לו רק אם ואין לו אב.

די מחסורו אשר יחסר לו (ט"ו - ח') מעשה ובא איש מתכבד אל הרה"ק מקאצק זיע"א, ציוה הרבי לכבדו בלי גבול, שאלוהו תלמידיו לשם מה? השיב הרבי, שנינו עני בן טובים יש לכבד הרבה, ולתת לו סוס לרכוב עליו, ועבד לרוץ לפניו. ולכאורה יש לשאול, סוס לרכוב, עדיין מובן, כי אולי חלש הוא האיש, אבל עבד לרוץ לפניו הלא שטות היא, אלא רואים מכאן שלספק לשוטה את שטותו הרי זה בכלל גמילות חסדים, ואורח זה שלנו הלא חפץ בכבוד.

על כן אנכי מצוך לאמור, פתוח תפתח את ירך (ט"ו - י"א) מסופר על הרה"ק ה"בית ישראל" מגור זיע"א, שבאחר הביקורים שערך במעונו של הרה"ק רבי יחזקאל אברמסקי זיע"א בשכונת בית וגן, ביקש רבי יחזקאל את אדמו"ר מגור, שיבאר לו את הכתוב במצות הצדקה "על כן אנכי מצוך לאמור, פתוח תפתח את ירך", מה פשר המילה "לאמור" בצווי זה? השיבו הרבי, יש לכם פה שכן טוב הוא הרה"ק רבי מאיר"ל מאמשינוב זיע"א, סב סבו היה הרה"ק רבי יצחק מווארק זיע"א, וכך פירש צדיק זה בכתוב דנן, מאי לאמור, לעני, כלומר, מלבד הנתינה גופא, מצוה עליך לפייסו בדברים ולומר לו, אל תיפול ברוחך, גלגל חוזר הוא בעולם, עוד יבואו ימים שתתעשר, ואתה בעצמך פתוח תפתח את ירך אחיך עוד תפזר הרבה לצדקה.

זמני השבת

פרשת ראה

זמני כניסת השבת

ירושלים: 6:39 ת"א: 6:55

זמני יציאת השבת

ירושלים: 7:52 ת"א: 7:54 ר"ת: 8:28

ראש השודדים התגייר וחזר בתשובה

המגיד הגדול מקאזניץ הרה"ק רבי ישראל הופשטיין זיע"א נולד בעיירה הפולנית הקטנה אופאטוו בשנת תקמ"ו ונסתלק לבית עולמו בשנת תרט"ו. אביו ר' שבתי היה כורך ספרים עני וירא שמים. במשך שנים רבות לא זכו לפרי בטן, עד שקיבלו ברכה מהבעל שם טוב הקדוש זיע"א ונולד רבי ישראל. כבר מצעירותו הצטיין רבי ישראל בכשרונות בלתי רגילים, ובהתמדה רבה בלימודים, הוא היה תלמידו של המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א. מאוחר יותר קיבל על עצמו את תפקיד המגיד בעיר קאזניץ. והתפרסם בכל העולם כצדיק וקדוש, ובעל מופת.

פעם אחת היה זה במוצאי שבת קודש, אחרי תפילת ערבית יצאו מאות המתפללים לחצר האחורית של בית הכנסת, יחד עם רבם, כדי לקדש את הלבנה תחת כיפת השמים, עננים כבדים שטו במרומים וכיסו מרבית הזמן את הלבנה, עיני הצדיק היו מופנות אל השמים, ומבטו כאילו חדר אל מעבר לעננים, ואחרי זמן לא רב התפזרו להם העננים והלבנה יצאה והתגלתה במלוא הודה והדרה, והמתפללים הרבים החלו לומר בדביקות את הפסוקים המוכרים שאומרים ב"קידוש לבנה". הם היו כל כך שקועים בתפילה עד שלא השגידו בסכנה הפתאומית שארבה להם, כנופיה של שודדים שהסתובבה ביערות הסמוכים, חדרה אותו ערב לעיר קאזניץ, כדי להתנפל על אנשים ולקחת את כספם ואת רכושם, כאשר שמעו השודדים את רעש התפילה ליד בית הכנסת, החלו לנוע באותו כיוון כדי להתנפל על האנשים שהתכנסו שם, ולשדוד את כספם, הם לא ידעו כי ליהודי היוצא במוצאי שבת מבית הכנסת, אין בכיסו אפילו פרוטה אחת.

כאשר התקרבו השודדים למקום נמלטו היהודים על נפשם, וחצר בית הכנסת התרוקנה בין רגע, ונשאר במקום רק המגיד הקשיש שעמד על מקומו בעיניים עצומות, כשהוא אומר את פסוקי קידוש הלבנה בדבקות עצומה, הוא היה כל כך מופשט מהגשמיות באותה שעה, שכלל לא ראה ולא שם לב למתרחש מסביב. ראש השודדים שהיה איכר מגודל, מגושם וחזק מאד, ניגש אל הצדיק בריצה, כשפיו מלא קללות נמרצות, הוא הרים את ידו כדי לכבד את הצדיק במכה הגונה, אולם המגיד הקדוש לא הבחין בו כלל, הוא עמד בעיניים עצומות ורק שפתיו רחשו תפילה, כאשר הוא חזר שלוש פעמים על הפסוק הידוע אותו אומרים בקידוש לבנה

בשני כיוונים הלך וחזור, "תיפול עליהם אימתה ופחד בגדול ורועך ידמו כאבן" הוא חזר על הפסוק לאט לאט שלוש פעמים, כמי שסופר פנינים. דבר זה הרגיו את השודד עוד יותר, הוא המשיך לקלל את הזי"ד - היהודון, ועמד להתנפל עליו בחמת זעם, אולם אז קרה משהו בלתי צפוי, הוא קיבל לפתע שיתוק ונשאר על עמדו בפה פעור, וידו שעמדה להכות את הצדיק נשארה מורמת למעלה כתלויה באוויר. חבריו השודדים ראו את המתרחש, ואף הם נעמדו מבולבלים ומתוסכלים כשאינם מסוגלים לזוז ממקומם, כאילו תרדמה עמוקה נפלה עליהם.

בינתיים סיים הצדיק את התפילה והלך לביתו, רק עכשיו אחרי שהצדיק כבר לא היה במקום, התעוררו השודדים מהשוק בו היו נתונים, הם רצו אל מנהיגם וקראו לו לברוח מן המקום, ונבעתו לראות כי הלה אינו מסוגל להניע איבר, ואין באפשרותו לזוז מן המקום, הוא עמד שם משותק כולו, מכף רגל ועד ראש, פיו פעור ועינו בוהות. נכחו השודדים שהיו אנשים פרימיטיביים ולא ידעו את נפשם, הם החלו להצטלב ולהתרוצץ מסביב כשהם לא יודעים מה לעשות. פתאום נזכר אחד מהם במה ששמע פעם ואמר: אתם יודעים מה קרה כאן? זה היה הרב הזקן ששיתק את המנהיג שלנו, הרי זה הרב המפורסם של קאזניץ שהוא אדם קדוש, אנשים אומרים שיש לו כוחות פלא נעלים, והוא כבר הראה מופתים רבים, הראש והמנהיג שלנו עשה שטות כאשר הרים ידו על היהודי הקדוש הזה. "ומה עושים עכשיו?" שאלו חבריו את השודד שאמר את הדברים הללו, "בואו ניקח את המנהיג שלנו אל הצדיק ונבקש ממנו סליחה ומחילה" אמר השודד.

אמרו ועשו, הביאו את מנהיגם המשותק אל הצדיק, והעמידוהו לפניו כפי שהוא, משותק ולא מסוגל לדבר או להניע אבר. שאל אותם המגיד מה אתם רוצים? והם ספרו ואמרו לו: "רב קדוש, אנחנו, כלומר הפרנסה שלנו היא ביזה ושוד, ומאחר שקשה לחיות משוד רק מהיער, חשבנו להיכנס הערב לעיר, ראינו הרבה יהודים ליד בית הכנסת עומדים ומתנועעים, וחשבנו לאסוף מהם קצת כסף, אולם הם ברחו על נפשם, ורק הרב הקדוש נשאר עומד על מקומו, והנה המנהיג שלנו עשה שטות והרים את ידו על הרב הקדוש, ונשאר משותק כמו שהוא ניצב עתה לפניך, אנחנו מבקשים את סליחת הרב הקדוש ואנחנו נשבעים בשם המנהיג שלנו ששוב לא נעשה דבר כזה, ואנחנו מבקשים שהרב הקדוש ימחול לו וישחרר אותו מהתרדמה העמוקה שנפלה עליו.

איך אפשר להגיע ליראת הרוממות של

שמו יתברך

אי אפשר שיבוא אדם לידי יראת הרוממות של שמו יתברך, אלא אם כן הגיע למדרגה של שלילת ערכו מעיקרו, היינו שיהא בטל ומבוטל אצל עצמו ולא נחשב בעיניו כלום, כי אז יוכל לבוא לפני המלך, כי מי שמרגיש בעצמו איזו מעלה אינו יכול לעמוד לפני המלך, וכל האהבה ויראת ד' אשר ידמה האדם בנפשו כי יש לו וכל הקניינים המדומים, רק בדמיונו הם קיימים מהתעוררות מידותיו הגשמיות ורחוק הוא מהשי"ת, וכל המצוות שהוא מקיים הכל הוא פרי הגדלות להיות לו שם ולקבל פרס.

ועל דרך משל אפשר להסביר זאת, כי מי שחש בקרבו שיש לו מעלה, ודאי רחוק הוא מהמלך, כי מי ששרוי יחד עם המלך, כלום יכול הוא להרגיש במעלתו? הרי אין בית המלך חסר דבר, וכלום יש מקום לדבר על מעלת החכמה שבך בשעה שעומד לפני המלך, אם שם בבית המלך מקור החכמה, או לדבר ולהתגאות על עשירות, אם כל הכסף וכל הזהב של המלך הם, ואם הוא חושב שיש לו איזו מעלה היינו שיש לו חכמה או עשירות, ודאי שהוא רחוק מהמלך ואינו משיג כלום, כי בהתקרב אל המלך ידע שלא חסר לו כלום ואינו זקוק לשום דבר, כי הכל נמצא בבית המלך שבצלו הוא מסתופף, ולא זו בלבד אלא שסכנה גדולה כרוכה בדבר אם לא יבטל רצונו וימהר לעשות רצון המלך אף יתחייב בנפשו, וצריך הוא לדעת בעצמו בעומק לבבו שהוא שלם ברצון גמור ומסירת הנפש ממש לעשות רצון המלך, ואז יוכל להיות תמיד מצוי אצל המלך, והמלך יגלה לו סודותיו ומתרי לבו.

(בשם הרה"ק רמ"מ מוויטעפסק זיע"א)

התפלא המגיד מקאזניץ פליאה גדולה ואמר: לא שמת לי כלל שמישהו העליב אותי, אולם אם הדבר הוא כך כפי שאתם אומרים, אני מוכן לסלוח למנהיג שלכם בתנאי אחד, אם הוא יבטיח לי שלעולם לא ירים יד על יהודי, והוא וחבורתו שוב לא יעשו עוול לשום יהודי בעולם. אנחנו מוכנים להבטיח, אולם הראש שלנו אינו מסוגל להוציא מלה מפיו, אמרו השודדים, ניגש הצדיק אל ראש השודדים, הביט הישר לתוך עיניו ואמר לו בקול תקיף "אתה מבטיח שלעולם לא תעשה ליהודי שום רעה?" "אני מבטיח, אני נשבע" גמגם ראש השודדים שהמלים יצאו מפיו מקוטעות, מיד כשאמר זאת, חזרה אליו לשונו והוא החל להתנצל ולבקש סליחה עם דמעות בעיניו.

הצדיק אמר לשודדים שמכאן ואילך עליהם להפסיק לעסוק בשוד ובזיוה, ועליהם לחפש פרנסות אחרות, הוא השביע את ראש השודדים ואמר לו כי הוא מוחל לו אולם רק שהוא וחבריו יעמדו בהבטחתם. כאשר סיים הצדיק את דבריו הרגיש השודדים שכוחותיו חוזרים אליו והוא מסוגל להניע את ידיו ורגליו. כנופיית השודדים הלכה לה, ושוב לא שמעו עליה בעיר.

כעבור זמן רב חזר ראש השודדים בחשאי ובא לביתו של המגיד מקאזניץ, הוא סיפר לרבי כי מאז אותו מקרה הוא אינו מוצא מנוחה לנפשו, המצפון מציק לו ומייסר אותו על מה שעשה קודם, ורגש עמוק של חרטה מקנן בלבו. הוא אמר לצדיק כי הוא רוצה לחזור בתשובה שלמה, ורצונו להיות יהודי.

המגיד מקאזניץ ניסה להניא את האיש מכוונתו, אולם כאשר ראה שכוונתו רצינית, הוא הדריך אותו כיצד ובאיזה אופן הוא יכול להתגייר ולהיות יהודי. ואכן ראש השודדים לשעבר נהיה לגר צדק, ומכאן ואילך הוא השתדל לעשות טובות ולעזור ליהודים ככל שרק יכל. את שנות חייו האחרונות הוא עשה בבית המדרש של העיר קאזניץ, מקום שם הוא התפלל בדבקות ואמר תהלים יומם ולילה.

צ'ין אדם לחברו

בזכות פדיון שבויים

פעם הוצרכו היהודים שבארץ ישראל לגשם, כבר היה חשש שתהיה שנת בצורת. גזרו חכמינו זכרונם לברכה שכל העם יצום, ירבה בתפילה ויחזור בתשובה, אולי ירחם ה' ויוריד מטר. והנה נראה להם לחכמים בחלום שבעירם יש איש פשוט ועני, מלאכתו אינה מן המכובדות, הוא חמר, כלומר נוהג בחמורים ומוביל סחורות וגם בני אדם, וכך נאמר להם בחלום, אם איש זה יתפלל עבורכם ירד מטר לברכה, כי צדיק הוא, בזכותו תהיה ישועה לכולכם.

מיד עם בוקר שלחו החכמים להזמין את האיש אליהם, ואכן הוא בא, לא ראו החכמים בו שום דבר מיוחד, עני ככל העניים, אדם פשוט כמו יתר החמורים היה נראה, אבל מכיוון שלא רצו לשפוט על פי מראה עיניים בלבד, שאלו אותו מה מלאכתך? ענה האיש בחוסר רצון למה תשאלו? הלוא רואים אתם שפועל עני אני, פרנסתי מהובלת סחורות על גבי חמור, ולפעמים אני מרכיב עליו גם בני אדם, ומחמר אחריו עד שיגיעו למחוז חפצם, אבל אם קראתם לי מפני שרציתם לרכוב לאיזה מקום, עליכם לדבר קודם עם בעל החמור כי לי אין כבר חמור משלי, ועלי לעבוד בעבור אחרים, הוסיפו החכמים לחקרו האם עשית פעם איזה מעשה טוב במיוחד? ספר נא לנו. הרחרר האיש וענה, יתכן שמה שעשיתי לפני זמן מה יכול להיחשב למעשה טוב, אז עוד היה לי חמור, חמור יפה וחזק היה, ממנו הייתה לי פרנסה בריווח, ומעשה שהיה כך היה:

יום אחד באה אישה ושכרה את החמור כדי להגיע לעיר אחרת, יצאנו לדרך האישה יושבת על החמור ואני הולך אחריו ומזרוז, ראיתי שאישה זו עצובה

מאוד יושבת כפופה ואינה מדברת כלום, את פניה כיסתה במטפחת שעל ראשה, אבל בכל זאת הרגשתי שהיא בוכה. שאלתי אותה מה לך מדוע את כל כך עצובה ומדוע את בוכה? ענתה האישה בבכי, הרומאים אסרו את בעלי ומחזיקים אותו בבית הסוהר, מפני שלא היה יכול לשלם להם את כל המסים שדרשו, אם לא יקבלו את כל הכסף לא ישחררו אותו. איפה אשיג סכום כזה? עלי לראות מה לעשות כדי להוציא אותו לחופשי, הוא הרי עלול חלילה למות שם תחת ידם האכזרית, אני יודעת עוד מה לעשות אולי אמצא עצה בעיר הגדולה.

ריחמתי עליה, המשיך האיש בסיפורו, אבל במה יכולתי לעזור לה, גם בידי לא היה סכום כסף כנדרש. המשכנו את דרכנו בשתיקה, לפתע עלה לי רעיון, הרי יש לי חמור בריא וטוב, בעדו אפשר להשיג מחיר הגון, כשהגענו העירה אמרתי לאישה חכי כאן שעה קלה עד שאלך ואחזור, אולי אוכל להשיג כסף בעבורך. הלכתי לאחד ממכריי שמומן ביקש לקנות את חמורי, ומכרתי אותו לו, חזרתי ונתתי לאישה את כל הכסף שקיבלתי תמורת חמורי, ואמרתי לה הנה הכסף, לכי ופדי את בעלך.

מאז כבר אין לי חמור הוא היה כל רכושי, אבל אני שמח שהצלתי את השבוי ואת אשתו סיים החמר את דבריו ורצה ללכת לדרכו, אך החכמים הסתכלו עליו בהתפעלות, כמה גדול המעשה שעשה איש פשוט זה, והוא אינו מתגאה בזה כלל. התפלל נא איתנו ועם כל הציבור, ראוי אתה שתפילתך תיענה וכך היה. בזכותו של חמר זה ירד גשם וכל העם ניצל מרעב.

(על פי ירושלמי מסכת תענית פ"א)

תלולא דצדקיא

שבת קודש כ"ט מנ"א
הרה"ק רבי שמואל סלנט ב"ר צבי הירש (רבה של ירושלים - תרס"ט)
הרה"ק רבי יוסף מאיר ממחנכתא ב"ר אברהם יהושע העשיל מסקווירא (תרע"ז)
הרה"ק רבי אברהם דב מראחמיסטריווקא ב"ר מנחם נחום (תש"ה)
הרה"ק רבי אליעזר זוסיא מסקולען ב"ר ישראל אברהם (תשמ"ב)
יום ראשון ל' מנ"א
הרה"ק רבי ישראל מבאיאן-לייפציק ב"ר יצחק (פחד יצחק) (תשי"א)
יום שני א' אלול
הרה"ק רבי חנוך העניך מאלעסק ב"ר שמואל (תרמ"ד)
יום שלישי ב' אלול
הרה"ק רבי אליעזר ("דמשק אליעזר") ב"ר ישראל מוויזניץ (תש"ו)
יום רביעי ג' אלול
הרה"ק ישכר בער מנדבורנא ב"ר יצחק מקאליש (תר"ח)
הרה"ק רבי משולם זושא מוינקוב ב"ר יצחק מאיר (תרכ"ד)
הרה"ק רבי יצחק ישעי' מטשחוב הי"ד ב"ר חיים מצאנו (תש"ב)
יום חמישי ד' אלול
הרה"ק רבי ישעי' מפשעדרבורו ב"ר מאיר (תק"צ)
יום שישי ה' אלול
הרה"ק רבי דוד צבי שלמה מלעלוב ב"ר אלעזר מנחם מענדל (תרע"ח)
זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מאונה הלכות

מאת הרה"ג נטילאל הכהן רביטבין שליט"א
מו"ס "בם אני אודך" רפרסס יוסף הירש על המעשים.

חינוך הבנים (ב')

א) כשהבן מבקש דבר מה מאביו, והאב סבור שאין זה טוב בשביל הבן, אם משום סיבות רוחניות, ואם משום סיבות גשמיות, מותר לאב לומר לבן שאין לו כסף, ואין זה שקר, כי הכוונה שאין לו כסף עבור דבר זה. (פוסקים)
ב) צריכים המורים לידע שעבודתם הוא מלאכת הקודש, ואין זה כעבודה שהיא רק לשוכרו על מה שמשלם לו, שאז יש לו להתחשב אם עבודתו קלה או כבדה, שמלאכה זו היא להשם יתברך, ויש לו לעשותו באמונה לצורך התלמידים. (שו"ת אגרות משה, יו"ד, ח"ג, סימן ע"א)
ג) ילמדו עם הילדים שעה אחת ביום הלכות דרך ארץ, ודברי מוסר. (בן איש חי, שנה ב', פרשת כי תצא, סעיף כ"ד)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

מברכן חודש אלול

המולד יהיה במוצש"ק

שעה 11:26 חלקים

ר"ח יהיה ביום ראשון ושני

מדות והליכות בראי הפרשה

מדות טיש

פרשת
ראהמבית
שבת טיש

נושא השבוע: אמונת חכמים

תדפיס
מחזור הספר "מדות טיש"
שיצא לאור בעזרת השם
על פרשות השבוע
עם המדורים הקבועים
והחדשים

משבח

מאמר פתיחה

מדגש מהות המדה

מצות עשה מן התורה, להיות דבוקים בחכמים ובתלמידיהם, לשתות בצמא את דבריהם, לכבדם ולהנחותם, ולשמע בקולם אפלו אומר להם על ימין ושמאל, וכל שכן פשוט להם על ימין - ימין, ועל שמאל - שמאל. ולמוד זאת חכמים מהנאמר בתורה בארבעה מקומות שיש להדבק בקב"ה, שנאמר: "ובו תדבק", פעמים "ולדבקה בו", וכן "ובו תדבקון", וכלם לשון דבוק בה'. ושאלו חכמינו זכרונם לברכה: וכי אפשר לו לאדם לדבק בשכינה? אלא כל המשיא בתו לתלמיד חכם, והעושה פרקמטיא לתלמיד חכם, והמנהיג תלמיד חכם מנכסיו, מעלה עליו הפתוב פאלו מדבק בשכינה. ומפסוק זה למד רבנו משה מקוצי, בספרו סמ"ג - ספר מצות גדול, את מצות עשה להתדבק בחכמים כדי ללמוד ממעשיהם, שנאמר "ובו תדבקון". הנוטל עצמה מן הזקנים אינו נכשל, פי שאמר "הו"ל, ואמונת הצדיקים צריכה להיות באפן מלא, אפלו מחליף ימין בשמאל, וכפי שפתב הרמב"ן "כי רוח ה' על משרתי מוקדשו, ולא יעזב את חסידיו, לעולם נשמרו מן הטעות ומן המכשול". ואף שלפעמים רואה האדם שנטל עצמה מן החכם, ולבסוף לא עלתה בידו, כבר פתב הנצי"ב מוולוז'ין ב"העמק דבר", שלעתים גם גדולי תורה יהיו נסכלים כמו שנאמר "משיב חכמים אחר ודעתם ישפל", וזהו רצון ה' שהנהיגה תעבור דרכם, וכך נגזר על אותו אדם. דורשי רשומות היו מבארים את לשון חז"ל: "אפלו אומר לה על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין", ולמה השתמשו דוקא בימין ושמאל, ולא למשל ביום שהוא לילה ולילה שהוא יום? אלא שברעיון זה של ימין ושמאל, הטמינו חז"ל את כל ההגדרה מהי אמונת חכמים. שהרי אם אדם עומד ופניו מכונות כלפי צד מזרח, נמצא צד דרום מימין וצד צפון לשמאלו. ואולם אם יעמוד בסמוך לו אדם בכיוון הפוך, פשפניו לכיוון מערב, ימצא את צד דרום לשמאלו וצד צפון לימין. והרי לפנינו שני בני אדם עומדים סמוכים, אצל זה הדרום לימין והצפון לשמאלו, ואצל חברו הדברים הפוכים. ואין הדבר נסתר כלל, אלא שונים הם השנים מכיוון מבטם, שזה מבט למזרח וזה למערב. והוא היסוד של אמונת חכמים, שהאדם הפשוט מביט על הדברים במבט שלו, ואלו החכם שהשקפתו היא השקפת התורה, וראיתו זכה וטהורה, הוא רואה את הדברים נכונה, ואף שלעתים נראים דבריו תמוהים והפך דעת בעלי בתים, הרי שבסופו של דבר מתברר פמה צדק החכם בדבריו וכמה חזק בעיני רוחו למרחוק.

צא נא וראה, את דבריו הקדושים, החוצצים להבות אש, של רבנו ה"אור החיים" הקדוש, אשר פתב בפרושו לפרשת בשלח בענין נס קריעת הים למשה רבנו: "אכן תנאי זה (שהים נקרע למשה רבנו, וכן לרבי פינחס בן יאיר), הוא בכלל התנאים שהתנה ה' על כל מעשה בראשית, להיות כפופים לתורה ולעמליה, ולעשות כל אשר יגזרו עליהם, וממשלתם עליהם כממשלת הפורא ברוך הוא. ולזה תמצא כמו כן בשמים ובארץ ובפוכבים ובשמש ובירח, שלטו עליהם הצדיקים יחידים, ואין צריך לומר מרבים, כאשר חקק ה' להם בעת הבריא. והוא סוד אומרו "בראך יעקב", ואמר "ז"ל שאמר הקב"ה לעולמו מי בראך מי יצרך ישראל, והכל בכח התורה", ומסים: "ולזה כל צדיק וצדיק שיעמוד אחרי קבלת התורה, יביא בידו שטר חוב אחד לכופו לחלק לפניו, ותמצא כשלא רצה לחלק לרבי פינחס בן יאיר ולמתליו עמו, רצה לקונסו ופחד הים מפניו".

את הפסוק ביחזקאל: "בן אדם צפה נתתי לבית ישראל ושמעתי מפי דבר והזהרת אותם מפני", מבאר המלבי"ם וכותב, שהנביאים ומנהיגי ישראל בכל דור, נקראים 'צופים'. כי דומים הם לשומר העיר העומד על המגדל ומשקיף למרחוק, וכאשר הוא מבחין בספנה הקרבה ובאה, הוא מזהיר מייד את בני העיר. וכמה סכל הוא האיש אשר מזלזל בדברי הצופה, מפני שבעיניו אינו רואה את הספנה, הלא לפתי ושוטה גמור יחשב. וכך הם חכמי ישראל המשמשים לנו כצופים החוזים למרחוק, וכל השומע להם פשוט מפי השכינה, שפל דבריהם פגחלי אש.

אמונת ה' מזככת את הנשמה,

אמונת חכמים -

מזככת את הגוף.

(רבי מנחם מענדל מוויטעפסק)

נמשל

למה הדבר דומה

מתנועעים ברוח הנושבת. נהנה המלך מההערה הנבונה של האפר, ומיד צוה למשרתיו להעניק לאותו אפר את הפרס המבטח למי שיגלה טעות באחד הציירים. נקל לשער איזו שמחה היתה לאותו אפר, כאשר עבדי המלך שקלו בידיו סכום נכבד, עליו היה עליו לעמל קשות במשך זמן רב כדי להרויח סכום דומה, והוא המשיך את מסעו בתערוכה, ברגלים קלות ומקפצות. המלך המשיך לעקב אחרי חרישית, והנה שוב נעמד האפר אל מול צייר נפלא, שהדהים את כל רואיו. בציור, נפרש שדה רחב ידיים, המלא פלו בשבילים זהובים מלא האפר, משפעים בגרעני חטה בשלים ועומדים מוכנים לקצירה. על אחד השבילים, עומד צפור שיר אחת, שצבעיה היו כה עזים וטבעיים, עד שהיה נראה שעוד רגע תפרש הצפור את כנפיה ותפרץ החוצה מתוך הציור. והנה שוב שומע המלך את האפר אומר, והפעם בקול גבוה יותר: "גם צייר זה אינו נכון, שכן אם הצפור עומדת על השבילת, היתה זו אמורה להיות כפופה מעט מפני כבד משקלה של הצפור, ואלו השבילת בציור שלפנינו עומדת זקופה וישרה". שוב נהנה המלך מבקרתו של האפר, והעניק לו בשנית את הפרס המבטח.

הפתגם השגור "עם האכל - פא התאבון" התקיים בו באותו אפר, והלה כבר החל לחוש בטוח בעצמו להמשיך ולתור אחר לקויים נוספים בציירים הבאים. "גם כאן יש טעות!" הכריז האפר, והפעם בצעקה, וכלם נפנו אליו מיד. הלה עמד והצביע על ציור, בו נראה המלך בכבודו ובעצמו, כשעל ראשו פתר המלכות, ואבני החן הקבועות בו מונצצות באור עז ומבהיק. "הפתר אינו עשוי בצבע הנכון, ואף אינו ממקם באית הנכונה", טען האפר, "ואף צבען של אבני החן הקבועות בפתר, דהוי מעט ואינו דומה לצבע האמיתי של פתר המלכות". בטוח היה האפר כי גם הפעם יעלה בידו לגרף פרס נוסף, אולם הפעם הביט בו המלך בזעם, וצוה להלקותו מאה מלקות על חצפתו הגדולה. "כאשר העברת בקרת על הציירים הקודמים, העוסקים באילנות ופירות, קבלתי את דברך, שכן אפר בן אפרים אתה, ויודע אתה כיצד הם נראים בטבע. אולם כיצד מלאך לבד להעביר בקרת על פתר המלכות? וכי יש לאפר הדיוט הבנה בעננים כה רמים ככתרו של המלך?" לאחר שהלקה פראוי, סלק האפר משם בבשת פנים ויהי למשל ולשנינה.

הנמשל

במשל נפלא זה, השתמש רבי יחזקאל מקוזמיר, כאשר הגיע אליו פעם אדם אחד מהעיר נשלוסק, והיה מלא שאלות וחקירות על דרכי הצדיקים ומנהגיהם. ובמשל זה, בקש הצדיק להסביר לאותו אדם, שדומה הוא לאותו אפר נבצר מדעת שבקש לחוות דעה בעניני פתר המלכות, הנשגבים מבינתו וגבוהים משכלו. וכך הוא כל אדם שמעביר את בקרתו על תהלוכות הצדיקים וגאוני התורה, ולא משיג בדתו להבין, כי עמקה מני ים היא דרכם, ואין לאיש פשוט אלא להאמין בהם באמונת צדיקים תמימה, בלי חקירות ותמיהות יתרות, ולקבל את דבריהם כאורים ותמים.

ההתרגשות היתה גדולה, והיתה נחלתם של כל בני עיר המלוכה. כלם המתינו בצפייה דרוכה לפתיחת תערוכת הציירים הגדולה שהמלך יזם, וככל שהתקרב היום, הלך המתח וגבר. המלך, שהיה חובב אמונת וצייר, הכריז על תחרות ציירים שונים שיציגו בפני כל אזרחי המדינה. אולם לא רק הציירים עצמם משכו את ההמון, שכן רבים לא השפילו דיו לעמוד על חשיבותם של הציירים המרהיבים ולעמוד על העבודה הרבה הטמונה בהן, אלא דוקא הפרס הפספי הגדול שהמלך הכריז עליו, הוא שגרם לכלם להמתין בקצב רוח לפתיחת התערוכה. הפרס הפספי הבטח ביד המלך, לכל מי שימצא טעויות וחסר התאמה ביצירות הפאר שתצגנה בתערוכה הגדולה, ולפרס זה היו נשואות עיניהם של רבים מהמון העם. ברחבה הגדולה שבסמוך לארמון המלוכה, עמלו עבדי המלך וטרוחו במשך ימים ארוכים, כדי להכין את האהל הגדול בו התקיים התערוכה הגדולה. במקביל, נהרו ציירים ואמנים רבים מפל רחבי המדינה, שהגיעו אל עיר הבירה, איש איש ויצירותיו בידיו, מתוך רצון שלא לאבד הזדמנות נפלאה זו ולהציג את יצירותיהם לעין כל. האמנים היו אף מלאי מתח וחרדה, וחששו שמא יפסלו המבקרים את יצירותיהם וישימו לאל את כל יגיעם, ומשום כך בדקו שוב ושוב את ציוריהם, וטרוחו לתקן כל עווית וכל חריגה מפללי האמונות. והנה הגיע היום המיוחל, ואהל אהל התצוגה רחב הידים, החלו לנהור רבים מתושבי המדינה. עקב העומס הרב והבקוש הגדול של אלפי האנשים שבקשו להכנס ולהזין את עיניהם ביצירות הפאר, העמדו שומרים גברתנים בפתח האהל, והללו וסותו את זרם המבקרים, וקבעו לכל מבקר זמן קצוב וקצר, בטרם יפנה את מקומו לבאים אחריו. אף המלך בעצמו הגיע לבקר בתערוכה, והסתובב בזריזות דעת אל מול הצלחתו הכפירה לכנס תחת קורת גג אחת, יצירות אמונות כה רבות ונפלאות. סקרן היה המלך לשמע את חות דעתם של המון העם על היצירות, והוא האזין בהתבא לתגובותיהם של המבקרים השונים, שהזינו את עיניהם שוב ושוב בציירים הנפלאים.

והנה רואה המלך איש כפרי פשוט מסתובב בין הציירים, ומביט בהם בסקרנות ובענין רב. המלך פתח את האפר מאית עינו, והתפלא לראות אדם כה גס, שידי מבילות מאחיזה במעדר, פניו שחומות מהשמש הקופחת בעת עבודתו בשדה, ורגליו נתונות בתוך מגפים גבוהים, עומד ומביט בציירי האמונות כאחד שמבין ענין. המלך, שנתן בבקשות וחקמה יתרה, הבין מיד כי אותו אפר אינו כה נבצר מדעת כמו שחזיתו מוכיחה עליו, אלא יש בו כמיהה לדברים שברוח וליצירות פאר. והנה רואה המלך כיצד האפר עומד ובוהן מקרוב צייר מרהיב עין, של פרדס רחב ידיים, בו צומחים אילנות עמוסי פירות, שהיו כה נראים אמתיים, עד שהעומד מול הצייר, היה מדמה בנפשו כי האילנות אמתיים הם וכמעט שהיה מושיט את ידו לתלש תפוח אדם ועסיסי מן העץ. והנה שומע המלך את האפר אומר, ספק לעצמו ספק לאחרים העומדים בסמוך לו: "הצייר הזה לא נכון ולא אמיתי, שכן הענפים כאן עומדים כאן ישרים וזקופים, ואלו בפרדס - הענפים תמיד

מרגל

הלכות והליכות

- ראוי לקבל את דברי החכם שבדור שאומר כעצה - כהלכה פסיקה. (אמונת חכמים)
- הצדיקים יבחינו בקול אם לצדק אם להפסד, והשגה זו היא השגה אלקית אשר הנחיל ה' לגדולי עולם. (אור החיים)
- סוד כחו של עם ישראל בכל שנות הגלות, היא עליית התורה וחכמיה, כי התורה היא הערפה היחידה והבטוחה ביותר לסוד קיימנו. וכן אמרו חז"ל במדרש ויקרא רבה: אמר רבי עקיבא, נמשלו ישראל לעוף, מה העוף הוא אינו פורח בלא כנפים, כך ישראל אינם יכולים לעשות דבר חוץ לזנבים. (אמונת חכמים)
- המכבד תלמידי חכמים, זוכה לבנים תלמידי חכמים. (ספר חסידים)
- המנהיג תלמידי חכמים וצדיקים מנכסיו, ההנאה הזאת תביאהו שלא במהרה הוא חוטא להיות רשע גמור, כי עליית הנתינה לצדיק נשברים כח הקלפות ונתקשר בקשר של קצוץ עם הצדיק, שלא ישיאהו היצר לחטא בחטא גדול, ואדרבה יתקדש עליית הצדיק. וכן אם כבר חטא חסיון שלום ורצון לשוב בתשובה, תגרום להם הנתינה הזאת שתהיה תשובתם שלמה. (נועם אלימלך)
- תכלית כל המצוות שיוצא למדרגת 'ובו תדבק'. רק שאי אפשר לכל אדם, לכן אמרו הדבקים בתלמיד חכם שהוא דבוק בה' יתברך ואז עליו יוכל לדבק בה' יתברך. ולפי שאי אפשר נפלאה תכלית הכל, לכן היצר הרע מקטרג שלא יזכה לדבק בתלמיד חכם הדבוק בה' יתברך, על ידי קשיות וספקות שהקשה לו. לכן צוית התורה "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל", אפילו אומר על ימין שמאל, וכו', כדי לסלק הספק. וזה בחינת עשה לך רב והסתלק מן הספק. (תולדות יעקב יוסף)
- הדבר לאמונת חכמים, תליה באמונת החכמה בכלל, כי אין חכמה בעולמנו בלתי אם עברה אלינו דרך נשמת חכם ח'. (החזון אי"ש)
- מיסודי האמונה בתורה הקדושה היא אמונת חכמים, והיא אחת מ"ח דרכים שהתורה נקנית בהן. וכמו בהוראת אסור והתר ודיני ממונות, לא כל אדם מסוגל להורות ולהחליט על ספקותיו, ועליו לסמוך על גדולי הדורות, כמו כן בכל עניני האמונה והדת עלינו להשען על רבותינו הקדושים. (הקהילות יעקב)

- צונו להתחבר עם החכמים ולהתייחד עמם, ולהתמיד בשיבתם ולהשתתף עמם בכל אופן מאופני החברה, במאכל ובמשתה ובבית, כדי שיגיע לנו להדמות למעשיהם ולהאמין הדעות האמתיות מדבריהם, והוא אומרו 'תעלה ובו תדבק'. וכבר נכפל זה הצו גם כן ואמר 'ולדבק בה', ובא הפרוש ולדבק בו - הדבק בחכמים ותלמידיהם. וכי אפשר לו לאדם לדבק בשכינה? והא פתיב כי ה' אלקינו אש אכלה הוא?! אלא כל הנושא פת תלמיד חכם, והמשיא פתו לתלמיד חכם, והתנהו מנכסיו, מעלה עליו הכתוב כאלו נדבק בשכינה. (ספר מצוות לרמב"ם)
- מצוה להדבק בה', דכתיב 'ובו תדבקו', להדבק בתלמידי חכמים, בדבוק ובחבור, ולהנאותם מנכסיו ולהאבק בעפר רגליהם, ויהיה זנב לאריות ואל יהא ראש לשועלים, דכתיב 'הולך את חכמים יחכם'. (סמ"ק)
- טעם מצוה זו, היא כדי שעל ידי דבק ביוצר כל יתברך, וזכה פעמים הנהיגה התורה עליה. (רבי מנחם רקנאטי)
- מצוה להתחזק בלומדי תורה, ומי שאינו מחזיק בהם אינו רואה סמן ברכה, כי התורה נותנת חיים וברכה ללומדיה ולמחזיקים בה, שנאמר: "עץ חיים היא למחזיקים בה", 'לעוסקים בה' לא נאמר, אלא "למחזיקים בה". (מדרש"א)
- המשיח חכמי המוסר את מדת הכבוד שצריך לחוש כלפי חכמי ישראל, כמו אחד שאמר לבנו שהיה מעבדי המלך: "שים עבודת האיש אשר אתה נצב לפניו, כמדרגת אש. אל תתרחק יותר מדי פן ימצאך נזקי הקור, ואל תתקרב יותר מדי פן תקד בך האש, ואל יפתה לבבך בהשתעשעו עמו כי היותך חברו עמו, אלא האהר שלא תקל בכבודו כלל". וכך מזוהר כל אדם בהתחברו עם החכם. (חיבור התשובה לרבנו המאירי)
- לעולם יהא אדם זהיר בכבוד החכמים והחסידים, ויהא מתפלל בשלומם, שהכל עומדים בזכותם. (בית הבחירה)
- ישים אל לבו בברכת 'על הצדיקים' להתפלל בטובת הצדיקים, כי בטובם אנו חיים, וכל זמן שהצדיקים בעולם - ברכה וטובה בעולם. (יערות דבש)
- יאמין שכל מה שאמרו חז"ל נתנו מהר סיני למשה, ואם לא יאמין אף בדבר אחד, לא יתגלו לו רזי תורה, וסופו שיעשה צדוקי, כי עברה גוררת עברה. (מדרש שמואל)

מהלל

מספורי חז"ל

התלמידים עם המטה אל שער העיר ירושלים, בקשו הבריונים לדרוך את המוטל במטה פרמחים שבידיהם, כדי לבדוק אם אמנם מת רבן יוחנן, ואולם אבא סקרא ראש הבריונים, שהיה גם בן אחותו של רבן יוחנן, מנע זאת מהם וצעק אליהם: "פיצד מהינים אתם לדרוך את רבן יוחנן הצדיק? והלא הרוקמים עומדים וצופים בנו, ומה יאמרו? רבם דקרו!" ואף פאשר בקשו לדרוך את המטה, אמר להם אבא סקרא: "הלא יאמרו רבם דחפו", וכן הצליח רבן יוחנן לצאת מן העיר, ואולם לא עלה בידו לשכנע את אספסינוס קיסר רומי שלא להחרב את ירושלים, מפני שכבר נגזרה הגזירה מן השמים, ולכן הלך רבן יוחנן ליבנה ושם הקים את ישיבתו והמשיך את מסורת התורה מדור לדור. (מסכת גיטין)

לאחר חרבן בית המקדש השני, ישבו התנאים בכרם ביבנה ועסקו בתורה הקדושה ובקיום המצוות, והמשיכו להעביר את מסורת התורה בהמשך הדורות. נכנסו גדולי התנאים, רבי יהודה, ורבי יוסי, ורבי נחמיה, ורבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי, ופתחו כלם בכבוד אכסניה, וכל אחד דרש בכבודם של אותם אשר מכניסים אורחים לביתם. כשהגיעו אל רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי, פתח ודרש את הפסוק שנאמר על עבד אדום הגיתי, שכאשר הגיע אליו ארון האלקים לאחר שהשיבוהו הפלשתים, והיה בביתו שלשה חדשים, ברח ה' אותו ואת כל ביתו. ודרש קל וחומר: "ומה ארון שלא אכל ושתה, אלא כבד ורביץ לפניו - כן; המארח תלמיד חכם בתוך ביתו ומאכילו ומשקהו ומנהיגו מנכסיו, על אחת כמה וכמה". (מסכת ברכות)

כל אדם חיב בכבודם של החכמים, ואפלו מלך. ישראל חיב לכבודם. ודבר זה למדנו מיהושפט מלך יהודה, שהיה מלך צדיק מוצרעו של דוד המלך, וכאשר היה רואה תלמיד חכם בא לפניו, היה קם מכסאו ומנשקו, וקורא לו "רבי ומורי". אך אין המלך נוהג כן רק בצנעה כשאין עבדיו עמו, ולא בפרהסיא ולעני כל, כדי שלא יתמעט פבוזו בעיני העם. (מסכת כתובות)

על התנא רבי אלעזר בן ערך מספר, שפל עצה שהיה נותן לשואליו היתה מתקיימת, וכל מי שעשה כדבריו, עשה חיל בכל אשר פנה. תמיהו החכמים ושאלו את רבי אלעזר: "וכי נביא אתה, שכל עצותיך מתקיימות?" השיב להם רבי אלעזר ואמר: "לא נביא אני ולא בן נביא, אלא מקבלני מרבותי שאם הזקנים נותנים עצה לשם ה', העצה מתקיימת". אמר רב מנשיא: "הלא זה מקרא מכפר, שנאמר 'רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום', וזה באור הפתגם, אם היא 'עצת ה' - אם זו עצה של זקנים על פי דעת תורה לשם שמים, אזי העצה מתקיימת". וכן דרשו חכמים את הפסוק: "וכל אשר יעשה יצליח", שנוטלים מפניו עצה, וכל העצות שנוטלים מפניו מתקיימות. (מדרש תהילים)

לאחר שנבוכדנאצר מלך בבל כבש את הארץ והגלה את יהויכין מלך יהודה ועמו החרש והמסגר, שב לבבל ושם העמיד פסל גדול בבקעת דורא וצוה לכל עבדיו להשתחוות לו, ומי שלא יעשה כן ישרף בכבשן האש. באו חנניה מישאל ועזריה, שגלו יחד עם דניאל בלדותם עוד בימי המלך יהויקים, והודיעו למלך כי לא ישתחוו לפסל, שכן עבדי ה' הם ומוכנים הם למסור את נפשם למען שמו באהבה. פעס עליהם המלך וצוה להסיק את תנור הכבשן בהסק גדול, ושלשת הצדיקים הופיעו לקראת הריגתם בבגדי תפארתם ללא חת ומוזר, וכל האנשים שמסביב התפעלו אל מול עז רוחם ואמץ לבם. מיד פאשר השלכו השלשה אל תוך הכבשן, התבקעו הפתלים ולהבות גדולות בקעו החוצה ושרפו את עבדי נבוכדנאצר שהשליכו אותם פנימה. באותה שעה, ירד המלך מיכאל מן השמים וצנן את הלהבות בתוך הכבשן, והללו לא פגעו אפלו בקצה צפרנם של הצדיקים. ראה המלך את הדבר והשתאה מאד, וצוה לשר הטבחים שלו להרג את כל מי שהשתחוה לפסל, מפני שלא מסרו את נפשם בשלשת הצדיקים הללו. ובעודנו מדבר, נפל לפתע הצלם הגדול ארצה ונשבר, והמקום היה לחרדת אלקים. יצאו חנניה מישאל ועזריה מתוך הכבשן, וכל העומדים שם התפלאו לראות שהאש לא שרפה אפלו את שערות ראשם ולא את בגדי החמודות אשר לגופם, ושם שמים התקדש ברבים. "פיצד נצלתם מן המוות?" תמיהו כלם, והשלשה השיבו ואמרו: "כאשר צונו המלך להשתחוות לצלם, אמרנו בלבנו הרי אפלו הצפרדעים במצרים עשו את דבר ה' ונכנסו לתוך תנורי המצרים, וכיצד לא נעשה אנחנו כמוהם? והרי הקב"ה צוה אותנו פעמים רבות שלא להשתחוות לעבודה זרה". ומדוע זכו חנניה מישאל ועזריה שאפלו בגדיהם לא נשרפו? מפני שהבגדים היו דבוקים אליהם, ואמר הקב"ה 'הואיל ונדבקו עם הצדיקים, יצילו עמהם'. וכן דרשו חז"ל מכאן, ש"אפלו בשעת הסכנה לא ישנה אדם את עצמו מן הרבנות שלו, שלא יראה מבהל ומפחד, ומתבישים שונאים מפניו". ומכאן ילמד אדם קל וחומר, אם הבגדים שרק שמשו את חנניה מישאל ועזריה, ובזכות זה נצלו מן האש, כמה יכול האדם להנצל כאשר הוא חוסה בצל כנפי החכמים ודבוק בהם. (ילקוט שמעוני)

סמוך לחרבן בית המקדש השני, היה רבן יוחנן בן זכאי גדול הדור, וידע שעתיד בית המקדש להשרף וירושלים להחרב בגלל התנהגותם של הבריונים שלא רצו לקבל את מרותם של גדולי ירושלים, והחליטו להלחם ברוקמים ולא להפגע להם. רצה רבן יוחנן לצאת מהעיר כדי להפגש עם ראשי הצבא הרומאי ולכרות עמם ברית שלום, כדי להציל את ירושלים ואת בית המקדש, ואולם הבריונים לא נתנו לאף אחד לצאת מן העיר. מה עשה רבן יוחנן? עשה את עצמו חולה, עד שתלמידיו רבי אליעזר ורבי יהושע הודיעו שרבים שבק חיים והניחוהו על המטה כמות. כשבאו

מתפל

אמרות ופתגמים

החכמים מזרי התורה, הוא הדבר היחיד אהוב לה' (הר"ן)

• מיום שחורב בית המקדש נטלה נבואה מן הנביאים, ונתנה לשוטים ולתינוקות, אולם אף מרחקמים לא נטלה, מפני שיוצאים האמת ברוח הקדש שפקקתם. (הרמב"ן)

• בספנו צדיקים, ילמדו בני אדם חכמה, ונתחזקה ידיהם, ויאחזו צדיק דרבו" וטהר ימים יסוף אמן. (רבי דוד ב"ר יהודה החסיד)

• לעולם יהא אדם נזהר שלא להקניט או להחליש דעתם של תלמידי חכמים, מפני שגחלותם לחושות ביותר. (המאיר)

• לספר במעלות החכמים, מצוה גדולה היא. (החת"ם סופר)

• "ויאמינו בה' ובמשה עבדו", עלידי אמונה בה' ובמשה, הגיעו עם ישראל למדרגת שירת קדש, "אז ישיר-משה ובני ישראל את-השירה הזאת לה'". (אש תמיד)

• עקר היהדות להיות האדם בטל לדעת התורה וחכמיה, ואפלו שיאמרו לה' עלי-שמאל שהוא ימין, וזה שאדם מבטל דעתו לדעת התורה, וכף אנוניד לשמע לדברי חכמים, הוא שיהיה יותר מהכל. (שם משמאל)

• בכל דור ודור, ראשי חכמי ישראל שבאותו דור, הם הסנהדרין הגדולה שבאותו דור, ואף משבטלה הסנהדרין, ראשי חכמי הדור הראויים להיות מכלל הסנהדרין, יש בכל דור כפי הראוי לאותו דור. (רבי צדוק הכהן מלובלין)

• הדינים בבית דין שלי-מעלה, הם הצדיקים שבכל דור, והם דנים את אנשי דורם. מפני שמלאכים אי אפשר להם להבין איך אדם יכול לחטא, ואפלו צדיקים שבדור הקודם אינם יכולים לדון את-הדור שלאחריהם לכף זכות. (הסבא מקעלם)

• "ויגד מואב מפני העם מאד כי רב-הוא". למד פחדו בני מואב מעם ישראל? מפני ש"רב הוא", שהיו דבוקים אל-רובם ומקשרים אליו, ולא היתה להם שליטה עליהם. (ויחי יוסף)

• עקר עבודתו של היצר הרע, היא בענין אמונת חכמים, ועקר עבודתו שלי-האדם צריכה להיות אמונת חכמים תמימה ללא פניות. (ה"אש דת" מאוזרוב)

• הדבוק בחכמים, באלו דבוק בשכינה. (מסכת כתובות)

• המדבוק עצמו לצדיק, זוכה להיות כמותו. (ילקוט שמעוני)

• לעולם זקנים מעמידים את-ישראל. אימתי ישראל עומדים? כשיש להם זקנים, כי כשהיה בית המקדש קיים, היו שואלים בזקנים, שנאמר "שאל אביו ויגדך זקניו ויאמרו לה'", שכל-הנוטל עצמה מן-הזקנים, אינו נכשל. (שמות רבה)

• "הולך את-חכמים יחכם" זה יהושע שנזבק למשה, שנאמר "ויהושע בן-נון מלא רוח חכמה כי-סמך משה את-ידיו עליו", וכתוב "באשר הייתי עם-משה אהיה עמו". (שם)

• כל המארח תלמיד-חכם בתוך ביתו ומהנהו מנכסיו, מעלה עליו הפתוב באלו מקריב תמיד. (מסכת ברכות)

• כלי-הנביאים לא התנבאו, אלא למשה בתו לתלמיד-חכם ולעושה פרקמטיא לתלמיד-חכם ולמהנהו, אבל תלמיד-חכם עצמו עין לא ראתה שכו. (שם)

• תכף לתלמיד חכם ברכה, שנאמר "ויברכני ה' בגלגלך". (שם)

• הפטיל מלאי כלים תלמידי חכמים, זוכה ויושב בשיבה שלי-מעלה, שנאמר "כי בצל החכמה בצל הכסף", בצל החכמה - במחצית החכמה יכנס המנהיג מנכסיו. (מסכת פסחים)

• המביא דורון לתלמיד-חכם במקריב בפורים. (מסכת כתובות)

• כל תלמיד חכם שאינו עומד בפני רבו, נקרא רשע, ואינו מאריך ימים, ונתלמודו משתפת. (מסכת קדושין)

• כלימי שעושה חסד עם אחד מגדולי ישראל, מעלין לו באלו עשה עם-כל-ישראל. (שיר השירים רבה)

• אחאב ותרן בממונו היה, ומתוך שהיה מהנה תלמיד-חכמים מנכסיו, בפרו לו מן-הצד. (מסכת סנהדרין)

• נאמר במסכת אבות "היו מתחמם בנגד אורן שלי-חכמים, והיו זהיר גחלתם שלא תפנה". והכונה בזה, שתהא התמדת חברתו בפחד ובמורא, כמו שמותחמים בנגד האור שהוא מתפחד מבוא בתוך האש ונגע בקצהו. (משנת חסידים)

• התקון אשר ימשך בנפש מצד ההכרעה למצות

פעם אחת הגיע רב מתנה אל העיר פפוגיא, ודרש והכריז שאשה לא תלוש את המצות, אלא ב'מים שלנו'. למחרת בערב פסח, השפיעו כל בני העיר ועמדו ליד פתחו של רב מתנה כשבידיהם פדים ריקים ובקשו ממונו מים למצותיהם. התפלא רב מתנה על-כך, עד שהבין כי בטעות חשבו בני העיר כי פגנתו בדבריו ל'מים שלנו' - מים של עצמו, ולא הבינו שפגנתו למים שלנו וישנו בלי-לה כדי שיהיו צוננים למחרת ולא יחמיצו את העסה. ולשם מה ספרו לנו חז"ל ספור זה? והרי אין פאן אלא בורות גדולה של בני פפוגיא? אלא באו חכמינו זכרונם לברכה כדי ללמד אותנו כמה גדולה היתה אמונת החכמים בימים ההם, אפלו אצל האנשים הפשוטים, ובשעה שבא רב מתנה ואמר שצריך להשתמש במים שלנו, לא הססו ולא חלקו על-דבריו, ומיד באו בתמימות ובקשו ממונו מים. (מסכת פסחים)

פעם אחת נפל התנא רבי אליעזר למשקב, ונכנסו ארבעה תנאים זקנים כדי לבקרו, רבי טרפון ורבי יהושע, רבי אלעזר בן-עזריה ורבי עקיבא. נענה רבי טרפון ואמר לרבי אליעזר: "טוב אתה לישראל מטפח שלי-גשמים, כי טפת גשמים בעולם הזה, ורבונו בעולם הזה ובעולם הבא". נענה רבי יהושע ואמר: "טוב אתה לישראל מגלגל חמה, שגלגל חמה בעולם הזה, ורבי בעולם הזה ובעולם הבא". נענה רבי אלעזר בן-עזריה ואמר: "טוב אתה לישראל יותר מאב ואם, שאב ואם בעולם הזה, ורבי בעולם הזה ובעולם הבא". ולמה אמרו לו זאת? כי בכך בקשו בתפלתם שהקב"ה ישלח לרבי אליעזר רפואה שלמה, שהרי ישראל צריכים לו יותר מאשר לגלגל חמה, לגשמים ולחורים. לבסוף אמר רבי עקיבא לרבי אליעזר: "חביבים ישראלים" כי הם מכפרים עליהם. (מסכת סנהדרין)

מספר

ספורי צדיקים

אותי, 'אברה, מה רצונך? השבתי לו שרוצה אני להתברך ביראת שמים, והרבי ברח אותי ואמר 'יהי רצון, שבכל פעם שתתחיל ללמוד, יתנוצצו בך הרהורי תשובה'. אמנם כבר חלפו מאז עשרות שנים, אבל בכל פעם שאני עומד להתחיל ללמוד, מתעוררים בי הרהורי תשובה ועיני זולגות דמעות". התפעם רבי אלעזר מנדל לשמע הספור הנפלא, ולא כבש את תמיכתו: "אם ראית מופת כזה מרעיש, כיצד המשיכת להתנגד לדרך של ה'סבא קדישא' ולא הפכת להיות חסיד שלו הכולך בדרךיו?" הביט בו המלמד בתמימות ואמר: "יאמר נא מר את האמת, האם אינך מסכים עמי שלא היו כאן אלא מעשה קסמים?! בבצעתה קם רבי אלעזר מנדל ונס החוצה, ועוד באותו יום פטר את המלמד. "מי שאין בו אמונת חכמים", אמר הרבי בנחרצות, "לא ילמד את בני תורה!"

(שלשלת בוסטון)

בשנות השואה האיומות, גלה רבי יעקב מפשוורסק לסביר וסבל שם יסורים רבים. בתם המלחמה שב לפולין כאדז מוצל מאש, ולקראתו יצאו חסידים ואנשי מעשה שבאו לקבל את פניו בשווא. בין הבאים היה אחד מחסידיו גור, שאמר לו פרוש נאה על דברי חז"ל, שאחת השאלות הראשונות שאדם נשאל בבואו לבית דין של מעלה היא "נשאת ונתת באמונה", והפונה היא ששואלים את האדם, האם נשאת ונתת עם בני אדם להשריש בהם אמונה בקב"ה ואמונת צדיקים. נכנסו הדברים לאזניו של רבי יעקב ומצאו חן בעיניו, ומאז נטל על עצמו את התפקיד, לספר ספורי צדיקים מגדולי וצדיקי הדורות, כדי להשריש אמונה בבני ישראל. (יפה שיחתו)

אל רבי ברוך הגר מויז'ניץ בעל "אמרי ברוך", הגיעה פעם אשה אחת שלא זכתה לבנים, והפצירה ברבי שיברכה בזרע של קמא. נעתר הרבי לבקשתה ואחל לה בכל לב שתתמלא משאלתה, אולם היא לא הניחה לו ודרשה ממנו הבטחה מפורשת. נסה הרבי להתחמק וטען, כי מפתח של חיה מצוי בידיו של הקב"ה בלבד, ואין בכחו להבטיח אלא רק להשתדל ולהתפלל למענה, אולם היא היתה כה שבורה ורצוצה, עד שהודיעה כי לא תזוז משם, עד שיבטיח לה בהן צדקו כי עתידה היא להיות אם בישראל. ראה הרבי את גדל אמונתה, והודיע לה כי נותן הוא לה את הבטחתו על פה, ויצאה מלפניו בשמחה גדולה. אמונת הצדיקים שבה היתה כה גדולה, עד שהאשה לא שבה מיד לביתה, אלא נכנסה לחנות אחת ורכשה שם את כל צרכי התינוק, עריסה ומטה והבגדים הנחוצים, ואת כל זאת הביאה לביתה ברב אמונה ויקדת. לתקופת השנה, נרעשו כל מכיריה לשמע כי האשה ילדה בן למזל טוב, ותרב השמחה בביתה. כשנודע הדבר לרבי אמר למקורביו: "סבורים אתם שיש כאן מופת מצדי? לא מנה ולא מקצתה. היא התעקשה ולכן הבטחתי, אבל מגדל אמונת החכמים שהיתה בה, נושעה ונפקדה בחסדי שמים". (תפארת אבות)

ה'סבא קדישא' רבי ישראל מרז'ין, ישב פעם עם כמה מקורביו ושוחח עמם בענין אמונת חכמים. בין הדברים אמר כן: "סבורים אתם שהבריונים המזכרים במסכת גטין, שחיו בזמן חרבן בית המקדש השני, היו אנשים קלי דעת? לא כן הדבר. אנשים הללו היו גדולים וחשובים, אלא שלא היתה בקרבם אמונת חכמים. שהרי באותו זמן עמדו גדולי התנאים בראשות הנהגת הדור, ובראשם רבן יוחנן בן זכאי, והם בקשו להכניע לרומאים, כי ידעו שאין תקנה להנצל מידם. אולם הבריונים לא רצו לשמע בקולם, והשיבו מלחמה שעה. ומה עלתה בידם? בעטים נחרבה ירושלים ונשרף בית המקדש, ויצאנו לגלות המרה והארפה". "ודעו לכם", הוסיף הרבי ואמר, "שאותם בריונים היו מוקלקים לשתי פתות. פת אחת יצאה לתרבות רעה, והשנייה שלא היו רשעים גדולים, נעשו מתנגדים לצדיקי הדור. וכשעלו למרום, נפסק דינם לבוא לעולם הזה בגלגול, כדי לתקן את אשר עונו. ואכן, אנשי שתי הפתות נמצאים כעת בעולם. אחת הם החללים היהודיים שנקלחים לעבודת הצבא, והשנייה הם פתאים וטפשים המאמינים באנשי שקר ונתפסים אפילו במקל יבש". (בית רוזין)

כשהיה רבי דוד בידרמן מלוב ילד כבן שש, תר אביו רבי אלעזר מנדל אחר מלמד הגון בעבורו. באותם ימים, לפני כמאה וששים שנה, היתה הקהלה היהודית בירושלים קטנה ואנשים בה מעט. יגע הרבי ומצא איש אחד מיוצאי ליטא, שהיה מפלג בתורה וביראה, ומכתר במדות תרומיות, ומנהו ללמוד את בנו. היה הרבי עוקב אחר התקדמותו בנו בתורה, וחקר מפיו על טיב הליכותיו של המלמד. ומה הפתע לשמע מבנו הקטן, כי בכל יום, טרם מתחיל המלמד את חק למודו, מתבודד הוא בעמידה בסמוך לחלון, ומעיניו זולגות דמעות של התרגשות. היה הדבר לפלא בעיני הרבי, ובקש מהמלמד להסביר לו פשר דבר. פתח הלה וספר: "לפני עשרות שנים, נקלעתי לביתו של ה'סבא קדישא' מרדושין, והייתי עד למחזה מפלא. עמדה שם אשה עגונה, שבעלה ברח ממנה, והיא התחננה לפני הרבי שיגלה לה היכן תוכל למצא את בעלה. ראה הרבי את מרנפשה, ומיד צוה למשמשו לצאת החוצה, ולהביא לפניו את הגוי הראשון שיפגש על אם הדרך. לא עברה שעה ארפה, והמשמש שב ועמו אפר נכרי בלתי מפר. פנה הרבי אליו, ותבע ממנו להודות עליהמות מי הוא, וכאשר אים עליו באימים קשים, נבהל הלה ונאלץ להודות שהוא יהודי מבטן ומלדה, ואינו אלא בעלה הנמלט של אותה עגונה אמללה. מיד הובאו אל המקום דגים ומחיים, ועל אתר נערך גט פרישות בינו לביתה, והאשה השתחררה מכבלי עגונותה. באותה שעה, עמדתי נרעש ונפעם אל מול המופת הגלוי שנעשה מול עיני, והחלטתי להתגב אל חדרו של הרבי ולהתחבא מתחת מטתו, כדי לעקב אחר סדרי למודיו ולהבין מהיכן כחו הגדול. הגיע הלילה, ומיד כשהרבי נכנס לחדרו, הבין שאני מתחבא שם, וצוה על המשמש להוציאני. בחיל וברעדה יצאתי ממחבואי, והרבי פנה ושאל

פעם, עלה אדם אחד אל רבי שלמה זלמן אויערבך ושפך לפניו את מר-לבו: "למה לא זכיתי שבני ילכו בדרך התורה והפסורה, בדרך ישראל סבא? מזלזלים הם בכל הקדוש והיקר, על-אף היות ביתי משתת על יסודות ההלכה בדקדוק, ובמה נגרעת משכני הפשוט, שכל בניו הולכים בדרך הישר והטוב?" ונענה: "דע לה, שכל זאת ארע לה, בשל היותה מזלזל בתלמידי חכמים בעיני בני ביתה, ועקב זה נכנסו בלבם ספקות בגדולי תורה, ונחלשה בהם אהבת הבורא ותורתו. אולם שכנה, שאמנם יהודי פשוט הוא, היה תמיד מדבר בשבח הרבנים ותלמידי החכמים, והיה מחבב בעיני בני ביתו את התורה ולומדיה, ולכן זכה לדור ישרים יביר". (מורן ראש הישיבה)

● ● ●

גדולה היתה אמונתו של רבי דוד לאה'קס, ברבו הפעל-שם טוב. פעם בקש מאדם אחד שיתן לו מעות, אולם הלה השיב כי אין לו, ואמנם נכון היה הדבר. אמר לו רבי דוד: "דע לה, שלנו היתה אמונת חכמים אמיתית. פעם ישבתי במסבת רעים בראשות מורנו הפעל-שם טוב, והמסבים היטיבו את לבם במי דבש. והנה פנה אלי מורי ורבי ואמר, 'דוד'ל תן אף אתה קנארט מעד'. ידעתי שמדה זו של משקה עולה שני זהובים שהוא אז סכום רב, וגם ידעתי שזה ששה שבועות אין בכיסי אפילו פרוטה אחת מרב ענייתי, אולם מייד הושטתי את ידי אל כיסי מתוך אמונת צדיקים, ומייד מצאתי שם שני זהובים". "אולם היום", נאנח רבי דוד ואמר באזני האיש, "אם סבורים שאין כסף, לא נותנים ולא נאחזים באמונת תמימה". (עולמו של חסיד)

● ● ●

שנה אחת, בעת שמחת בית השואבה בחג הסוכות, פנה רבי אברהם אלימלך ה"ד מקרלין, ושאל את אחד מחשובי חסידי: "אמר נא לי, מהו הענין הגדול של שמחת בית השואבה?" שאל ונענה: "הרי מובא בספרים הקדושים, שכל המצות שאנו עושים בחדש תשרי, נעשים כלם על ידי אמונת צדיקים. הרי איננו יודעים כיצד לתקע ובמה לתקע, ואנו עושים על-דעת חכמים, וכך גם מצות עניי ביום הפורים שדרשוהו חז"ל ועל-פיהם אנו נוהגים, וכן במצות סכה, אילו דפנות ואילו מינים לטל, וממילא כאשר מקמים כל-כך הרבה מצות והכל על ידי אמונת חכמים, זהו העקר של שמחת בית השואבה ושמחת החג". (מאורי אש)

● ● ●

כך היה ה"חפץ חיים" מפרש את דברי הפסוק: "ויהי כלב את-העם אל-משה ויאמר עלה נעלה וירשנו אתה כייכול נוכל לה", ופרש רש"י: "אפלו בשמים, והוא אומר עשו סלמות ועלו שם, נצליח בכל-דרךיו". "הרי לכאורה תמוהים הדברים, שכן מה ענין סלמות וכיצד אפשר להגיע באמצעותם אל השמים? אלא שאמונת החכמים של כלב ויהושע היתה כה גדולה במשה רבנו, עד שמצדם מוכנים ומזמנים היו לצאת לכל מה שיצוה עליהם, בלי קשיות ותרוצים, ומוכנים היו לעשות כל מטלה שיטיל עליהם מבלי שאלות ומבלי להתרע מפל-קשי".

(ה"חפץ חיים" - חיו ופועלו)

● ● ●

החסיד רבי בן-ציון אינגבר מירושלים ספר פעם ספור נפלא, המלמד אמונת צדיקים מה: "הלכתי פעם לבקר את החסיד רבי שאול הרש גבר מטלוסט, שהתגורר בסוף ימיו בירושלים,

והוא ספר לי כי אינו חש בטוב, ונסע להזכיר את-עצמו לרפואה אצל רבי נחום מרדכי מטשורטקוב בעל "דרש טוב", והרבי יעץ לו לדרש ברופאים. עשה כדבריו, והרופא הגיש לו מרשם לרכישת תרופה מסוימת, אך הוא הלך לבית המרקחת, שאל על מחיר התרופה ולא קנה אותה, ובמקום זאת נתן את שויה לצדקה. שאלתי אותו מדוע לא נטל את התרופה כדי להתרפא? והשיב לי כי יש לו רצפט מרופא גדול. תמהתי מי הרופא הגדול, ואמר לי 'רבנו האדמו"ר הגאון מטשורטקוב', והחל לספר: 'פעם נכנסתי אל-הרבי, והוא שאל אותי על מצב בריאותי. השבתי לו שאני חש בטוב, והוא הורה לי לפנות אל הדוקטור שטקל, שהיה רופא ידוע ומפורסם. עשיתי כדבריו והלה נתן לי מרשם לרכישת תרופה, אך כאשר חזרתי אל-הרבי שאל אותי מה-יש לי בידי, וכשהשבתי לו כי רצפט מהרופא בידי, אמר לי שלא צוה עלי לקחת תרופות, אלא רק בקש ממני להתיעץ עם הרופא ותו לא. לאחר מכן שאלני הרבי על סדר יומי, וכששמע שאני משפם לקום, אך שוהה שעה ארפה לטהרה ולמוד זמן רב, ומתפלל רק בסביבות השעה אחת עשרה, אמר לי הרבי שבגלל שאני מתפלל מאחר ואוכל מאחר, לכן אני חש בטוב. ומעתה עלי להתפלל מקדם כדי שאוכל לאכל מקדם, ואז תהיה לי רפואה'. סיים רבי שאול הרש ואמר: 'אם-כן, אני הולך אמן לרופא, אך אני נוטל את התרופות, כפי שהורני רבנו הרופא הגדול'... (הנאדר בקדושים)

● ● ●

גדולה היתה אמונת החכמים של רבי יחיאל מאיר מגוסטנין ברבו רבי מנחם מנדל מקוצק, והיה ממלא אחר דבריו ללא עוררין. פעם, בהיותו בקוצק, קבל ידיעה מביתו כי זכה בסכום גדול. מכיון שפרנסתו היתה דחוקה מאד, התמלא שמחה על הזכייה הגדולה, ונכנס לבשר לרבו על-כף. לפליאתו, התרעם הרבי ואמר לו: "מה תרצה אפוא ממני ומה חייב אני לך על-כך?" הבין רבי יחיאל מאיר שאין דעתו של הרבי נוחה מעניני ממונות, והוא רואה בכך נסיון קשה של עשר השמור לבעליו, ומייד עם שובו לביתו, נטל את-כל-הכסף הרב שזכה בו, וחלקו לבניו, קרוביו ואוהביו העניים, ולא נהנה בעצמו אפילו מפרוטה אחת. עד כדי-כך הגיעה אמונת החכמים שלו ברבו. (הרבי מקוצק)

● ● ●

אל מעונו של ה'סבא קדישא' רבי ישראל מרוז'ין, הגיע פעם אורח דגול מארץ ישראל, הוא שאר-בשרו רבי שלום נכדו של המגיד מפוזריטש, שעלה ארצה ויצא לארצות הגולה למען עניי ארץ הקדש. קבלו הצדיק במאור פנים והחל לחקר אותו על ארץ ישראל ותהלוכותיה, ובין הדברים התעניין אצלו אם יש ליהודי הארץ שעלו מארצות המזרח, אמונת חכמים. תרהר רבי שמלקא מעט, ולאחר מכן אמר: "אמנם אין הם רגילים באמונת הצדיקים שבדורנו, אולם דבוקים הם מאד בתנא האלקי רבי שמעון בן-יוחאי, וביום הלולתו בל"ג בעומר, עורכים הם תדלקה גדולה על-ציינו ומוציאים לשם כך הוצאות רבות, וכן דבוקים הם בארצו"ל ועולים לקברו שבצפת". נענה הרבי ואמר: "אם מאמינים הם ב'רשב"י, והארצו"ל, שהיו שניהם ילודי אשה, לא יתכן שאינם מאמינים גם בצדיקים שעדין חיים בדורנו, שהרי גם בימינו יש צדיקים כמו רשב"י". (דברי דוד)

● ● ●

החזון אי"ש היה מחשיב מאד את כבוד החכמים, ופעם

כְּאִשֶּׁר תִּלְמִיד יָשָׁב לִפְנֵי שְׁלֹא בִכְדָּר רֹאשׁ הָרֹאשׁ, אָמַר לוֹ: "רַבִּי בְרוּךְ
 בְּרַ לֹא הָיָה יוֹשֵׁב כֹּה לִפְנֵי רַבּוֹ רַבִּי חַיִּים מִבְּרִיסק", וּבְכֹה רָצָה לְחַנּוּכָּה
 לְשִׁבְתָּהּ בְּאִמָּה וְיִרְאָה לִפְנֵי רַבּוֹ. פַּעַם נִכְנַס יְהוּדִי אֶחָד אֶל בֵּיתוֹ בַּיּוֹם
 שֶׁשִּׁי בִצְהָרִים, וְהָיָה רֹאשָׁה הוּא שֶׁם אִשָּׁה עוֹמֶדֶת וְתִינוּק קָטָן בְּעִגְלָה,
 וְהָיָה מִבְּקִשְׁתָּהּ מִהַחֲזוֹן אִישׁ שֶׁיִּבְרָךְ אֶת־בְּנָה הַחוּלָה שֶׁיִּבְרִיא. שָׁמַע
 הַחֲזוֹן אִישׁ שֶׁאֵת בְּקִשְׁתָּהּ אוֹלָם הוּא שֶׁתֵּק וְלֹא הִשִּׁיב מְאוּמָה. פָּרְצָה
 הָאִשָּׁה בִּבְכִי וְהַחֲלָה לְהַפְצִיר בּוֹ פַּעַם אַחֵר פַּעַם, וְהוּא לֹא מֵשִׁיב לָהּ.
 פָּקְעָה סִבְלָנוּתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם, עַד שֶׁלֹּא שָׁלַט בְּרוּחוֹ וְאָמַר לְאוֹתָהּ
 אִשָּׁה: "בְּבִקְשָׁה מִמֶּנִּי, הֲאִם אֵינְךָ רֹאשָׁה שֶׁתֵּרֵב לֹא עוֹנָה לָךְ? וּמִדּוּעַ
 אֵת מִמְשִׁיכָהּ לְהַפְצִיר בּוֹ? שׁוּבִי לְבֵיתְךָ!" מִיד הִסֵּב הַחֲזוֹן אִישׁ שֶׁאֵת
 פְּנֵיו אֶל־הָאִישׁ וְאָמַר לוֹ: "הֲאִם אִשָּׁה זוֹ בָּאָה אֵלֶיךָ אוֹ אֵלַי?" וּמִיד פָּנָה
 אֶל־הָאִשָּׁה וּבִרְךָ אוֹתָהּ מֵעֵמֶק לִבָּהּ, וְצִצְאָה מִלִּפְנֵיו בְּלֵב קָל וּבְטוּחַ. יֵצֵא
 הָאִישׁ מִשָּׁם בְּבִלְבּוֹל חוּשִׁים, וְלֹא יָדַע אֶת־נִפְשׁוֹ עַל אֲשֶׁר צִעַר אֶת
 גִּאוֹן יִשְׂרָאֵל, וּמִיד בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, שָׁב וְנִסַּע אֶל בֵּיתוֹ שֶׁל הַחֲזוֹן
 אִישׁ. קָבְלוּ הָרַב בְּמֹאזֵר פָּנִים, וְכִשְׁהַחֲלִל לְהַתְנַצֵּל עַל מוֹה שֶׁעָשָׂה, אָמַר
 לוֹ בְּפִסְקָנוּת: "אִם עוֹמֶדֶת אִשָּׁה כְּשֶׁרָה וְשִׁרְיָה כָּלָה בְּאַמוּנַת חֲכָמִים,
 לָמָּה צָרִיךְ לְהַפְרִיעַ לָהּ?" (מַעֲשֵׂה אִישׁ)

אָדָם צָעִיר, אָב לִילָדִים קְטָנִים, חָלָה בְּמַחֲלַת שַׁעוֹל קָשָׁה וְלֹא הִצְלִיחַ
 לְהִרְפָּא מִמֶּנָּה. הוּא דָּרַשׁ בְּרוֹפְאִים, נָטַל תְּרוּפּוֹת שׁוֹנוֹת, אוֹלָם מֵאַמְצִיּוֹ
 הָיָה לִשְׁוֹא, וְהַחֲשַׁשׁ הַחַל לִקְנוֹן בְּקִרְבּוֹ וּבְקִרְבֵּי רוֹפְאָיו, שֶׁמָּא לָקָה בְּמַחֲלָה
 קָשָׁה מָאָד. רָאוּהוּ חֲבֵרָיו בְּצָרְתוֹ, וַיַּעֲצוּ לוֹ לְהִכָּנֵס אֶל בַּעַל "קֵהֲלוֹת
 יַעֲקֹב", רַבִּי יַעֲקֹב יִשְׂרָאֵל קִנְיִבְסְקִי, וְלַהֲזִכִּיר אֶת־עֲצָמוֹ לִפְנֵי בִּפְתָקָה.
 קָרָא הָרַב אֶת־הַפֶּתֶק, וְדַעַתוֹ הָיְתָה בְּדוּחָהּ עָלָיו עַל אֲזוּלַת יָדָם שֶׁל
 הָרוֹפְאִים. פָּנָה אַפּוֹא אֶל הָאָדָם שָׁבָא לִפְנֵיו וַיַּעַן לוֹ לִגְשֵׁת אֶל בֵּית
 מִרְקַחַת יְדוּעַ בְּבִי בְּרָק, וּלְבַקֵּשׁ מִהֲרוֹקֶחַ שִׁיתֵּן לוֹ בְּקִבּוּק מִתְּרוּפָתוֹ
 שֶׁל הָרַב קִנְיִבְסְקִי. "פָּנָה הָאִישׁ אֶל־הֲרוֹקֶחַ, אוֹלָם הִלָּה תִּמְהָ מָאָד וְאָמַר:
 "אַמְנָם מִכִּיר אֲנִי אֶת הַתְּרוּפָה שֶׁל הַסְטִיפֶלֶר, אוֹלָם אוֹתָהּ הוּא מִיַּעַן
 לְקַחַת לְבַעֲיוֹת מַעִים, אֵךְ מוֹה לָהּ וּלְשַׁעוֹל?" אוֹלָם מוֹתוֹךְ מִדַּת אֲמוּנַת
 הַחֲכָמִים שֶׁהִיְתָה טְבוּעָה בְּאַבְרָהָ, רָכַשׁ אֶת־הַתְּרוּפָה וְלָגַם מִמֶּנָּה מוֹדִי
 יוֹם כְּמוֹה טְפוֹת. וְהָיָה אֶרֶץ הַפֶּלֶא, וְלֹאֲחֹר מִיָּמִים מַעֲטִים, עָלְתָה אֲרוּכָה
 לְמַחֲלָתוֹ וְהַשַּׁעוֹל נִעְלָם מִמֶּנּוּ לְחֻלְטִין. (מִרְן הַקְהִילוֹת יַעֲקֹב)

בְּאַחַד מִבְּקִירָיו שֶׁל רַבִּי אֶהֱרֹן קוֹטְלֵר בְּלוֹנְדוֹן, בְּבֵיתוֹ שֶׁל רַבִּי יִחְזָקְאֵל
 אַבְרָמְסְקִי, סִפֵּר כִּי בִּשְׁנֵים הָרֵאשׁוֹנוֹת לְאַחֵר נִשְׁוֹאָיו, לֹא נִפְקַד בְּבָנִים,
 וְחוֹתְנוֹ רַבִּי אִיסֵּר זֶלְמָן מְלַצֵּר בַּעַל "אֲבוֹן הָאֶזֶל", נָסַע לְרִדִּין אֶל ה"חֲפִץ
 חַיִּים" וּבִקְשָׁה בְּרָכָה לְבָתוֹ וְחֹתְנוֹ שֶׁיִּפְקְדוּ בְּזֶרַע שֶׁל־קִּימָא. בְּרָכָם ה"חֲפִץ
 חַיִּים" מִקְרֵב לָבוֹ, וְלֹאֲחֵר מִכֵּן נוֹלְדוּ לָהֶם בָּן וּבֵת, וְתַעֲמֹד מְלָדֶת. עֲבָרוּ
 כְּמוֹה שְׁנַיִם נֹסְפּוֹת, וְשׁוּב הָיָה בְּרִדִּין וּבִקְשָׁה בְּרָכָה בַּעֲבוּרָם, אוֹלָם הַפַּעַם
 לֹא בְּרָכָם ה"חֲפִץ חַיִּים". סִיִּם רַבִּי אֶהֱרֹן אֶת סִפּוּרוֹ וְאָמַר לְרַבִּי יִחְזָקְאֵל,
 כִּי מִשְׁעֵר הוּא שֶׁסִּפְּרָה כְּמוֹסָה הָיְתָה לוֹ ל"חֲפִץ חַיִּים" שֶׁלֹּא בְּרָכָם
 בְּצִצְאָאִים נֹסְפִים. כְּשֶׁהָיָה רַבִּי יִחְזָקְאֵל מְסַפֵּר דְּבָר זֶה, הָיָה אוֹמֵר: "בּוֹא
 וִירְאָה אֶת־גִּדְּלֵי אֲמוּנַת הַחֲכָמִים שֶׁל רַבִּי אֶהֱרֹן, שֶׁהָיָה בְּרוּר לוֹ כְּשֶׁמֶשׁ
 שֶׁהִכַּל תְּלוּי בְּבִרְכָתוֹ שֶׁל ה"חֲפִץ חַיִּים", וּמִפְּנֵי הַעֲדָר הַבְּרָכָה לֹא נִפְקְדוּ,
 וְעַל־יְדֵי בְּרִכְתּוֹ נוֹשְׁעוּ, וְאִם הָיָה מְבָרְכוֹ בִּילְדִים נֹסְפִים, הָיְתָה בְּרִכְתּוֹ
 מִתְקַמֶּת לְלֹא סִפְקָה. (פְּנִי רַבְּנוּ יִחְזָקְאֵל)

בְּנוֹ יְחִידוֹ שֶׁל הַמַּגִּיד רַבִּי שְׁלוֹם שְׁבִדְרוֹן, נִתְקַף בִּילְדוּתוֹ בְּמַחֲלַת שַׁעֲלָת
 מְמִשְׁכָּת וְלֹא הִצְלִיחַ לְהִרְפָּא מִמֶּנָּה. בְּאוֹתָם יָמִים הָיְתָה זוֹ מַחֲלָה
 מְסֻכָּנָה וְהָרוֹפְאִים לֹא מְצָאוּ לָהּ מְזוֹר. נָסַע רַבִּי שְׁלוֹם אֶל הַחֲזוֹן אִישׁ
 וּבִקְשָׁה אֶת־בְּרִכְתּוֹ, וְהוּא יַעַן לוֹ: "סַע לְנַחַל הַיֶּרְקוֹן, וְשִׁהוּ שָׁם לִיד הַפִּיִּם
 וַעֲצֵי הָאִקְלִיפְטוֹס. הָאֹוִיר הַמִּיחַד שֶׁבְּמִקּוֹם יִקַּל עַל־הַיֶּלֶד וְיִפְגִּי אֶת
 שַׁעוֹלוֹ". לֹא שָׂאֵל רַבִּי שְׁלוֹם שְׁאֵלוֹת נֹסְפּוֹת, הַתַּעֲשָׂף בְּאַמוּנַת חֲכָמִים
 וְנָסַע אֶל הַיֶּרְקוֹן שְׁבַת־אֲבִיב. רַבִּי שְׁלוֹם לֹא הָיָה מְנַסֶּה בְּהַשְׁטָת
 סִירָה, וְהִתְאַמֵּץ רַבּוֹת כְּדִי לְמַצֵּא סִירָה מִתְּאִימָה, נִכְנַס אֵלֶיָּה יַחַד עִם
 בְּנוֹ, וְהִחֲל לְשׁוּט בְּנֶהָר בְּאִטְיָוִת כְּשֶׁהֵם נוֹשְׁמִים אֶת הָאֹוִיר שֶׁבְּמִקּוֹם.
 כָּל אוֹתָהּ יַת, לֹא הִפְסִיקוּ שִׁפְתָּיו לְמַלְמֵל וְלִזְמֹר בְּנִעְיָמָה שׁוֹבֵת־לֵב:
 "מִצְוָה לְשִׁמְעַת בְּקוֹל דְּבָרֵי חֲכָמִים", וְחִזָּר עַל הַדְּבָרִים שׁוֹב וְשׁוֹב. לְאַחֵר
 כְּמַחֲצִית הַשָּׁעָה, הִסְתַּיְעוּ בְּאָדָם אֶחָד שֶׁעָמַד בַּחוּץ הִנָּה, וְעָלָו אֶל קִנְיִ
 הַסּוּף שֶׁגִּדְּלוּ בְּמִקּוֹם. וְהָיָה זֶה פֶּלֶא, הַשַּׁעוֹלִים הִלְכוּ וּפְתָחוּ עַד שֶׁפָּסְקוּ
 כְּלִיל. הִילָךְ בֵּן הָאֲרָבַע, הִתְגַּרֵּשׁ וְאָמַר לְאֲבִיו: "אֲבָא, יֵשׁ עֲכָשׁוֹ תְּרוּפָה
 בְּדוּקָה לְשַׁעֲלָת, כָּלֵם יְבוֹא לַיֶּרְקוֹן וְיִתְרַפֵּא". אוֹלָם רַבִּי שְׁלוֹם הִבִּיט בּוֹ
 בְּעֵינָיו הַיּוֹקְדוֹת וְאָמַר: "לֹא בְנִי הֵיכָר, לֹא הַיֶּרְקוֹן מִרְפָּא אֶת־הַשַּׁעֲלָת,
 אֲלֵא הַקֶּב"ה שֶׁמַּע לְתַפְלָתוֹ שֶׁל הַחֲזוֹן אִישׁ. וְכִי מוֹה יֵשׁ בַּיֶּרְקוֹן לִילִי
 בְּרִכְתּוֹ שֶׁל הַחֲזוֹן אִישׁ וְאַמוּנַת הַחֲכָמִים שָׁבוּ?"... (קוֹל חוּצָה)

מִמְלָכָה

רַבִּי חַיִּים מוֹוֹלוֹז'יִן, יָשָׁב פַּעַם עִם תִּלְמִידוֹ הַמְּבַהֵק רַבִּי שְׁלֹמֹה פּוֹלִיאֲצ'יק, שֶׁנּוֹדַע בְּכַנּוּי 'הַעֲלּוּי מִמִּיצ'וּט', וְכִשְׁהִזְכִּירוֹ אָדָם מְסִים רָאָה
 רַבִּי חַיִּים מִרְתָּ רֹחַ עַל־פְּנֵיו שֶׁל־תִּלְמִידוֹ, וְהִבִּין כִּי אֵין דַּעַתוֹ נוֹחָה מֵאוֹתוֹ אָדָם וְהוּא מְבַטְלֵי בְּלָבוֹ. אָמַר לוֹ רַבִּי חַיִּים בְּדֶרֶךְ צַחוּת: "רֹאשָׁה
 אֲנִי שְׂאִין לָךְ אֲמוּנַת חֲכָמִים". וְרַבִּי שְׁלֹמֹה הִשִּׁיב מִיד: "חֵם וְשְׁלוֹם, אֲמוּנַת חֲכָמִים יֵשׁ לִי, אֲכֵא שְׂאִין אֲנִי מֵאִמִּין כִּי פִלּוֹנִי הוּא חֲכָם..."

הַמַּגִּיד מְדוּבָנָא הִלָּךְ פַּעַם יְחִיד בְּאִישׁוֹן לִילָה, וְלַעֲמָתוֹ הִגִּיעָה חֲבוּרָה שֶׁל צַעֲרִים קָלִי־דַעַת וּפּוֹרְקֵי עַל. הַחֲלוֹ הִלְכוּ לְשִׁטּוֹת בּוֹ, וְאָמְרוּ:
 "הֲלֹא גָזְרוּ חֲז"ל עַל תִּלְמִיד־חֲכָם, שֶׁכֹּא יֵצֵא יְחִידִי בְּלִילָה מִפְּנֵי הַמִּזִּיקִים, וּמִפְּנֵי מוֹה הוֹלָךְ מִרְיָדִי? וְכִי אֵינוּ יָרָא מִן־הַמִּזִּיקִים?" חִידָה
 הַמַּגִּיד וְאָמַר: "תִּנּוּחַ דַּעַתְכֶּם, כִּי אֵינִי יָרָא מִפְּנֵי הַמִּזִּיקִים הַמְּקוֹמִיִּים, וּבְדַבְּרוֹ הַצָּבִיעַ עַל חֲבוּרַת הַלְצִים שֶׁמוֹלוּ. "וַיִּזְדַּעֵם אֲתָם
 מְדוּעַ?" הַמִּשִּׁיד וְאָמַר, "מִפְּנֵי שֶׁהַמִּזִּיקִים הִלְכוּ אֵין בָּהֶם אֲמוּנַת חֲכָמִים, וְנִמְצָא שְׂאִינָם נוֹהֲגִים בִּי מִנְּהַג תִּלְמִיד־חֲכָם..."

צָדִיק אֶחָד הָיָה, שֶׁסִּבֵּל מִהַתְנַגְּדוּת קִשּׁוֹת מַצַּד אֲנָשִׁים שֶׁלֹּא הָיְתָה בָּהֶם אֲמוּנַת חֲכָמִים. הִלְכוּ רַדְפוּהוּ עַד־חֲרָמָה וְהִצִּיקוּ לְנַפְשׁוֹ בְּכָל
 מִינֵי תוֹאגוֹת וְעִלְלוֹת דְּבָרִים, עַד שֶׁכִּמְעַט קִצְרוּ אֶת־יָמָיו. אָמַר עַל־כֵּךְ אֶחָד מִמְּעִרִיצָיו שֶׁל אוֹתוֹ רַב: "לֹא לְחַנֵּם נֶאֱמַר צָדִיק יִסּוֹד
 עוֹלָם, כִּי רִשְׁעֵי הַדּוֹר קוֹבְרִים אוֹתוֹ עִמָּךְ בַּתוֹךְ הָאֲדָמָה..."

רַבִּי מְרִדְכִי יִפֶּה בַּעַל ה'לְבוּשִׁים', פֶּסֶק פַּעַם הִלָּכָה בְּגוּד לְדַעַת הַמַּהֲר"ל מִפְּרָג. כְּתָבוּ לוֹ תִּלְמִידֵי הַמַּהֲר"ל וְטָעְנוּ: "הֵיכָן אֲמוּנַת הַחֲכָמִים
 שָׁבָד? אֲרִי שְׂאָג, מִי לֹא יִירָא?! וְרָמְזוּ בְּכֹךְ לְשֵׁם יְהוּדָה שֶׁל־הַמַּהֲר"ל. נָטַל רַבִּי מְרִדְכִי אֶת־הַמַּכְתָּב, הִטִּיל גִּרְשִׁים בְּתַבַּת מ"י וְשָׁגְרוּ
 בַּחֲזָרָה. לֹאֲמַר, אֲרִי שְׂאָג, מ"י - מְרִדְכִי יִפֶּה, לֹא יִירָא..."

דבר התורה שלי

לשבת הנשבת



לשאב יראת שמים מראה

"ואכלת לפני יי אלהיך במקום אשר יבחר לשכן שמו שם מעשר דגנה תירשה ויצהרה ובכרת בקרה וצאנה למען תלמד ליראה את יי אלהיך כל הימים" (דברים יד, כג).

בספר 'לב אליהו' מבאר את ענין מעשר שני, שכל אחד מישראל אוכל מעשרות בירושלים לפני מן החומה. והרי זה פלא, מה טעם באכילת מעשר שני בירושלים? הרי זו כמות עצומה, שאכילתה דורשת זמן רב, והרי כל יהודי בין כך מגיע לירושלים בשלשת הרגלים?

כרם, כאן התורה מלמדת אותנו למען "תלמד ליראה". יראת שמים צריכה למוד. אין דבר כזה שאדם יהיה ירא שמים בלי ללמד, והנה כשאין לנו בית המקדש חבים ללמד יראת שמים על ידי למוד בספרי מוסר, ועל ידי שמיעת דברי מוסר, אך בזמן שבית המקדש היה קיים, זכו ללמד יראת ה' על ידי ראיה ממש ואינה דומה שמיעה לראיה.

מובא בספרי: גדול מעשר שני שמביא לידי תלמוד. כיצד? ישראל באים לרגל, בחג המצות טרודים בקציר, וכן בשבועות, וכן בסכות עסוקים במצוות, כיצד ילמדו ליראה? לכן נצטוו לאכל מעשר שני בירושלים ויתעכבו שם, ושם רואים את המחזה הנורא של כהנים בעבודתם בזריזות כמראה הבזק, לויים בשירם ואת האש על המזבח כמין אריה הורד מן השמים, את הקרבנות והקטרת, רואים את סנהדרין הגדולה בלשכת הגזית. וכל החזיון הנורא וצורת עבודת ה' מלמדים יראת שמים, ונותנים כח למשך השנה כלה.

(פניני הפרשה)

שבת שלום ומברק!



דברים

ואתחנן

עקב

ראה

שופטים

כי תצא

כי תבוא

ניצבים

וילך

האזינו

וזאת הברכה

תנאי:

אמר רבי ישמעאל
בן אישע, פעם אחת נכנסתי
להקטיר קטרת לפני ו'לפנים,
ו'ראיתי אבתירא-ל-ו-ה'
ב-כאות, שהוא יושב על כסא
רם וגשן, ואמר לי: ישמעאל!
בני, ברכני! אמרתי לו: יהי
רצון מלפניך, שיתברך רחמיך
את כעסך, ותגלו רחמיך על
מדותיך, ותתנוג עם בנך
במדת הרחמים, ותנחם להם
לפנים משורת הדין.
ונענע לי בראשו:

ידיד נפש אב הרחמן, משוך עכרך אל רצונך.
יריין עכרך כמו אלי. ישתתה אל מול תררך.
יערב לו ידירותך. מנופת צוף וכל טעם:
הדור נאה וזו העולם. נפש חולת אהבתך.
אנא א-י נא רפא נא ליה. בתראות לה נועם ויך.
או תתחנן ותתפלא. והיתה לה שמחת עולם:
ו'תיק ו'המו נא רחמיך. ו'חוסה נא על בן אהובך.
כי זה כשה נכסוף נכספתי. לראות בתפארת ענך.
אנא א-י חמדת לבי. חוסה נא ואל תתעלם:
הגלה נא ופדום חביבי עלי. את סבת שלומך.
תאיר ארין מכבודך. נגילה ונשמחה בך.
מחר אהוב כי בא מועד. וחננו כימי עולם:

מה אשכח לה, כל תגמולותי
עלי: כוס ישועות אשא,
ובשם ה' אקרא: נדרי
לה' אשלים, נגדה נא לכל
עמו: וקר בעיני ה' המותה
לחסידי: אנא ה' כי אני
עכרך, אני עכרך בן אהובך,
פתחת למוסרי: לך אובח
זכות תודה, ובשם ה' אקרא:
נדרי לה' אשלים, נגדה נא
לכל עמו: בחצרות בית ה'
בתוכי בירושלים, תלליה:

רבונו של עולם, אני יודע
שבית המקדש השלישי
אינו בנוי מאבנים – הוא
בנוי מרמעות. ואם כל מה
שאתה צריך רק עוד דמעה
אחת – בבקשה, קח את
שלי, רבונו של עולם, קח
את שלי:

אבינו אב הרחמן, המרחם,
רחם עלינו, ותן בלבנו
בינה להבין ולהשכיל,
לשמע וללמד וללמד,
לשמר ולעשות, ולקיים
את כל דברי תלמוד
התורה באהבה. והאר
עינינו בתורה, ודבק לבנו
במצותיך, ויחד ללבנו
לאהבה וליראה את שמך:



משכן שלי

לעילוי נשמת
גבריאל אהרן בן שרה ז"ל
נלב"ע ד' אדר א' ה'תשפ"ד
תנצ"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

בזשלי מגידים



רבי
שלום עראקי
מחבר



חבר
מיליון אהרון לופס



רבי
יובדאל'לה סומך



רבי



27



1



שְׂדֵי יָדַי חֲסִידִים



ביותר, מה אהבתי תורתך
כל היום היא שיחתי.
אתה בחרתנו מכל העמים
אהבת אותנו ורצית בנו
ורוממתנו מכל השונות
קדשתנו במצותיך וקרבנות
ולנו לעבודתך ושמן הדוד
והקדוש עלינו קראת.
אתה תקום ותרם ציון
כי עת להננה
כי בא מועד.

אֲשֶׁר בָּרָא שָׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה
הָתָן וְכֹלָהּ. גִּילָה רַנָּה רִדְיָה
הַתְּרוּה אֲהֶבָה וְאַתָּוָה וְשָׁלוֹם
וְרַעוּת.

אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁכְבָּה לוֹ, אֲשֶׁרִי
הָעַם שֶׁה' אֱלֹהָיו.

אֲשֶׁרִי מִי שֶׁנֶּגְדָה בַּתּוֹרָה
עָמְלָו בַּתּוֹרָה, וְעוֹשֶׂה נֶחֱת
רוּחַ לְיוֹצֵרוֹ.

אֲשֶׁרִיכֶם לְמִלְיוֹדֵי חֲכָמִים
אֲדַבְּרִי תוֹרָה תְּלִבִּימִם עֲלֵיכֶם

אמר רבי עקיבא, ואשריכם
 ישראל, לפני מי אתם
 מסתרין וּמִי מַסְתֵּר אתכם,
 אֲבִיכֶם שְׁשָׁשִׁים, וְאֹמֵר
 מִקְוֶה יִשְׂרָאֵל ה' " מה מִקְוֶה
 מַסְתֵּר את הַטְּמֵאִים, אֵף
 יַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַסְתֵּר אֶת
 יִשְׂרָאֵל.

אָנָּה עֲבָדָה וְקָדְשָׁה בְּרִיד
 הוּא.

אֵין אִשֶּׁר תִּמְאֵד עֵינֵי ה'
 -לִדְחֹק בָּהּ, מֵרֵאשִׁית הַשָּׁנָה
 וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה.

אין באקלענע אין באדונגע,
אין במלכנו, אין במושענו.
אין שום יראש.
איש את רעתו יעזרו ולאחיו
אמר חוק, חוק חזק ונתחזק.
אל תירא ישראל.
אלה חמדה לבי,
חוסה נא ואל תתעלם.
א-י אתה ואורך אלקי
ארומוך.
ס אין אני ל, מי ל, וכשאני
לעצמי, מה אני ואם לא
עכשיו, אימתי.

אֲבִינוּ מִלְכֵּנוּ, פֶּתַח שַׁעֲרֵי
שָׁמַיִם לְרַחֲמֶתֶנּוּ.
אֲהַלֶּה אֲלֶיךָ וְאִשְׁמַחָה בּוֹ,
וְאִשְׁמָה תִּקְרֵי בּוֹ. אֲהוֹדֶנּוּ
בְּסוֹד עִם קְרֹבֵנוּ, אֲלֶיךָ צוּרֵי
אֶתְּחַבֵּב בּוֹ.
אוֹר דָּרַע לְצִדִּיק וְלִשְׁרֵי לֵב
מִסְחָה.
אֶחָת שְׂאֵלְתִי מֵאֵת ה'
אוֹתָהּ אֶקְשֶׁה, שְׂכֵחִי כְּבִית ה'
כֹּל יָמֵי חַיֵּי, לְהוֹזִיל בְּנֵעַם ה'
וּלְבַקֵּר בְּתִימָלוֹ.
אִיהֶם טוֹב ה'.



לעילוי נשמת
אסתר סטמק
בת כרמלה ז"ל
ששון סטמק
בן אליזבת ז"ל
תנצב"ה

**להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999**

**להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999**

**להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999**

לעילוי נשמת
צפריר מגידש ז"ל
בן עליה הי"ו
נלב"ע י"ד ניסן ה'תשע"ח
תנצב"ה

בשבע

תקציר: זעליג, בעל דוכן ההגרלות פונה לחי'קל העני בנסיון לשכנעו לרכש כרטיס הגרלה שאולי יעזור לו, אם יזכה, לשפר את מצבו הכלכלי פלאות. חי'קל מעדיף לקנות אכל לילדיו מאשר כרטיס הגרלה.



המגורש יבוא בעז"ה

שירים חסידים



ביום ההוא יושר השיר הזה בארץ והודה, עיר עז לנו וישועה וישית חומות ותל. כן בג אומר, תפך בה ותפך בה, וכלא בה. ובה תחיו, וסיב וכלא בה, ומנה לא תוע, שאין לך מרה טובה הימנה.

נשע בתוכנו. הוא יפתח לבנו בתורתו, וישם בלבנו אהבתו ויראתו ולעשות רצונו ולעבדו בללב שלם. למען לא ניגע לריוק, ולא נלך בבהלה.

גם כי אלף בנאי צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי שבטך ומשענתך תהא ונחמני

דוד מלך ישראל חי וקים. דע לפני מי אתה עומד לפני מלך מלכי המלכים. אחד יחיד ומיוחד תיה הוזה ויתלה. דעת קניית לא חסרת, דעת לא קניית מה קניית, זה מה שנאמר במערכא. דדא ביה בולא ביה דלא דת מה ביה זה מה שנאמר במערכא.

הגיע זמן הנאולה. הרוז' לה' כי טוב, כי לעולם חסדו. הוא יגאל אותנו בקרוב ויקבץ נדחינו מארבע כנפות הארץ. חברים כל ישראל ונאמר אמן. הוא יפתח לבנו בתורתו, וישם בלבנו אהבתו ויראתו. הושיעה את עמך ויברך את נחלתך ורעם ונשאם עד העולם. תכל יודוך ותכל ושבחוך ותכל יאמרו אין קדוש כה'. הנה אנכי שלח רכס את אליה חנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא. והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם.

הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד. הקדוש ברוך הוא אנהנו אוהבים אותך. תרחמן הוא יקים לנו את סבת דוד הנפילת. תרחמן הוא ישלח לנו את אליהו הנביא ויבשר לנו בשורות טובות וישועות ונחמות. תשיבנו ה' אליך ונשובה תדש וימנו כקדם.

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
טוביאס טוביה ברמן
בן לייקה ז"ל
סופיה בכלמן ברמן
בת ריקלה ז"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
מרקוס קישו ברמן
בן סופיה ז"ל
אלברטו אברהם ברמן
בן סופיה ז"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
אשר אנג'ל קרופינסקי
בן חנה ז"ל
לואיזה פולאקוב
קרופינסקי בת חוה ז"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
הקטור ג'ורג' ברמן
בן טוביאס וסופיה ז"ל
ריקלה דרייקוב
ציטריק בת חוה ז"ל
תנצב"ה

גבורה בארץ הזהב



שידורים חסידים



בי ארץ וימים ושנות חיים ושלום יוסיפו לך.
כי את כל הארץ אשר אתה ראה לך אתגנה ולירשך עד עולם. לך אתן את הארץ הזאת. וכך כל מיני תבואתה לטובה ותן לך ברכה על פני האדמה. כי אתה הוא מלך מלכי המלכים, מלכותו נצח, נוראותיו שיהו, ספרו עוז, פאורו צבאות, קדשוהו, רוממוהו, רון שיר ושבה, תוקף תהלותו תפארתו.

כאחל הנמחה בדרך מעלה: מראה כח. בכרקים היוצאים מזה החיות: מראה כח. כגדל גדלים בארבע קצוות: מראה כח. ברמות הקשת בתוך הענן: מראה כח. אמת מה נהדר היה כחן גדול, בצאתו מבית קדשי הקדשים בשלום בלי פגע.

ירושלים אורו של עולם... ומי הוא אורה של ירושלים? הקדוש ברוך הוא. ישיש עליך א-להיך, כמשיח חתן על בלה. ישמחו השמים ותגל הארץ, ורעם תים ומלאו. ישראל בשח בה' עזרם ומננם הוא. אנחנו מאמינים בני מאמינים, ואין לנו על מי להשען, אלא על אבינו שבשמים.

ותים עלינו ועל כל ישראל, ואמרו אמן.
יהי החדש הזה. מנבואת אבי חוזה. וישמע בבית זה. קול ששון וקול שמחה. וידו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם. כי השביע נפש שקקה, ונפש רעבה מלא טוב. יחד יחד, כולם כדושה לך ישלשו.
ומים על ימי מלך תוסיר שנותיו כמו דר ודר. וערב נא שתי עליך, כי נפשי תערג אליך.

יבנה המקדש, עיר ציון תמלא, ושם נשיר שיר חדש, וברננה נעלה.
וכךךך ה' מצינו, וראה בטוב וירושלם כל ימי חייך. וראה בנים לך בך, שלום על ישראל. והא רעוא קדמך דתפתח לבאי באוריותך ותיחב לי בגין דכרין דעברין רעותך. ותשלום משאלין דלבאי, ולבא דכל עמך ישראל לטב ולחיון ולשלום אמן. והא שלמא רבא מן שמיא.

לרפואת והצלחת יהודה בן חנינה הי"ו לורט בת חביבה הי"ו למשפחת מלול הי"ו

להצלחת נדב בן אסתר הי"ו

לרפואת והצלחת סימי (שמחה) בן שטרית בת חסיבה הי"ו

להצלחת שירה בת אסתר הי"ו

לרפואת והצלחת פולט אביטל בת חביבה הי"ו

משכן שידור



רבי
אהרן השלם
זי"ע

השחר מקדוסי



שירי יומן

אדון הכל מחיה כל גשמה, וזירות מבנה ארץ שמענום,
יצו חסדו לבת נדיב חכמה: צבי צדיק במורחא ומה:
לבושא מענן תאר וקרו, ושרים חולכים תמיד ב'שר,
ומשפעת עלי כל הארמה: נקיים הם בלי עון ואשמה:
שאון גלי גבול ימים תעורר, שמועתם לטוב כלם פרוימם,
ועם דודה בצלו נעלמה: ולחם נכספה נפשי בתימה:
בחן בעלה שבטינו תנחל, צרי גלעד שלח לנו וידדו,
ומעלתה מהדרת ורמה: כציון גשמה גבר ועלמה:

שמע הא-ל עניי בתפלה, בעת אקרא בשיר דוד
תחלה: לפניך אני נחשב כאין,
ותוש קטן קרמני תחלה:
מאד תרד לבבי גם ותלה,
בגלותי אני אמה שפלה:
הלא כבדתי אשך שירו
משלים, ילוד חומ"ק אני קל
מנמלה:

סעי יונה ושמעיני, ככנור נגני,
ופצחי זמרי רני, בשיר התבונני,
ומחרי ואל תפני, לדרך שומני:
קחי צידה ונסעה, ונתעדן ונשבעה,
ונשתה מעינות דעה, ונשרה עלי נבל,
ונמר תתני:

עמודי מהרי יונה, והתקני כללי,
ונכנס לתוך גנה, בתמר תעלי,
ונאחזה בסנניני, ופריו תאכלי:
ומחרי צדי ערד, שני תורים עלי לתך,
וניאחז כס כלילי לפרך, תני נוסך עלי אפרך,
ועגילי תתני:



לעילוי נשמת
טל מובשוביץ ז"ל
בן עשהאל וחווה הי"ו
נלב"ע כ"א סיון תשפ"ה
תנצב"ה

לעילוי נשמת
מישל מרים
בת ריהנא סולטנה ז"ל
נלב"ע
י"ד באייר ה'תשפ"ה

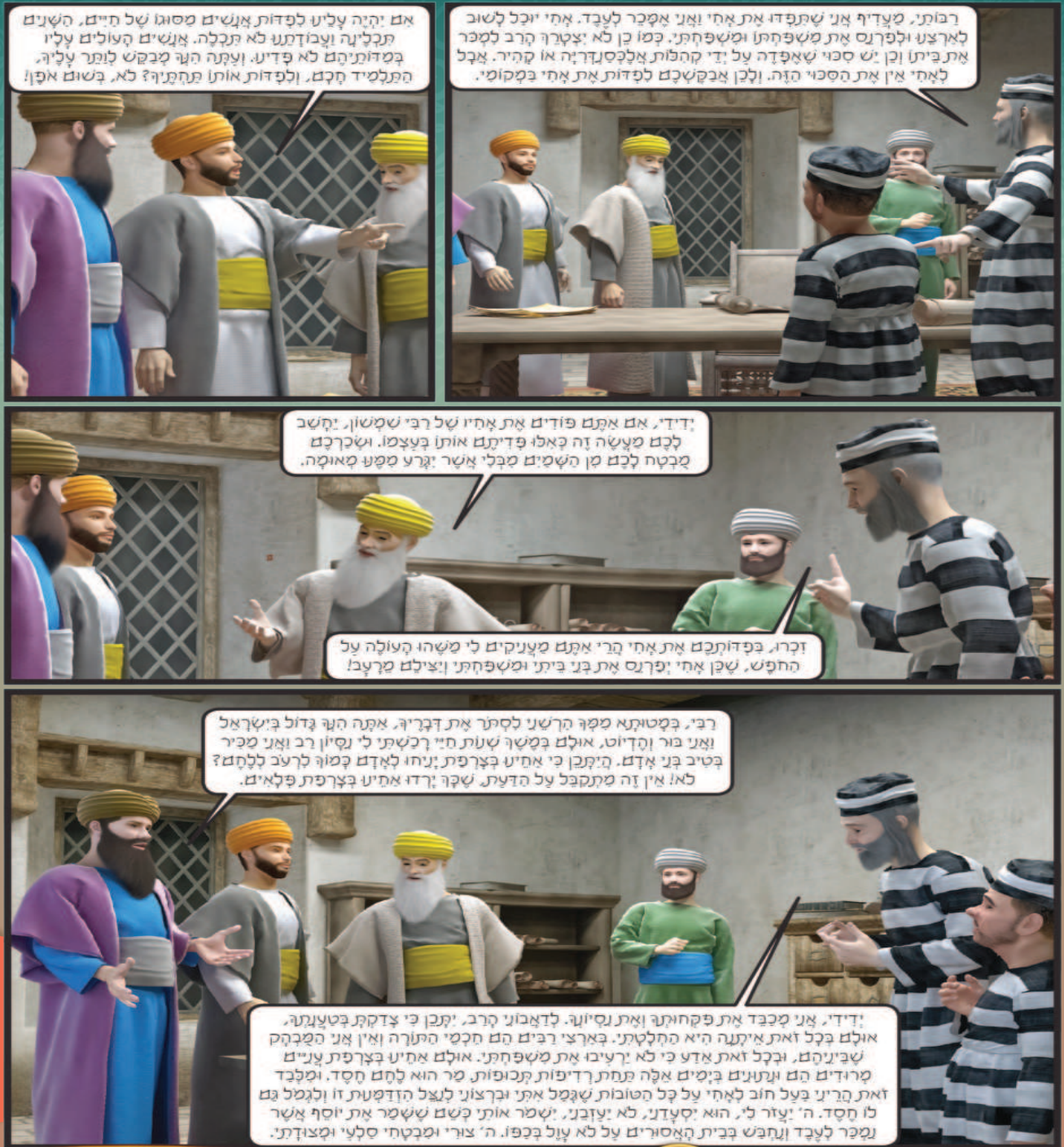
לעילוי נשמת
פנחס גלברג
בן חיה שרה ז"ל
נלב"ע
כ"ז סיון ה'תשפ"ה

לעילוי נשמת
יוסף כבתי
בן חיים ז"ל
נלב"ע - כ"ח כסליו
ה'תשפ"ה

לעילוי נשמת
נחמיה עמאר ז"ל הי"ד
בן רויטל ומיכאל שלום
שיבלחט"א
נפל בקרב בשמחת תורה
ה'תשפ"ד

משכן שילה

תקציר: ראש קהלת מוגדור איננו מצליח לאסוף את הסכום הנדרש לפדיון שני האחים. חיים מנסה לשכנע את אחיו, רבי שמשון, כי עליו לותר על פדיונו לטובתו - אחיו הבכור, שתמך בו כלכלית שנים ארוכות.



המשורר יצחק בעד"ה



שירי חיים

ישקף אליכם ממעון קדשו וזה,
כל שונאי עמו כתרף עין:
הנה יי קם ונצב על אנך,
ושקם כלום רעל, אבל לא יין:
וימחקו כם מלאכי משחית לנה,
אותם בחצי יום, ובכל יין:
סורי ראי ציון בנחמת כנה,
עת כאשר יהיה לבשר קין:
פליט קרא יום אשלת חרבי ואף,
כם כל יפה מראה וקמדת עין:



אם ננעלו דלתי גריבים,
דלתי מרום לא ננעלו:
א-ל חי מרום על
קרובים, כלם ברוחו יעלו:
כי הם אף כסאו קרובים,
יודו שמו ויהללו:
חיות שהם רצוא ושבים,
מיום בריאה נכללו:
גלגל ואופן רועשים,
מודים שמו ומקדשים,
מזיו כבודו לוקשים:

ובשש כנפים סביבים,
עפים בעת ותגלגלו:
יענו בקול שירים ערבים,
יחד באותות נגלו:
שמרי יחידתי לךתו,
וכי לגופי ישמחתו:
קשרי בלבי אהבתו,
מוחן נברת רעותו:
בשמו לבדו ובקמתו:
אור לשרירים וקמתו:
וימלאה בורות נגבים
גשמי ברכת יוליו:

אשאל אלקי יגאלה שבויים, יאסף זרועים:
בוכות מבנה אב חמון לגוים, חנו לתיים:
עת וקראו בשמו חנו עניים, כי הם קצונים:
בוכות אשר גלה לנתיים, חוליד נקיים:
ארבעה דגלים חלבו נאולים, חנו באלים:
אל תמסרת אותם ביד בזויים, יהיו קנויים:
אתה אשר תביש אף עניים, שומר פתאים:
נעלה לארצנו בשר וקמדת, וברון וקמדת:
בוכות אשר נקרא שמה בקמדת, וסבה וקמדת:
ובנה אשר שמע בקול גבורה, נעקר פתחה:
ובכל בני יעקב שהם דוים, כלם דוים:

משכן שילה

לעילוי נשמת
משה יחזקאל
בן מרים ז"ל
נלב"ע ו' אדר ה'תשפ"ג
תנצב"ה

לעילוי נשמת
רחמים דודי ז"ל בן נורית הי"ו
נלב"ע כ"ב בסיון ה'תשפ"ד
הוקדש ע"י
משפחת כדורי הי"ו

לעילוי נשמת
הגה"צ ר' **שלמה**
אסולין זצ"ל
בן שמחה טייטלבוים זמאר הי"ו
נלב"ע ז' חשוון ה'תשפ"ד
תנצב"ה

לעילוי נשמת
יוסף חיים בן בתיא ז"ל
למשפחת זרדאב הי"ו
נלב"ע י"א אייר

לעילוי נשמת
ר' **מרדכי נאמן**
בן חנה נורו ז"ל
נלב"ע ט"ו כסליו
ה'תשפ"ה

50

נגש בן הבית אל מקומו וגלה שם דף של חדושי תורה שנשר מתחת השלחן, והבין שקשה לרב להתכופף תחת השלחן להרימו, ולכן הוא מבקש מקל שיסייע בידו. חיש מהר הרים את הדף היקר לעיני הרב, שהפטיר בצער: "הוי, לא נעים, מחילה. למה אתה צריך להרים לי את הדף?"

עד כדי כך לא רצה לבקש עזרה מאחרים! הרב היה יכול לומר: 'הרי זה דף של חדושי תורה קדושים, וצריך להרים אותו במהרה!' אבל לא, הוא לא רצה שאחרים יתאמצו במקומו.

לפעמים קל לנו יותר לבקש עזרה מאחרים כשמדבר בדבר מצוה או מעשה טוב, כי הרי ה' צוה לעשותם! אך התורה הקדושה מלמדת אותנו: "אמר מעט ועשה הרבה". נעשה ככל שנוכל בעצמנו, נאסף את היהלומים היקרים במו ידינו. לא נטריח אחרים בעבורנו, ונזכר תמיד: הקדוש ברוך הוא סומך עלינו! ועכשו כלם ביחד: יד ימין על העינים ונקבל על מלכות שמים. אל מלך נאמן, שמע ישראל...

אותו: "מה כבוד הרב מחפש? אולי אוכל לעזר". אולם הרב לא רצה לומר. רק לאחר הפצרות רבות, הסכים לגלות שהוא מחפש מקל של מטאטא. "קרה משהו?" שאל בן משפחתו. "לא", ענה הרב כשחרטה גדולה נכרת על פניו, על כך שהתפתה לשתף אחרים בחפזים. היה קשה לו שמישהו יטרח בשבילו, אפילו טרחה קלה.



פת שחרית

ליום שני

השפיל עיניו ואמר לרבנית בדרך צחות: "ידוע הוא שלפעמים ה'שלחן ערוך' פוסק הלכה פסוקה ובאים אחר כך שני המפרשים שעל ידו - 'מגן אברהם' ו'מגן דוד' ומתנגדים אליו. ככה גם בקשר לפת שחרית. אמנם מצד 'השלחן הערוך' שלפנינו עלינו להסב לאכל פת שחרית, אבל ה'מגן אברהם' (רבי אברהם קוק) וה'מגן דוד' (רבי דוד תאומים) חולקים עליו, ויש לנו על מה לסמוך."

החכמים ששקועים בתורה לא מרגישים כלל בתאבון ובתאווה האכילה. כל תאונתם נתונה לתורה הקדושה והמתוקה. ויהי רצון שנזכה גם אנחנו לנצל ולכון את כל התאונות והרצונות שלנו לעבודת ה' ולתורה הקדושה!

ועכשו כלם ביחד: יד ימין על העינים ונקבל על מלכות שמים. אל מלך נאמן, שמע ישראל...



לילה טוב, ילדים נפלאים! אתם בודאי משתדלים לאכל ארוחת בקר, פת שחרית, כדי שיהיה לכם כח כל היום לעבד את ה' בשמחה. בואו ונשמע ספור:

בשנת תרמ"ד השתדף רבי אברהם יצחק הכהן קוק - 'הראי'ה', עם בתו של הרב אליהו דוד רבינוביץ' תאומים - 'האדר'ת', רבה של פוניבז' באותה עת, ובהמשך רבה של ירושלים. לאחר נשואיו עבר הרב קוק ללמד ולגור בפוניבז' סמוך לחותנו האדר"ת, והיה סמוך על שלחנו.

בקר אחד, לאחר תפלת שחרית, ישבו שני החכמים ללמוד תורה במתיקות ובשמחה, כהרגלם. עד מהרה הם שקעו בלמוד, ולא שמו לב לכך שהשלחן כבר היה ערוך לפניהם לפת שחרית. עוד הם מכונים כל דעתם ללמוד ב'שלחן ערוך אורח חיים', נכנסה הרבנית לחדרם וראתה שהם ממשיכים בלמודם זמן רב ולא נוגעים באכל כלל. היא הפצירה בהם שיניחו את תלמודם מידם וישבו לשלחן הערוך לאכל, כדי להתחזק ולאגר כח. אולם הם, מתוך גדל חשקם בלמוד התורה, לא הרגישו כלל תאבון לאכילה. אז עמד הרב קוק על רגליו,

יברכה יי וישמרה:

יאר יי פניו אליה ויחנה:

ישא יי פניו אליה וישם לה שוים:

ישב בסתר עליון, בצל ש-די יתלונן: אמר ליי מחסי ומצודתי, א-להי אבטח בו: כי הוא יצילך מפח יקוש מדבר חוות: באמרתו יסוף לך ותחת כנפיו תחסה, צנה וסחרה אמתו: לא תירא מפחד לילה, מחץ יעוף יומם: מדבר באפל יחלה, מקטב ישור צהרים: יפל מצדה אלה ורכבה מימנה, אליה לא יגש: רק בעיניה תביט, ושלמת רשעים תראה: כי אתה יי מחס:

לדרתם ונתנו על ציצת הכנה פתיל תכלית: והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות יי ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לכבכם ואחרי עיניכם אשר אתם ונים אחריהם: למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדשים לא-להיכם: אני יי א-להיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לא-להים אני יי א-להיכם: (חזור ואומר) יי א-להיכם אמת.

יעצו חסידים כבדור, ירגנו על משכבותם: רוממות א-ל בנרנם, וחרב פיפיות בידם:

הנה מטותו של שלמה ששים גברים סביב לה, מגברי ישראל: כלם אחו חרב מלמדי מלחמה, איש חרבו על ירכו מפחד בלילות: (יחזור מפסוק "הנה מטות" שלוש פעמים)

והשתחיתם להם: (בלחש) וחרה (דעצור) אף יי בכם ועצר את השמים ולא יהיה מטר והארמה לא תתן את יבוליה ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר יי נתן לכם: (עז כאן בלחש) ושמעתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם אתם לאות על ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם: ולמדתם אתם את בניכם דבר בם בשבת בביתך ובכלתך בדרך ובשכבה ובקומך: וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך: למען ירבו ימיכם וימי בניכם על הארמה אשר נשבע יי לאבותיכם לתת להם כימי השמים על הארץ:

ויאמר יי אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם

לפגוע בכבודו. הוא חזר מספר פעמים על המלה 'דומה', כחושב ומתאמץ להזכר, כאלו שאינו יודע מהו ההמשך. לאחר כמה רגעים, ענה הבחור: "דומה למלה!" הוא טעה והתבלבל בין מאמר זה שהתכונן אליו הרב לבין מאמר חז"ל - "חתן דומה למלה". ה'דמשק אליעזר' נתן לו נשיקה על מצחו, חיך ואמר לו: "מחול נא והסתכל שוב בגמרא, נדמה לי שכתוב שם קצת אחרת".

נשתדל תמיד לאכל בצורה מסודרת ובדרך ארץ. אם אנו צריכים לאכל במקום צבורי, בגנה, באוטובוס וכדומה, נעשה זאת בישיבה, ולא בהליכה או בעמידה. נשתדל לאכל בעזרת כלי ולא בידים, בצורה נקייה ומכבדת, כיאה לבני מלכים. בכל מעשה יש לנו אחריות רבה כל כה, כי אנו בניו של ה' יתברך!

ועכשו כלם ביחד: יד ימין על העינים ונקבל על מלכות שמים. אל מלך נאמן, שמע ישראל...



לילה טוב, ילדים צדיקים! חז"ל למדו אותנו שאין זו דרך ארץ לתלמיד חכם לאכל בשוק, במקום צבורי שיש בו אנשים נוספים, וכמובן שלא נאה לאכל בדרך - בהליכה או בעמידה. מה הייתם עושים אם הייתם רואים בחור בן תורה אוכל כה, בצורה שאינה מכבדת? האם הייתם מעירים לו? בואו ונשמע ספור:

פעם עבר רבי אליעזר הגר מויז'ניץ - ה'דמשק אליעזר' - ברחוב העיר. והנה הוא רואה לפניו בחור אחד מתלמידי הישיבה, שקנה פרות לכבוד שבת קדש. לאחר ששלם, יצא הבחור לדרך עם השקיות בידיו, ובעודו מהלך בדרך כבר נגס בפיו בפתוח, בצורה כלל לא מכבדת.

הרבי ה'דמשק אליעזר' לא גער בו ולא צעק עליו חלילה, וכמובן נזהר מאוד שלא להלבין את פניו. הוא נגש אליו בנחת ואמר לו: "בני יקרי, איך כתוב בחז"ל: האוכל בשוק דומה לו... דומה...". הרב רצה להזכיר לו עד כמה מגנים חז"ל אכילה שקזו, ואולם לא רצה בכל זאת

לא להפסיד את ההלולה

ליום רביעי

אחר מאשר יום ההלולה של הצדיק - רבי חומאני! הוא נעצר, מתלבט מאוד מה לעשות: האם למהר אל האוטובוס כדי להגיע

לילה טוב, ילדים אהובים! הצדיקים פועלים רבות למען עם ישראל בחייהם, אך זכותם עומדת לעם ישראל גם לאחר פטירתם! בואו ונשמע ספור:

הספור הבא התרחש לפני כשלושים שנה, שנים רבות אחר פטירתו של רבי חומאני עלוש. יהודי אחד, שאביו היה מחשובי התלמידים של הרב עלוש, שהיה בתקופה זו בחברון. ביום חמישי אחד, עת התקרבה שבת המלכה, הוא ארגז את חפציו ומהר לחזר הביתה לעיר מגוריו - צפת. לשם כך, היה צריך להגיע קדם באוטובוס לירושלים ומשם לעלות על אוטובוס חזרה לצפת. לפני כן רצה אותו יהודי לעבר בשוק מחנה יהודה כדי לקנות כמה דברים לכבוד השבת.

כעבר כמה דקות, בדרך לו לשם, נזכר לפתע שאותו יום הוא לא



שמות תשס"ח רעים אהובים בשמחה יצוהו כנו עדו מן שם. ברוך אתה יי, משמח חתן וכלה:

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, אשר ברא ששון ושמחה, חתן וכלה, גילה רנה דיצה וחדוה, אהבה ואהבה, שלום ורעות, מהרה יי א-להינו ישמע בקרי יחודה ובהוצאת ירושלים, קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלל, קול מצהלות חתנים מחפתם, ונערים ממשחת נגינתם, ברוך אתה יי, משמח חתן וכלה:

והמוסר שבדור בוס ברכת המזון, אומרי: סברי מרנן (ועינים): לחיים. ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:

שבע ברכות

בסעודת חתן וכלה מברכים שבע ברכות לפני מיטת 'מורא פרי הגפן'. ומנהג ארץ ישראל לקחת שתי כוסות, אחת לברכת המזון ואחת לברכת חתנים, ואחר שתיים ומספר ברטת המזון, אתו סבר 'מורא פרי הגפן' אלא מתחיל חשני לברך על הכוס שבדור 'האוכל ברא לכבוד' עד סוף שבע הברכות, ואחר כך מברך הראשון 'מורא פרי הגפן' ומכבדו להוציא את השומעים, ומועמים.

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, שהכל ברא לכבודו: ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, יוצר האדם: ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, אשר יצר את האדם בצלמו, בצלם דמות תבניתו, והתקין לו ממנו בננו עד-עד. ברוך אתה יי, יוצר האדם: שוש תשיש ותגל עמך קבוצי גניה לתוכה במהרה בשמחה. ברוך אתה יי, משמח ציון בבניה:

יום ראשון (לקרוא במוצ"ש) אָנָּה בָּכָה, נִדְּלָת יְמִינָה, תִּתִּיר צְרוּרָה. (אב"ג י"ז) יום שני (לקרוא בראשון בלילה) קָבֵל רֵנָת, עֲמָה. שִׁבְנוּ, טְהַרְנוּ נוֹרָא. (מ"ע ש"ז) יום שלישי (לקרוא בשני בלילה) נָא נְבוֹר, דּוֹרְשֵׁי יְחֻדָּה, כִּכְבַּת שְׁמַרְם. (נ"ד י"ב"ש) יום רביעי (לקרוא בשלישי בלילה) בְּרַכְם טְהַרְם, רַחֲמֵי צְדָקָתְךָ, תְּמִיד נִמְלֵם. (ב"ט צ"ג) יום חמישי (לקרוא ברביעי בלילה) חֲסִין קְדוֹשׁ, בְּרַב טוֹבָה, נִהַל עֲדָתְךָ. (ח"ב ט"ז) יום שישי (לקרוא בחמישי בלילה) יְחִיד גָּאֵה, לְעֵמֶךְ פָּנָה, זֹכְרֵי קִשְׁתְּךָ. (י"ג פ"א) יום שבת (לקרוא בששי בלילה) שְׁוֹעֲתֶנּוּ קִבְּלָה, וְשִׁמְעֵה צַעֲקָתֵנוּ, יוֹדֵעַ תַּעֲלֹמוֹת. (ש"ק צ"ה) (בלחש) בְּרוּךְ, שֶׁם כְּבוֹד מְלָכוּתוֹ, לְעוֹלָם וָעֶד. אֲתָה תְּקוּם תְּרַחֵם צִיוֹן, כִּי עֵת לְחֻנָּה כִּי בָּא מוֹשֶׁה: בְּיָדָה אֶפְקִיד רוּחִי, פְּדִיתָה אוֹתִי יי א-ל אֱמֶת:

בשבתות ובימים שלא אומרים בהם תחנון (ראה בלוח בעמוד 2) - לא אומרים וידוי.

אָנָּה יי א-להינו וא-להי אבותינו. תבא לפנינו תפלתנו. ואל תתעלם מלכנו מתחנונו. שאין אנחנו עוי פנים וקשה ערף דומר לפנינו יי א-להינו וא-להי אבותינו צדיקים אנחנו ולא חטאנו. אבל חטאנו. עוינו. פשענו. אנחנו ואבותינו ואנשי ביתנו:

אשמונו. בננונו. גזלנו. דברנו רפי ולשונו הרע. העוינו. וחרשנונו. ודנונו. המסנו. טפלונו שקר ומרמה. יעצנו עצות רעות. בזבנונו. כעסנו. לצנו. מרדנו. מרינו דברנו. נאצנו. סרנונו. עוינו. פשענו. פגמונו. צרנונו. צערנו אב ואם. קשינו ערף. רשענונו. שחתנונו. תעבנונו ותעתנונו. וסרנונו ממצותיך וממשפטיך הטובים ולא שונו לנו. אאתה צדיק על כל הכא עלינו. כי אמת עשית. ואנחנו הרשענונו:

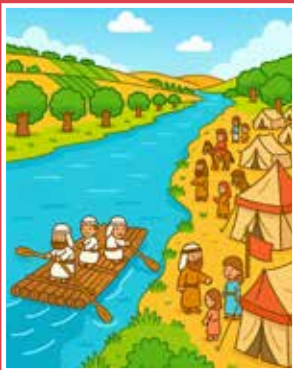
יש לקרוא את הנוסח המלא של "אנא בכח" כולו מיד לילה, ולאחר מכן לחזור על הפסוק של אותו יום 3 פעמים. שימו לב, יום ראשון בלילה נחשב כיום שני, יום שני בלילה נחשב כיום שלישי וכן הלאה.

מאירים את הילדים

לכונת
ובנות
12 TV 5

מִצְוַת הַקִּדּוּשׁ

בפרשת השבוע משה רבנו שוב ומזכיר את הקטחת הקדוש ברוך הוא שבני ישראל יחצו את הירדן ויגיעו לארץ המובטחת. ולדים יקרים, החבאנו כמה הכדלים בין הציונים, חושבים שתוכלו למצא את כלם?



חידה?

מה עושים לעבד
שלא רוצה להשתחרר?

תשובה לחידה:
משבוע שעבר:
חטה, שעורה, גפן, תאנה,
רמון, זית ותמור.

פסוק מההפארה



תנו פסוק: יש לכם רציון מה
הציור מהמאזן שלחו לנו לחייל

פתרון לחידה משבוע שעבר:
"שאי סביב עינור וראי כלם נקבצו כאו
לך חי אני נאם ה' כי כלם פגדי
תלבשי ותקשרים ככלה"

מאתגרים את הנשמה



ולדי האלפים

מאיר זאטא

העגלון: "עכשו אני אהיה העשיר!"

כשהגיעו לעיר פראג, שניהם התחילו לצעק: "אני העשיר האמיתי" "לא, אני!" "הוא משקר!" האנשים ברחוב הסתכלו על המריבה ודעו כי האיש שלבש בבגדים הפשוטים הוא בודאי העגלון, ומי שלבש בחליפה הנאה - הוא בודאי העשיר.

אבל היה שם רב העיר חכם גדול - רבי יחזקאל לנדא, בעל הספר "נודע ביהודה". הוא שמע את הווכח ואמר להם: "בואו אלי מחר בדיוק בשמונה בבקר, ואני אפתור את הבעיה!" למחרת, השנים הגיעו לרב והתחילו שוב לצעק. אבל הרב אמר להם: "חכו קצת". ואז הם חכו... וחכו... וחכו... חמש שעות שלמות! לפתע, אחרי כל הזמן הזה, הרב יצא ואמר בקול חד: "קום העגלון מיד!" ומה קרה? העגלון האמיתי קם אוטומטית! הוא היה כל כך רגיל לקבל פקדות שהגוף שלו זז מעצמו. כשהוא הבין שהוא נתפס, הוא מיד התישב, אבל זה כבר לא עזר לו...

ולדים יקרים וצדיקים, הספור הזה מלמד אותנו משהו חשוב מאוד: אין קצורי דרך בחיים! אי אפשר לגנוב את המקום של מישהו אחר ולחשב שזה יעבד. העגלון חשב שאם הוא ילבש בגדים יפים, הוא יהפך לעשיר. אבל האמת תמיד יוצאת לאור! בשביל לגדל ולהצליח, צריך לעבד קשה ולהיות כנים. שבת שלום!



שלום לכם, ולדים צדיקים! תגידו, אם תראו ברחוב שני אנשים - אחד מהם לבוש בחליפה יפה והשני בבגדי עבודה פשוטים. איך תדעו מי מהם עשיר ומי עני? נכון, לפי הבגדים! אבל האם זה תמיד נכון? אספר לכם ספור שיגרום לכם לחשב פעמים: היה פעם עשיר אחד שהיה צריך לנסע לעיר פראג בענינים חשובים. באתם ימים לא היו מכונות, אז הוא נסע עם העגלון שלו בכרכרה עם סוסים. הנסיעה היתה ארוכה, ובחילה הם עצרו לישן בצד הדרך. שניהם החליפו את הבגדים שלהם לפיגמות ונרדמו בשקט.

בבקר, העגלון קם ראשון, וכשראה שהעשיר עדין ישן, הוא לבש את הבגדים היקרים של העשיר ואמר לעצמו: "עכשו אני אהיה העשיר!"

אחר כך הוא התישב במקום הנוח בכרכרה וצעק על העשיר הישן: "קום כבר, עגלון עצלן!"

מה אתם חושבים שהעשיר הרגיש כשהתעורר וראה את העגלון שלו לבוש בבגדים שלו? הוא כמובן התרגז: "מה זה הבלגן הזה? אני העשיר, אתה העגלון! תחזיר לי מיד את הבגדים!" אבל העגלון היה ערמומי. הוא אמר: "פנראה שחלמתי חלום שאתה עשיר, אבל עכשו התעוררת. בוא, תתחיל לעבד כמו שאתה יודע!"

איך אתם חושבים שהעשיר הרגיש? הוא היה בהלם! אבל מה הוא יכול היה לעשות? העשיר נאלץ לשבת במקום העגלון ולהנהיג את הסוסים.

ניתן להשיג את ספרי הבדיחות "כל יום פורים" עם משלוח עד הבית 052-4770297, להאזנה למאות שיעורים לילדים, פרשת שבוע וסיפורי צדיקים חפשו: "מאיר גואטה - מתוקים מדבש"



את הסיפור המלא ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות

הילדים של ילדי האלפים

מתרגמים לקראת שנה הבאה?

בואו להתכונן
אתנו ביחד!

חינוך 03-378-2000
שלוחה 6 או 7

מחירים מוסריים אנונימיים ראה תשלום



ילדים עם הנחשין



הילד הצדיק והמקסים אביתר חזי בן הרפ שלח לנו את התמונה שלו עם המגזין שלנו, בקרע ספרית הקדש ותמונות הצדיקים. ילדים יקרים, אנחנו מחכים לתמונות שלכם - ואולי גם אתם תזכו בפרס!

היכן מסתתר?

עידן ויהונתן
מחפשים את המסמון

ילדים יקרים, נראה אתכם מגלים היכן מסתתרים 3 דגים ר2 רכסי הרים.

הדיווח



אין להיות אדם מעורר רחמים: 1. לך לבית של רחמים. 2. תעיר אותו.



"בקשתי מהדילת לעבר למושב אחר, כי יש לידי ילד שבוכה וצורח, אבל היא אמרה לי שאי אפשר כי זה הילד שלי או משוהו כזה"

ילדים יקרים,

עליכם לענות על השאלות הבאות:

הצלחתם? איזה יופי! שלחו לנו למיל את התשובה עם שמכם, תכנסו להגרלה ואולי תזכו בפרס!

השאלות:

1. מה התאריך היום, ומה השעה?
2. איזו תפלה מתפללים כעת?
3. מיהו החורג עם החלצה הלנה בחר במקום הזה?
4. של מי הכובע התלוי על התלה?
5. מה מצב האוויר היום?

לא נבפיק את השמחה

יו"ל ע"י "ממלכת השמחה" לתרומות, חסויות, ולקניית חוברות מלאים בבדיחות: 0534-135-183

לשליחת בדיחות הערות והארות ולקבלת העלון בפורמט דיגיטלי וצבעוני: דוא"ל: a05832349@gmail.com

מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.י. הי"ו | הפצה ירושלים: ה.ח. הי"ו.

חל איסור מוחלט להעתיק בדיחות מכאן כמו שהם, לעלונים שלכם וכדומה, (ובפרט לאלה הלוקחים בדיגיטלי).

ווארט על הפרשה פנינים יקרים לפרשת שופטים

שׁוֹפְטִים וְשִׁטְרִים תִּתֶּן לָהּ בְּכָל שְׁעָרֶיהָ...

אם אנו רוצים לדעת איזה שופטים ה' יתברך רוצה את זה אפשר לדעת לפי מנין הפסוקים בפרשה שהם בעצם תשעים ושש שזה גימטריא בד"ץ - בית דין צדק (ולא בג"ץ שזה גימטריא המן), וכבר אמר השולחן ערוך (חו"מ סימן כ"ו ס"א) שכל מי שהולך לערכאות שלא דנים ושופטים שם על פי התורה הרי זה מרים יד בתורתו של משה רבינו ע"ה. וזה לא משנה אם לשופט בבית המשפט יש פִּיפָה או פְּפִיָּה כל עוד שהדין לא על פי התורה אסור לך לתבוע את חבירך לשם אלא אם כן ניסית דרך הבית דין הרבני וזה לא הסתדר כגון שהנתבע לא רצה לבוא, אזי הם יתנו לך אישור לילך לבית המשפט ואתה את נפשך הצלת.

ומעשה שהיה לא מזמן בארצות הברית בעורך דין יהודי שהצליח במקצועו ונתפרסם שמו כאחד הטובים עד שמינו אותו לשופט באחד מבתי המשפט המובחרים של ארצות הברית ויהי ביום מן הימים הגיעו אליו שני יהודים ורצו להרצות את דבריהם בפניו כדי שידון אותם, אלא שהשופט סירב ולא רצה לשמוע אותם ואמר להם שהוא לא מוכן לשפוט אותם אך הם התעקשו ולא ויתרו עד שהשופט גער בהם ואמר הרי אתם יהודים מה לכם ולמשפט שדנים לפי חוקי הגויים תלכו לרב שלכם ומה שיאמר לכם על פי התורה כך תעשו.

ואחר כך הוא סיפר להם שהוא בעצמו כשהיה לעורך דין צעיר הוא הלך לקבל ברכה אצל הרבי מלובביץ זצ"ל ואמר לו שהוא רוצה להצליח במקצועו אך הרב סירב לברך ואמר לו הרי אתה יהודי והולך לפי משפטי הגויים איה מקום לברכה?? אלא שהוסיף ואמר אני מוכן לברך אותך אם תבטיח לי שלא תשפוט יהודים לכשתהיה לשופט והסכמתי וכל הצלחתי כיום זה בזכות ברכתו של הרב. והיהודים אכן שמעו לעצתו והלכו לדיון אצל הרב. **הדבר תורה לעילוי נשמת: משה בן יוכבד, יעקב בן כוכבה קאסאנש בת דגישו, אורה בת יוכבד ע"ה**

חלק 3 + 4!

חדש! חדש! חדש!

ניתן לקנות במכירה בירושלים
חוברת הבדיחות חתן וכלה חלק
3 + חלק 4 בחוברת אחת!
במחיר מצחיק 10 ₪

רחובות הבוכרים (דוד) 9 כניסה ב'
15 מדרגות לעלות

תושבי בית שמש???

גם לכם מגיע!!!

פרטים בקרוב!

מילתא דבדיחותא

1. הרגע הזה שאתה פוגש חבר ברחוב ואין לך מה להגיד לו ואתה מדבר שטויות: - "חם היום אה?" - "כן, חבל על הזמן" - "אה אה" - "אה אה" ופה אתם נפרדים.....

2. ריבונו של עולם, תתן לי את הכחות הנפשיים ללכת לחדר כושר, או שתיתן לחדר הכושר את הכוחות הנפשיים להחזיר לי את הכסף. אחד מהשניים זה יהיה בסדר.....

3. כשאשתך אומרת לך "אני לא כועסת עליך", זה כמו שרופא השיניים אומר "אל תדאג, זה לא יכאב".....

במקום לחפש את העלון בעמדה של גל פז, תחפש במייל: a05832349@gmail.com

4. אחד בא לרב'ה שלו ואמר: רב'ה אני רוצה לטוס לדובאי. שאל הרב'ה: יש שם קברים מיוחדים? ענה לו החסיד: בטח, יש שם בית קברות שלם "קברות התאווה....."

5. מסופר שאדם אחד נכנס אל ה"כתב סופר" והרב אמר לו "הו, כבודו הטריח את עצמו אלי" ענה הטיפש "לא, הלכתי פה לסנדלר, וממילא כבר נכנסתי אל הרב..." כשסיימו לדבר קם האיש ללכת והכתב סופר מלווהו. "הרב לא צריך לטרוח ללוות אותי", אמר האיש. אך הכתב סופר ענה לא כאיוולתו, ואמר לו: לא, אני פשוט צריך לצאת לבית הכיסא.....

6. לערב חברה הוזמנו 20 עובדי מפעל, אך הגיעו רק 19. הסבו כולם לשולחן, במרכז הונחו 20 סטייקים עסיסיים וטעימים. זללו כל העובדים את הסטייקים שלהם בהנאה, וסטייק אחד נותר מיותר במרכז השולחן. כל העובדים לטשו עיניהם וליקקו את השפתיים לסטייק האחרון, אך לאף אחד לא היה אומץ לקחת אותו. לפתע הפסקת חשמל. חושך מוחלט בחדר וצרחת כאב מפלחת את הדממה. האור חזר לחדר. כולם רואים כף יד אוחזת בסטייק, ו-18 מזלגות נעוצים בה.....

ניתן לשלוח את כל הבדיחות שלכם למייל: a05832349@gmail.com

7. שמתם לב שראשי תיבות של "חוק חינוך חגים חובה" זה חחחחח?.....

8. ילד אחד ביקש ממני להעביר אותו את הכביש. העברתי אותו. כשהגענו לצד השני הוא ביקש להעביר אותו בחזרה. שאלתי אותו: אז למה עברת? אז הוא אמר שהרב'ה שלו עשה להם מבצע שעל כל פעם שעוברים את הכביש בליווי מבוגר מקבלים טופי.....

9. גוי אחד עם גיבנת נכנס לבית קברות. לפתע שמע קול "היי... אתה, מה יש לך על הגב?" ענה לו: "גיבנת" לא עבר שניה אחת והגיבנת נעלמה. פגש אותו חברו שהיה צולע ברגלו ושאל אותו: "איפה הגיבנת שלך?" ענה לו חברו "נכנסתי לבית קברות, פתאום שמעתי קול קורא לי: היי... אתה מה יש לך על הגב?" אמרתי "גיבנת" ובין רגע הגיבנת נעלמה. אומר חברו הצולע אנסה את מזלי אולי גם אני אתרפא. הלך אל בית הקברות ולפתע שמע קול "הי אתה מה יש לך על הגב?" ענה הצולע: "כלום" ענה לו הקול: "אם כך, קח גיבנת....."

ניתן לקנות במכירה המרכזית בירושלים רחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 כניסה ב' שכונת הבוכרים.

ספר הבדיחות - 50 ש"ח | חוברת הבדיחות חתן וכלה חלק 1 - 5 ש"ח | חוברת הבדיחות חתן וכלה חלק 2 - 5 ש"ח
חוברת הבדיחות חתן וכלה חלק 3 - 5 ש"ח | חוברת הבדיחות חלק 5 - 10 ש"ח | חוברת הבדיחות חלק 6 - 10 ש"ח חוברת
הרגע הזה - 5 ש"ח | **חדש! - חוברת הבדיחות 'חתן וכלה חלק 4 - 5 ש"ח**

5 דקות מכיכר השבת | רצוי להגיע עם כסף מדויק | בבניין עולים 15 מדרגות למכירה של החוברות | 0534-135-183

10. דברים שקורים רק בבין הזמנים: התרטבתי בבריקה ואחרי זה התייבשתי בתור למגלשה.....

11. חילוני וערבי צופים בחדשות ורואים נער שעומד לקפוץ מהבנין. הערבי אומר לחילוני: "בא נתערב על מאה דולר שהוא לא יקפוץ". החילוני מסכים ואיך שהם מתערבים. אותו נער קופץ אל מותו ר"ל. אחרי שהערבי משלם לחילוני מאה דולר, אומר החילוני: האמת היא שלא היית פייר איתך, זה שידור חוזר משש בערב, כך שידעתי מראש מה יקרה". אומר לו הערבי "גם אני ראיתי את זה בשש, אבל לא חשבתי שהוא יעשה את אותה טפשות פעמיים....."

12. מודרני אחד וצו"ל החליטו להתפקד רח"ל, ותיאמו ביניהם להפגש ב"שערי העיר" בי-ם. המודרני הגיע במכנסי חאקי, כובע טמבל על הראש, בקיצור: חילוני למהדרין. הצו"ל הגיע עם ה"שמונה בגדים" שלו... שואל אותו המודרני: נו, סיכמנו משהו? אומר לו הצו"ל: אתה לא רואה שיש לי מסטיק בפה?.....

ניתן להשיג את העלון במייל: a05832349@gmail.com

או במוסף 'מתוקים' בחוברת טועמיה. שע"י דפוס ספיד

דבר כזה בתולדות השמחה לא היה מעולם!

כל ה- 14 חוברות הבדיחות שיצאו עד היום:

- | | |
|-----------------------------------|--|
| 1. לא נפסיק את השמחה חלק 1 - 10 ש | 8. חג פורים. - 7 ש |
| 2. לא נפסיק את השמחה חלק 2 - 10 ש | 9. חג פסח. - 7 ש |
| 3. לא נפסיק את השמחה חלק 3 - 10 ש | 10. משמח חתן וכלה חלק 1 - 5 ש |
| 4. לא נפסיק את השמחה חלק 4 - 10 ש | 11. משמח חתן וכלה חלק 2 - 5 ש |
| 5. לא נפסיק את השמחה חלק 5 - 10 ש | 12. משמח חתן וכלה חלק 3 - 5 ש |
| 6. לא נפסיק את השמחה חלק 6 - 10 ש | 13. משמח חתן וכלה חלק 4 - 5 ש |
| 7. חגי תשרי. - 5 ש | 14. הרגע הזה - 5 ש ועוד הרבה הוספות... |

[ספר הבדיחות + לא נפסיק את השמחה חלק 6 + חלק 5 + הרגע הזה + חתן וכלה חלק 3 + חתן וכלה חלק 4]

340 עמודים - 2,200 בדיחות במחיר מצחיק: 85 ש במקום 104 ש

המכירה נמצאת ברחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 כניסה ב' ירושלים - ורק בתיאום מראש! 0534-135-183

תושבי בית שמש? גם לכם מגיע! פרטים בקרוב!

חידות!

ניתן לשלוח תשובות למייל של המערכת, או למערכת ברחוב: דוד 9 שכונת הבוכרים ירושלים.
ולהכניס בת.ד. ע"ש 'לא נפסיק את השמחה'
(לא לשכוח לשלוח את הפרטים שלכם להגרלה, שאלה אחת רשות!)

אחד מכל 5 שולחים זוכה.

בחוברת משמח חתן וכלה חלק 1.

(שהודפס לאחרונה בעלות של 5 ₪ ניתן לקנות את החוברת וכן את שאר החוברות בכתובת הנ"ל)

המדור החידות בחסות:

חוברות הבדיחות

'משמח חתן וכלה'

חלקים 1 - 2 - 3 - 4

ב- 4 חלקים שונים 20 ₪.

ברחוב דוד 9 שכונת הבוכרים ירושלים
(ליד דואר ישראל, פינת רחוב יחזקאל)

0534-135-183

חידות לפרשת ראה!

1. את שמותיהן של שתיים ממסכתות הש"ס?

2. את סופי התיבות: 'אהרן'?

3. פסוק ובו תשע מילים המסתיימות באות כ'?

חידות לפרשת שופטים!

4. שני פסוקים שהספרות 1, 2, 3 מופיעים בכל אחד מהם?

5. שמונה מילים רצופות המוזכרות שלוש פעמים?

6. פסוק שמתחיל ומסתיים באות נ'?

7. את האות כ' המופיעה 3 פעמים ברציפות. (לא באותה מילה)

שימו לב: אחד מכל חמש ששולחים זוכה!

הגיליון יו"ל בחסות:

אברכי כולל יראי שמים!!!

ילמדו את כל הששה סדרי משנה (4,192 משניות)
במשך כל השנה לפטירה לעילוי נשמת יקירך.

בתשלום סימלי של 1,000 ₪

ובכך אתה עושה נחת רוח ליקירך וגם שותף בלומד תורה.
כמו כן אפשר ללמוד לע"נ הקרוב שנפטר לפני כמה שנים.

בא' תשרי מתחילים מחזור חמישי.

משנה אותיות נשמה **053-415-3684**

